

CEAUȘESCU — PACE!

70 000 de tineri au participat în Capitală la marșul
Tineretul României dorește pacea

Județul Hunedoara
SALA DE LECTURA

(Reportajul în paginile 12—13)

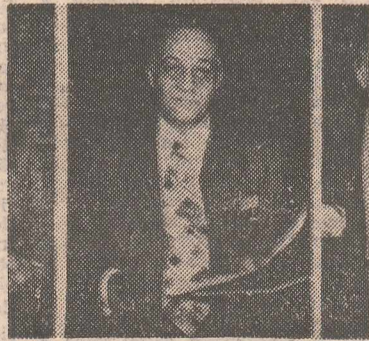

Zilele urologiei din Bavaria

O nouă confirmare a importanței descoperirilor doctorului Leontopol

Între 6 și 8 noiembrie s-a desfășurat la Mallersdorf, în R.F.G., o importantă manifestare medicală intitulată Zilele urologiei din Bavaria. Ea a dezbătut probleme de ultimă oră din sfera uro-venitală, cancere de vezică, papilomatoze recidivante, nefroblastoame, cancere testiculare etc., și a concentrat întreaga elită a urologiei vest-germane, conducerea lucrărilor fiind încredințată reputatului profesor E. Schmiedt, directorul clinicii de specialitate a Universității din München. Cînd facem afirmația că s-a aflat, la Mallersdorf, elita urologiei din R.F.G., avem în vedere faptul că printre participanți s-au numărat urologi de renume internațional, între care, fără a epuiza lista, profesorii F. Eisenberger, de la „Katharinenhospital” din Stuttgart, H. Sachs, de la Spitalul municipal din Nürnberg, G. Staehler și A. Holstetter, ambii din München, șefi de catedre și de clinici, somități ale medicinei europene. Spre a sublinia înalta ținută a congresului, trebuie să adăugăm că n-au lipsit de la lucrările lui, expunind aparatură și medicamente, firme medicale de notorietate mondială, „Wellcome”, „Merk”, „Hoechst”, „Hoffman — La Roche”, „Pfizer”, „Squibb”, „Schering” și altele deschizînd la Mallersdorf abundente standuri.

La Zilele urologiei din Bavaria a fost prezent, pe lângă specialiști din țara gazdă, un singur medic străin, doctorul Mihai Leontopol din București. El a fost invitat de organizatori, numai și această calitate, de unic oaspete, însemnînd o dovadă în plus, grăitoare, a prețuirii de care se bucură peste hotare activitatea oncologului român, autorul unui medicament original, brevetat, „L”, folosit cu bune rezultate în terapia anticanceră. O dovadă în plus și, totodată, un semn de re-

Reproducere după ziarul
„Straubinger Tagblatt”

mei dobîndite pretutindeni de școala noastră de medicină, în general. Folosind acest prilej, să reamintim că medicamentul gândit și realizat de doctorul Leontopol, avînd la bază fenoli substituiți și, printre componente, hidrochinona, capabilă să acționeze asupra metabolismului cancerului prin oxidoreducere, a depășit de mult stadiul probelor pe animale, fiind folosit de peste 15 ani în terapia umană, cu rezultate remarcabile. El reprezintă, fără îndoială, o prioritate mondială, cercetările efectuate la București premergînd, cu multi ani, studiile întreprinse, în ultima vreme, în S.U.A. inoobște, studii publicate în 1980 în 3 reviste americane de prestigiu, „Science”, „Journal of Medicinal of Chemistry” și „Cancer Research”. Fără a intra în amănunte, vezi „Flacăra” nr. 10, să notăm încă o dată că, ajungînd la concluzia că „administrarea la om a hidrochinonei poate ajuta în tratamentul clinic al mel-

(Continuare în pagina 7)

LAUDĂ, LAUDĂ PĂCII!

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar înaltă, stimați prieteni, aceste imnuri către pace, alăturînd modesta sa contribuție în forma specifică a artei, a poeziei și a muzicii s'rdăniei de zi cu zi a României eterne, luptei inspirate, curajoase și clarvăzătoare a președintelui Nicolae Ceaușescu pentru pace pe planeta Pămînt. Această planetă a cunoscut starea de secetă, starea de război, starea de urgență. Oamenii buni ai acestei planete prea încercate și prea răbdătoare se unesc astăzi, în spațiul dintre butoanele prin apăsarea cărora se poate declanșa cel de al treilea război mondial și stilourile care pot semna înțelegerea mondială, pentru ca pe planeta Pămînt, planetă cu dependențe comune și cu destin comun a oamenilor, să fie declarată perpetua stare de pace. Această pace nu este o concesie pe care civilii o cer armelor, nu este o favoare pe care cei vii o solicită de la instanțele decisive, ci este, așa cum spune președintele țării noastre, dreptul nostru suprem, dreptul nostru la viață și la pace. Un imens abuz este războiul, un abuz pe seama liniștii oamenilor și acestui abuz trebuie să i se pună capăt. Acesta-i adevărul și nicidecum că pacea ar fi o pomă-nă pe care înainte de moarte, cu un ultim și nepunincios efort, viața o solicită butoanelor de transmisie ale prăpădului. Nu! Nu! Planeta Pămînt are dreptul la liniște, tinerimea Pămîntului are dreptul să îmbătrînească după cum i-o impun legile moștenite ale celulei umane, iar societatea are dreptul să se dezvolte, să aspire, să se purifice, să viseze, să muncească și să creadă într-un om mai bun, mai frumos și mai drept. Este privilegiul nostru, al cetățenilor României socialiste, că la noi pacea este politică de stat, iar nu aspirația insolită și repede retezată de forțele de reprimare ale unor particulari, ale unei minorități sau chiar ale unei majorități fără drept de cuvînt. Avem, într-alelă, privilegiul că prin politica înțeleaptă și curajoasă a partidului nostru, prin lup-

ta vizionară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pacea este marea strategie a politicii și dezvoltării României. Dar pacea este viață! Este tinerețe, este diversitate, este înflorire! Pacea este muncă, pacea este cîntec, pacea este dans, pacea este refuzul programatic al stagnării, al încremenirii. Cînd în această sală veți aplauda și veți dansa, veți cînta și veți da strigătul de bucurie al tinereții dv., să știți, stimați prieteni, că ați cotizat pentru pacea nobilă și grea a acestei țări și, odată cu ea, pentru pacea lumii. O laudă păcii, o laudă neasemuitei stări de armonie și liniște, o laudă oamenilor făcători de pace, o laudă celor ce muncesc, și celor ce iubesc, și celor ce speră, o laudă autorilor păcii și istoriei. O laudă bucuriei de a trăi în pace și de a face din pacea noastră cea mai de temut armă în contra războiului, a încremenirii, a dogmei, a moleselii și a răului din lume. Laudă, laudă Păcii! Acum și pururea!

CU PRIVIRE LA PLANETA PĂMÎNT

Ceva s-a întîmplat pe planeta Pămînt și oamenii simt. Oamenii simt în fiecare zi că pe planeta lor, planetă pe care n-au acceptat, nu acceptă și nu vor accepta s-o închirieze cenușii, s-o închirieze rachetelor și morții, războiul cu fărâdeleaga lui fundamentală, cu abuzurile lui fără seamăn vrea să cucerească tot mai mult teren. Crinul, și lăleaua, și trandafirul miros a praf de pușcă. Petrolul pămîntului se diminuează și drepturile civililor se diminuează din această pricină, cînd exercițiile militare, escaladarea cursei înarmărilor consumă petrolul pămîntului. Această planetă este silită de iredponsabilitatea unora să plătească impozite de viață, de bunăstare și liniște pentru pregătirea unei tragedii

(Continuare în pagina 23)

Aceste texte rostite de poetul Adrian Păunescu au legat între ele cele patru episoade ale Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar de la Sala polivalentă din București. Reportaje în paginile 23 și 24.

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Lumea în care trăim

Mitraliere și foamete

Arsenalele sînt diferite prin mărimea și puterea de distrugere pe care o contin. Sînt arsenale mai mari sau mai mici, cu bombe atomice, rachete, sau pur și simplu cu puști și mitraliere. Banale puști și mitraliere. Desigur, o bombă atomică este mult mai costisitoare decît o mitralieră și mult mai periculoasă. Din păcate, arsenalele care sînt supraaglomerate în Europa, tînd să se înmulțească pe toate continentele. Cursa înarmărilor atrage în virtutea ei un număr important de state, nu numai puteri mari sau mijlocii, ci și țări cu o economie fragilă, cu dificultăți pe planul creșterii lor economice. Estimat în prețuri constante, bugetul militar mondial este cu aproximativ 70 la sută mai mare decît în 1970, însă creșterea cea mai mare procentuală — a volumului alocațiilor pentru înarmări — s-a înregistrat în „lumea a treia”. Căci săracii acestei lumi cheltuiesc, acum, pentru înarmare, de patru ori mai mult decît în 1970, în timp ce statele dezvoltate, care alocă sute de miliarde pe altarul zeului înarmare, n-au atins un ritm atît de rapid.

Desigur, există o deosebire calitativă — armele subdezvoltaților sînt mai puțin sofisticate și sînt toate, sau aproape toate, cumpărate de la statele bogate care sînt și principalii furnizori de armament. Într-un singur an, „lumea a treia” a cheltuit 90 de miliarde de dolari pentru înarmare. Categoriile, o sumă mult mai mică decît celelalte 460 miliarde dolari, care, împreună, compun în 1981 „factura” înarmării. Dar, oricum, suma este enormă pentru resursele acelei părți a planetei care numără 660 000 000 de ființe umane aflate pradă sărăciei și foametei, și, în care, anual, 12 000 000 copii pier din cauza subnutriției, a bolilor și a mizeriei.

Este o realitate ce confirmă pe deplin justetea punctului de vedere românesc, exprimat cu claritate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căruia înarmările reprezintă o puternică frînă în calea dezvoltării. „Lumea a treia”, cu multiplele ei probleme generate de un trecut apropiat și cu preocupări provenite dintr-un prezent complex, nu-și poate îngădui irosirea resurselor în absurdă competiție a înarmărilor. Este dealtfel un adevăr valabil pentru toate statele, căci înarmările frînează progresul fiecărei națiuni. Chiar în lumea industrializată, multe din problemele actuale și-ar fi putut găsi o soluționare rezonabilă, dacă imense resurse n-ar fi fost deturnate spre înarmare. Iată de ce Apelul pentru dezarmare și pace al Frontului Democrației și Unității Socialiste relevă cu putere această realitate și adresează o vibrantă chemare tuturor statelor, tuturor popoarelor la realism, la inteligență politică, pentru a se pune capăt unei situații ilogice.

Pentru țările confruntate cu dosarele dezvoltării, problema are o acuitate deosebită. Înarmarea și dezvoltarea economică

și socială sînt incompatibile. Înarmarea devorează resursele dezvoltării. Înarmarea împiedică dezvoltarea. Iar beneficiarii înarmării sînt mereu aceiași: stăpîni de ieri, vechii coloniști deveniți negustori de arme.

Țările exportatoare de arme consideră comerțul cu arme și „ajutorul” militar o parte integrantă a politicii externe care le va garanta influența politică prin crearea unei „legături speciale” între vinzător și cumpărător. Începînd din 1966, S.U.A. au oferit „daruri” militare, sub formă de „ajutor” pentru țările respective, în valoare de peste 60 miliarde dolari. În schimb, ajutorul pentru dezvoltare economică apare insignifiant în raport cu cheltuielile pentru înarmare și obligațiile ce decurg din contractele de achiziționare a armamentului.

„Ajutorul” dezinteresat al țărilor dezvoltate se mai manifestă și în altă direcție: în sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare ca să-și construiască fabrici proprii de armament. E drept, au grijă să vîndă licențe de utilaje ale armelor care au ieșit din dotarea propriilor armate. Potrivit Institutului Internațional de Cercetări în domeniul Păcii de la Stockholm (S.I.P.R.I.), un număr de 56 de țări produc în prezent arme principale cum ar fi tunuri, avioane, vehicule blindate, rachete, nave, iar 24 dintre acestea sînt țări din „lumea a treia”. O asemenea industrie nu înseamnă însă dezvoltare. Dimpotrivă. Ea este reflexul unei orientări profund negative, cu implicații dramatice.

Publicația engleză „World Military and Social Expenditures” estimează că o reducere cu 10 la sută a cheltuielilor militare la prețurile curente ar permite introducerea unui program de „transformare a săbiilor în pluguri” în valoare de 55 miliarde dolari pe an. Or, România a subliniat în repetate rânduri că înghetarea și, apoi, reducerea bugetelor militare pot avea efecte binefăcătoare pentru toate statele, dar mai ales pentru cele ce luptă împotriva efectelor subdezvoltării. Să nu uităm că ar fi nevoie doar de numai 3-4 miliarde dolari pe an pentru a asigura apă potabilă pentru toți locuitorii Terrei. Iar „lumea a treia” suferă de lipsa apei potabile, ca și de lipsa școlilor, a uzinelor, a spitalelor. Experții consideră că reducerea cu numai 5 la sută a totalului cheltuielilor militare ar fi suficientă pentru atingerea obiectivului strategiei internaționale privind dezvoltarea.

Dezarmarea ar putea ajuta la învingerea subdezvoltării. Căci mitralierele nu pot înlătura foametea. Dimpotrivă, cînd tancurile vor fi înlocuite cu tractoare, iar costul mitralierelor va fi transferat proiectelor de dezvoltare pașnică, planeta va face un pas esențial spre fericirea ei...

AL. PINTEA

„NU RĂZBOIULUI
NU BOMBELOR.”

desen de C. PILIUȚA

Unanimitate

Dreptea, pace-n lume vor fi atuncea cînd / Hotia și minciuna vor dispărea pe rînd / Iar banii dați pe arme, cruzime și omor / Vor usura viața la fiice popor... zice, într-un poem, Petru Funuțoia, fără din comuna Dorna, satul Rusca (Suceava). Aprobăm din toată inima inițiativele partidului nostru, pentru instaurarea unui climat de pace și înțelegere și ne alăturăm glasul nostru celor ce spun Nu hotărît cursei înarmărilor — spun într-o telegramă țărani din comuna Maliuc (Tulcea). Sîntem cu toții hotărîți să apărăm pacea și cuceririle revoluționare ale clasei noastre muncitoare — spun și mecanizatorii de la I.A.S. Valea lui Mihai (Bihor).

Versurile pionierei Irina Andone din Iași se transformă într-un ardent mesaj de pace către toți copiii lumii: Oameni, nu rupeți florile / Lăsați să vă la suflulul toate culorile / Nu omorîți porumbeii / Lăsați-i să zboare spre pace! La Casa de cultură a sindicatelor din Suceava a avut loc mitingul tineretului sucevean. Au participat 1 200 reprezentanți ai celor 100 000 de tineri din Țara de Sus. La Sarmizegetusa, la gorunul lui Horia de la Tebea, în toată Țara Hategului și pînă la izvoarele Jiului răsuna puternica chemare la lupta pentru pace! Noi vrem să ne bucurăm de viață, de rezultatele muncii noastre pașnice. Iată de ce salutăm din toată inima inițiativa de pace a tovarășului Nicolae Ceaușescu, avînd ferma convingere că această nobilă inițiativă se va înscrie ca o contribuție majoră la cauza păcii în lume — a spus brigadierul de la Canalul Dunăre-Marea Neagră, Radu Comănești. Pe bătrînul continent ar trebui să existe mult prea mulți Erostați pentru a putea incendia ceea ce a produs spiritul uman în locuri și în timpuri anume. Dar nebunul din Efes este astăzi doar un impersonal ordinator declanșator al furiei atomice. Inițiativă ce, din păcate, poate chiar scăpa de sub controlul uman. Orașele Europei s-ar putea transforma în scrum în cîteva secunde și în acest rug imens ar dispărea anonimi pașnici alături de potențiali Leonarzi și Rafaeli, de potențiali Brâncuși și Michelangelo. S-ar dizolva în neant amintirea întocmirilor colective totodată cu amintirea lui Heraclit și Hegel și Sofocle, Enescu și Cealikovski, Blaga și Goethe — dintr-un protest împotriva războiului al poetului Grigore Arbore. Oamenii muncii, întreg tineretul din județul Dimbovița cer ca problemele litigioase dintre state să fie soluționate numai și numai prin tratative, pe cale pașnică! Este de datoria noastră să ne îndreptăm toate eforturile spre făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, să facem totul ca roadele cercetărilor noastre să nu fie folosite împotriva omului ci spre binele, spre fericirea lui — Horst Henning-Schlosser, cercetător fizician la Institutul de cercetări produse auxiliare organice Mediaș. Arsenalul fierbinte al planetei e capabil să omoare pe fiecare om de 114 000 ori; de 7 ori poate fi distrus fiecare oraș al planetei; cea mai mare bombă nucleară experimentată pînă acum depășește puterea totală a armamentului folosit în cele 5 100 de războaie de pe glob; Europei îi sînt destinate 50 000 megatone de trotil; puterea focoașelor nucleare depășește de un milion de ori puterea bombelor de la Hiroșima; fiecare dintre noi — copil, tînăr, bătrîn — îl revin 3 tone de trotil; cheltuielile de înarmare depășesc 500 miliarde de dolari pe an; pagubele celui de-al doilea război mondial echivalează cu realizarea unui inel de aur gros de 8 m și lat de 40 m care ar putea înconjura pămîntul pe la Ecuator — Vlad Apăteanu, directorul Centrului de hematologie București.

Nicolae al lui Gheorghe Tomșa al lui Ion, din Tomșești, cătun așezat deasupra Criștiorului (Bihor), invalid din al doilea război mondial: Vreau, ca orice om rațional, să trăiesc în pace, chiar așa fără un picior; să mai trăiască fata și ginerele, să-i pot crește pe cei doi nepoți, să se statornicească în lume înțelegerea, să înceteze cursa nebunească a înarmărilor!

Pace nucleară?!...

Prin PACE oamenii normali înțeleg LINIȘTE, ÎNTELEGERE, COLABORARE, DESTINDERE.

Prin „pace” apologetii disimulați sau temerari ai războiului înțeleg orice altceva: „lipsa conjuncturală a războiului”, „echilibrul dintre tentațiile de ripostă” etc.

S-a ajuns, printr-o gîndire care cochetăază serios cu balamucul, la afirmări prin negații, la o întregă teorie, vînturată bătaios în numele securității mondiale, potrivit căreia se acreditează... „axioma” că pacea înarmată pînă în dinți ar fi și singura plauzibilă...

Un vechi dicton la care se apelează obsedant în termenii actuali ai tehnologiilor militare — „dacă vrei pace, pregătește-te de război!” — a ajuns la un apogeu al contrasensului și aceasta în numele logicii. Astfel este „logic” ca pacea să se bazeze pe echilibrul dintre forța de șoc a beligeranților. Cu alte cuvinte cîtă vreme la un atac se poate răspunde printr-un atac echivalent pacea ar fi asigurată. Așadar, cîtă vreme anihilarea este flancată de contraanihilare toate lucrurile se află în bună regulă. Dar regula jocului e strîmbă,

„echilibrul terorii” e strîmb și el: echivalențele între ripostă și contraripostă sînt efemere. În orice moment o tabără... riscă să dețină supremația. Riscă, adică, să aibă tentația primei lovituri. De aici riscă propria ei anihilare pentru că panoplia nucleară a depășit pragul acțiunii locale. Un război nuclear nu va fi niciodată „limitat” cum încearcă unii să demonstreze. El va fi, rapid și implacabil, nelimitat, pustiitor. Va face praf planeta și aceasta la scara secundelor...

Așadar, pacea nucleară, montată pe scheletăria alunecătoare a echilibrului nuclear, nu reprezintă altceva decît o pace războinică instabilă, adică o uvertură a conflagrației nucleare.

Fisa ei tehnică este scutită de orice etichetă: puterea explozivă totală a încărcăturilor nucleare este estimată la 54 000 megatone, echivalentul a 3 600 000 bombe asemănătoare cu cea lansată la Hiroșima. Fiecărui locuitor al planetei îi revin 15 tone trinitrotoluen; el ar putea fi ucis, cu armamentul nuclear existent, de 15 000 ori. La fiecare 1 000 locuitori ai Terrei revine echivalentul unei bombe lansate la Hiroșima.

Tirul nuclear odată declanșat nu va ajuge, desigur, să epuizeze depozitele de

„încărcături” existente. Ele sînt prea multe pentru a mai fi utilizate... logic. Nu va mai fi nici timpul și nici oportunitatea unui consum integral al actualelor stocuri. După primele salve de „descurajare”, trase reciproc, Terra însăși va fi descurajată în întreaga ei existență.

De-abia atunci va începe echilibrul nuclear, bazat pe fosta pace nucleară, devenită ultimul război mondial din Istorie. De-abia atunci va începe un alt timp, un timp fără oameni, un timp de cenușă, fără memorie, strălucind pînă departe, tragic și fosforescent. El va anunta Cosmosului, în ani de lumină radioactivă, că demența nucleară nu este o minciună...

Se va ajunge, oare, acolo? Se va ajunge dacă miliardele de oameni ai Terrei nu vor ieși în stradă pentru a închide pe strategii războiului viitorului în ospiciu bine păzite, dacă savanții puși să inventeze moartea nu își vor face tîndări laboratoare, dacă piinea noastră o vom lăsa să se scurgă pe îngrozitoare bandă rulantă a producției de neant la capătul căreia ea nu mai este piinea ci un stoc nichelat și rece de bombe avînd fiecare focosul devastator al zilelor noastre...

RADU BUDEANU

Mondo umano?

Pacea neînarmată

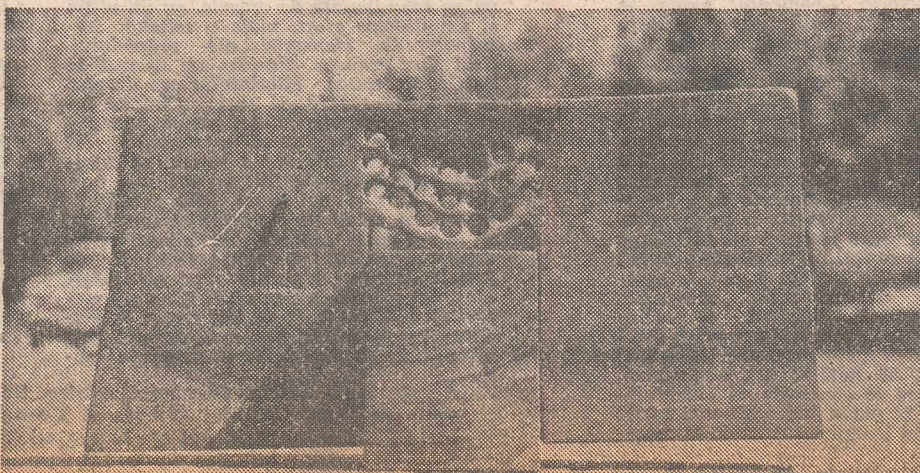
Cînd, acum patru ani și jumătate, inauguram această rubrică, nu întimplător primul subiect asupra căruia m-am oprit se referea la ascensiunea vertiginosă a înarmărilor. Pe atunci, globul întreg cheltuia pentru arme 350 miliarde dolari iar astăzi suma se cifrează la circa 600 miliarde. Așadar, spirala înarmării a crescut vertiginos în loc să descrească așa încît pînă și oamenilor obișnuiți le apare tot mai evident caracterul aberant, irațional și absurd al acestei curse. Nu lipsesc nici locurile în care armele zăngăne și se folosesc din plin, se înregistrează victime numeroase și mari pagube materiale. Cum îmi sînt mai familiare problemele continentului african am să-i evoc aici foarte pe scurt cîteva dintre punctele în care armele nu sînt nici măcar împăcate: în zona australă a lui, patrioții namibieni luptă de peste 16 ani împotriva unei incrimențate ocupații ilegale; cei care stăpînesc Namibia — sud-africanii — nu scapă ocazia ca, lunar aproape, să nu atace alte state vecine lor sau Namibiei sau să nu invadeze în bună regulă un teritoriu străin; și în Sahara occidentală încă se consemnează lupte; nu e prea mult timp de cînd s-au desfășurat marile ciocniri armate de la granița somalez-etiopiană sau de cînd a fost invadată provincia zaireză Shaba. Or, toate acestea înseamnă arme — chiar foarte perfecționate, so-dați — chiar foarte antrenați, cheltuieli — chiar foarte mari; toate adevărate poveri — chiar foarte apăsătoare — pe umerii statelor și popoarelor respective. Iar cînd s-a instaurat — ici și colo — pacea, aceasta este o pace înarmată în care bugetele militare cresc mereu, absurd, pentru a o... asigura. Uneori însă aceste preocupări capătă

vremea cînd, la o paradă militară, asistența trecea în revistă și dotarea cu arme a acestei țări înregistrînd (stupefiată) și mașini amfibii, cînd statul respectiv nu avea nici cel mai neînsemnat curs de apă. Este, desigur, o altă fațetă, despre care se pot spune atîtea, a aberațiilor păcii înarmate. Există apoi iluzia supremației datorate inventării unei noi arme ignorîndu-se adevărul elementar că partea cealaltă — adversarul potențial din punctul respectiv de vedere — poate o are deja sau o va fabrica în curînd. Scriînd acestea mă gîndesc la ceea ce spunea în anii '80 ai secolului trecut, pe cînd noțiunea pace înarmată făcea ravagii, arhiducele Guillaume, mareșalul armatei austriece, lui Maxim, cunoscutul inventator al mitralierei: „este arma cea mai distrugătoare pe care am imaginat-o sau văzut-o vreodată”. Or, de atunci s-a ajuns la atîtea alte simboluri supreme ale imaginației și tehnicii militare dar care — atenție mare! — au sfîrșit prin a fi depășite mereu.

Și, nu în ultimul rînd, pacea înarmată

mai are un aspect irațional. Există și aici o întimplare reală, atît de plină de învîntăminte încît pare inventată special. Un militar cu grad minor, ce asigura paza unei instituții de undeva dintr-un oraș al lumii a treia, s-a plictisit într-o bună zi să urmeze ordinele primite și a îndreptat tunul spre instituție, amenințînd și spunînd să i se îndeplinească niște exigențe. Cînd cererea — absurdă — i-a fost satisfăcută s-a constatat că tunul nici măcar n-avea obuze. Era prea tirziu pentru că impactul psihologic al amenințării cu arma a fost foarte eficient. Să ne gîndim, deci la toate aspectele posibile ale păcii înarmate, așa cum trebuie să ne preocupăm, pe toți cei de pe planeta Pămînt, că e perfect posibil ca noțiunea de pace neînarmată să devină realitate a zilelor și muncii noastre, spulberînd astfel ceea ce părea o utopie. La urma urmei, nici iluziile nu se definesc decît în ecuație cu realizările!

DUMITRU CONSTANTIN

Vizita de prietenie în țara noastră a tovarășului Robert Mugabe

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu, în cursul zilei de vineri 13 noiembrie a.c., a sosit în țara noastră, într-o vizită oficială de prietenie, tovarășul Robert Mugabe, președintele Uniunii Naționale Africane Zimbabwe — Frontul Patriotic, primul ministru al Republicii Zimbabwe, împreună cu tovarășa Sally Mugabe. Vizita înaltului oaspete în România a constituit o ilustrare a bunelor raporturi de prietenie și solidaritate statornicite între partidele și popoarele noastre în anii îndelungatei lupte de eliberare națională duse de poporul zimbabwean, o expresie a dorinței comune de acțiune, în condițiile noi de astăzi, pentru dezvoltarea tot mai largă a acestor raporturi.

În cadrul dialogului la nivel înalt, tovarășul Nicolae Ceaușescu a salutat cu căldură pe tovarășul Robert Mugabe cu ocazia acestei prime vizite pe care a făcut-o în România după obținerea de către Zimbabwe a independenței naționale și a evocat convorbirile pe care le-a avut anterior cu tovarășul Robert Mugabe atît în țara noastră cit și pe pămîntul Africii. La rîndul său tovarășul Robert Mugabe a exprimat poporului român, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, profunda grațitudine pentru sprijinul dat luptei drepte a poporului zimbabwean pentru eliberarea națională, pentru a fi liber și stăpîn pe destinele sale.

Convorbirile oficiale dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Robert Mugabe, în probleme bilaterale și internaționale de interes comun, s-au desfășurat sub semnul acestei solidarități militante și al traînicei prietenii care unesc popoarele noastre.

Astfel, s-a arătat, există toate condițiile ca România și Zimbabwe să promoveze — în ciuda distanțelor geografice mari dintre ele — o largă colaborare și cooperare, îndeosebi în domeniul de mare însemnătate pentru economia celor două țări, de exemplu construcțiile de mașini, geologia, mineritul, agricultura, transporturile, precum și în domeniul pregătirii cadrelor. În acest sens a fost subliniat faptul că vizita tovarășului Robert Mugabe în România are un rol foarte important în stabilirea bazelor noi ale colaborării dintre cele două țări, în extinderea domeniilor acestei colaborări, ea deschizînd o perspectivă fructuoasă a relațiilor viitoare dintre România și Zimbabwe, în același timp a fost exprimată convingerea că dezvoltarea acestor raporturi și situarea lor fermă pe principiile deplinei egalități și avantajului reciproc corespund pe deplin intereselor ambelor popoare de a înainta cit mai rapid pe calea progresului, servind totodată cauza generală a conlucrării, înțelegerii și păcii în lume. Acordul de cooperare pe termen lung în domeniul economic, industrial și tehnic, semnat în septembrie anul trecut, oferă un cadru excelent pentru o cooperare largită, atît pentru perioada actuală cit și pentru viitor. În legătură cu aceasta, a fost salutat cu o deosebită satisfacție înființarea Comisiei mixte guvernamentale pentru explorarea domeniilor de colaborare și pentru aplicarea acordului.

În cadrul schimbului de opinii cu privire la viața internațională deosebit de complexă, remarcînd că pe arena mondială s-a ajuns la o încordare gravă, ca urmare a vechii politici imperialiste de dominație și asuprire, a stărilor de conflict și tensiune, a accelerării fără precedent a cursei înarmărilor care pune tot mai serios în pericol libertatea și independența unor popoare, pacea întregii lumi, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că în fața acestei situații este mai necesar ca oricînd să se întărească spiritul de înțelegere și să se intensifice conlucrarea popoarelor, unitatea și solidaritatea tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste. „Viața, realitățile contemporane — a arătat cu acest prilej secretarul general al partidului nostru, președintele României socialiste — evidențiază cu tot mai multă putere rolul tot mai însemnat al popoarelor în determinarea cursului evenimentelor, în soluționarea marilor probleme care privesc pacea și progresul umanității. Este convingerea noastră că popoarele lumii, forțele înaintate de pretutindeni, întărindu-și continuu solidaritatea, unindu-și tot mai strîns forțele, pot pune capăt politicii de încordare și război, pot impune pacea și desfiinderea, politica de independență, securitate și conlucrare pașnică între toate națiunile”.

Constatînd identitatea pozițiilor celor două state ale noastre în numeroase probleme de importanță internațională, ca expresie nemijlocită a faptului că ele împărtășesc principiile de bază privind egalitatea statelor, neaměstecul în treburile interne și dreptul tuturor popoarelor la autodeterminare și independență națională, tovarășul Robert Mugabe a arătat la rîndul său: „Atît Zimbabwe cit și România susțin cererea lumii în curs de dezvoltare pentru o ordine economică mai justă și echitabilă. Nu sîntem deloc de acord cu aceia care susțin că actuala ordine nu necesită schimbări fundamentale, întrucît noi considerăm că trebuie realizate modificări esențiale în natura și în modul de funcționare a instituțiilor economice care guvernează comerțul și finanțele internaționale în prezent”.

În timpul vizitei efectuate în țara noastră, tovarășul Robert Mugabe a fost oaspetele Institutului de cercetări, proiectări și inginerie tehnologică pentru mecanizarea agriculturii din Capitală, al Combinatului petrochimic Pitești, al Uzinelor „23 August” din București. În semn de aleasă prețuire, înaltului sol al poporului zimbabwean i s-a înmînat „Cheia orașului București”.

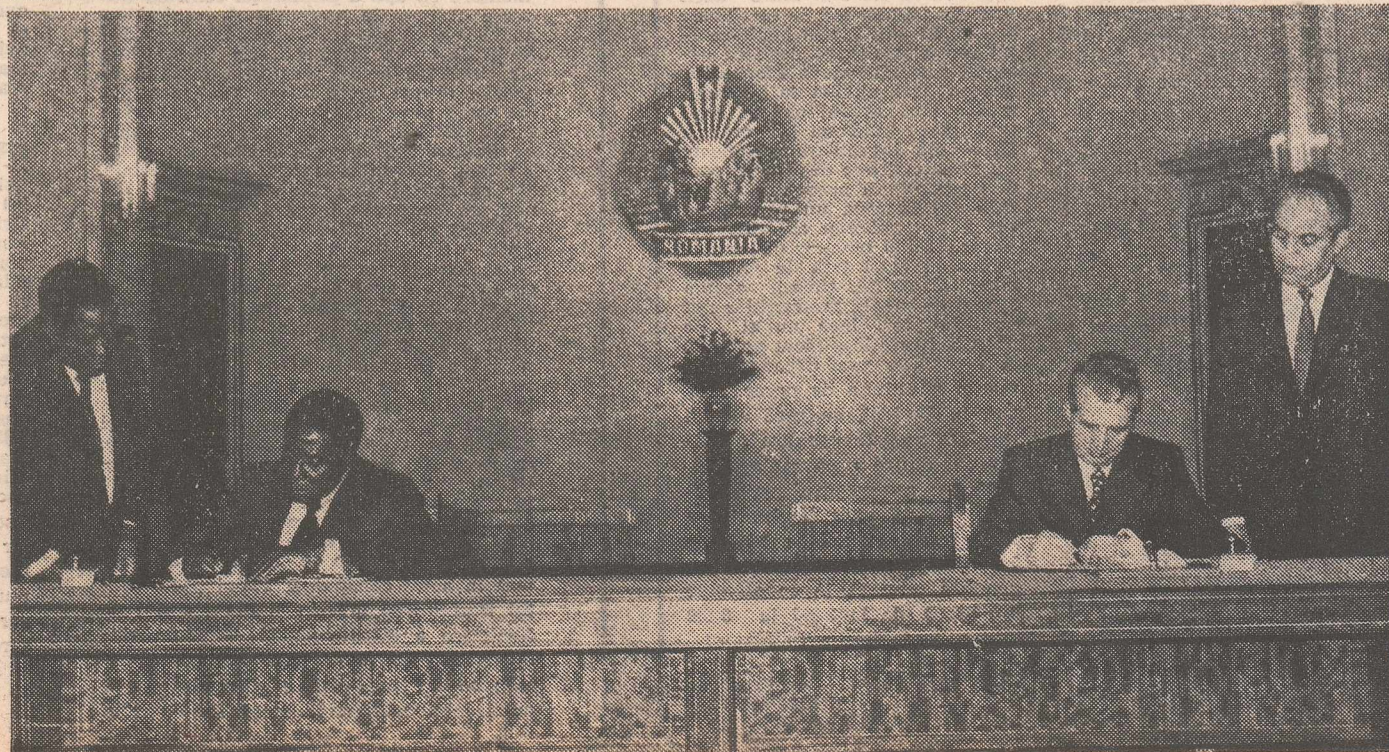
Un moment deosebit în programul vizitei l-a constituit mitingul prieteniei româno-zimbabweene, care a avut loc în sala de festivități a clubului întreprinderii bucureștene „23 August”. Participanții la miting au întîmpinat cu lungi și puternice aplauze cuvîntul tovarășului Nicolae Ceaușescu, precum și cuvîntul

tovarășului Robert Mugabe. Cei prezenți au ovacionat îndelung pentru prietenia dintre popoarele noastre, pentru adîncirea și diversificarea colaborării româno-zimbabweene, pentru înțelegerea și cooperarea dintre toate popoarele lumii, pentru pace și securitate internațională.

Marți, 17 noiembrie, în cadrul unei ceremonii care a avut loc la Palatul Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Robert Mugabe au semnat Acordul de cooperare între Partidul Comunist Român și Uniunea Națională Africană Zimbabwe — Frontul Patriotic și Tratatul de prietenie și cooperare dintre Republica Socialistă România și Republica Zimbabwe. În cursul aceleiași zile s-a încheiat vizita oficială de prietenie efec-

tuată în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, de către tovarășul Robert Mugabe și tovarășa Sally Mugabe. Ceremonia plecării a avut loc pe aeroportul Otopeni, împodobit sărbătorește, unde numeroși bucureșteni au aclamat cu entuziasm pe tovarășii Nicolae Ceaușescu și Robert Mugabe, dînd astfel expresie satisfacției întregului nostru popor față de rezultatele fructuoase ale noului dialog la nivel înalt dintre România și Republica Zimbabwe, care deschid ample perspective relațiilor bilaterale, pe multiple planuri, și colaborării lor pe arena mondială, în folosul celor două țări și popoare, al luptei pentru pace, independență și progres

E. DUMITRU

Țara, sub semnul alb al

Opinii • Propuneri • Argumente • Reportaje

Aniversare ciobănească

21 de bărbați stau pe scaune, așezați în jurul mesei puse cap la cap, ca la nuntă. 21 de ciobani, toți cu nelipsitele pălării negre și chimire late pe sub sumane, poposiți aici parcă din baladă. Ne invitase Benoni Morăreț, primarul comunei Vaideeni, din nordul Vilcei, care, aflând că ne-ar interesa, gazetărește vorbind, cind a fost dumealului la ultima aniversare, ne răspunsese prompt: „Ultima?!”, chiar acum urmează să merg la ea!” Vorbesc tare ca și cind s-ar afla la munte stringindu-și oile sau alungind ursul. Pășanii-le fiecăruia sînt ascultate cu seriozitate de ceilalți: unul a vusese parte de rău de urs, altul fusese gata să fie gherăit de urs, dar îl împinsese cu bita și-i trăsese și-o injurătură ca pe la Vaideeni.

Risetele și glumele se topesc ca zapada pusă pe jar cind unul povestește cum a fost globit de altul, altul despre cum i-au stirpit oile, sfaturile curgînd peste masă, precum vinul în pahare. Cu incetul, chipurile vesele de mai înainte, se întunecă, ceva din umbra codrilor și a nopților fără lună pe care ei o poartă oriunde cu ei, coborise la această masă ciobănească. Sînt discutate necazurile lor din unele locuri, lipsa de respect cu care sînt întimpinați sau luați la goană „hoțește” cu sau fără vina lor și a turmelor pe care le însoțesc. „Se pun ele și lucrurile astea la punct, măi bacilor!” — zice unul dintre ei, scoțindu-și fluierul. Melodia îi cucerește, o recunosc cu toții, recăpătîndu-și buna dispoziție.

„Asta-i cîntecul lui Dinu Marinescu” (fiecare cioban din acest sat își are un cîntec compus de el care trăiește și după intrarea lui în neființă).

„De-acum, ne avertizează primarul, se intră în faza a doua, cea a cîntecului din fluier și a chiuiturilor din Vaideeni, din care nu vor mai ieși decît odată cu spargerea petrecerii, și totuși, întrebăm, a cui aniversare este? Întrebați-l pe el, ne răspunde amuzat de idee. A cui zi o sărbătoriți aici, îl întreb pe vecinul din dreapta. Mă privește o clipă nedumerit, după care răspunde: apoi, a mea, a lui Davidoiu, zis Mîrică, a lui Ion Negreanu, zis Dinicioiu, a lui Filipoiu, a lui Stăniloiu... Își dă seama că nu putem crede că s-au născut toți 21 în aceeași zi și ne lămurește: Ziua noastră știți cînd îi? Cînd venim acasă de sus, din munte, ne întîlnim întîmplător noi, ciobanii din sat, „aniversîndu-ne” întoarcerea. Femeile stau acasă. N-o să vedeți femei din Vaideeni în restaurant. Cum distrăm totuși și partea femeiască? Le scoatem la bal, la cite un film, apoi din vară și pînă în toamnă le urcăm la munte să capete miros de cîtină.

I-am lăsat pe ciobani cu aniversarea lor, bine intrați în faza a doua. Ajunseseră abia la a 15-a „căciulă”. Mai erau șase la rînd. Asta-i datina, fiecare dă cite un rînd de căciulă la asemenea aniversare. Fluierul adunaseră toate dorurile lumii în sala curată și cochetă a restaurantului din Vaideeni. Chiuiturile se auzeau în noapte pînă sus pe dealuri: „Măi badiță fala ta / ciomagul și fluiera / și jocul duminică”.

GEORGETA ȘTEFANESCU

Autoaprovizionarea într-un sat — la Bucov

Să-l ascultăm pe președintele cooperativei din Bucov, Costică Mișcă, Erou al Muncii Socialiste: „Primii bani disponibili i-am cheltuit pe foraje. Am făcut puțuri, am instalat pompe electrice. Așa am realizat un sistem de irigații electricat, pe 35 de hectare. Pentru isprava asta, niște șefi din vremea aceea, adică din agricultura fostei regiuni Ploiești, ne-au zis că sîntem aventurieri. În ce ne privește, cu banii obținuți din această experiență ne-am îngăduit să-i cheltuim pentru a o continua. Ne-am extins sistemul de irigație pînă la 80 de hectare. Atît cuprinde grădina noastră de legume. În același timp am făcut și două hectare și jumătate de seră”.

La Bucov, legumicultura s-a dezvoltat, așadar, prin fonduri rezultate chiar din legumicultura. Cu vremea, aceste ciștiguri au fost orientate pentru dezvoltarea altor sectoare. A zootehniei, de exemplu. Iar dacă avem în vedere că de la fiecare din cele vreo 400 de vaci, cite are C.A.P.-ul, se obțin peste 4000 litri de lapte pe an, adică atît cit alții mai au mult de muncit pînă să obțină, se înțelege că pe măsură ce cooperativa și-a dezvoltat un sector nou de activitate, oamenii s-au străduit să-l aducă pînă în punctul cînd el începe să aducă, în mod sigur, beneficii. Din aceste fonduri, spune președintele Costică Mișcă, au prins ființă alte obiective, care au devenit la rîndul lor importante surse de venituri pentru localnici. De pildă, ciupercăria construită cu mijloace proprii de către țărani din Bucov și despre care s-a zis că ar fi cea mai modernă din țară. Vin să cumpere ciuperci de la Bucov trimiși ai unor mari restaurante din țară. Desigur că am putea adăuga la șirul acestor înfăptuiri și altele, de exem-

plu moara care va porni să macine chiar în aceste zile — făina va merge la brutăria C.A.P.-ului iar țărițele vor fi de folos, bineînțeles, sectorului zootehnic — însă mai important decît o simplă înscriere a acestor înfăptuiri ar fi, credem, să arătăm că ele reprezintă împlinirea unui gînd mai vechi al celor din Bucov: realizarea unei platforme, a unui complex agroindustrial în cadrul căruia activitățile să se sprijine una pe alta și să se lege într-un sistem integrat de producție agricolă. Cel puțin două consecințe se desprind din izbindirea acestui gînd: în primul rînd retribuția celor ce muncesc în C.A.P. este comparabilă, ba chiar competitivă în raport cu cea din industrie. Valoarea unei norme convenționale la C.A.P. Bucov este de 80 de lei. Iar dacă avem în vedere că mulți dintre membrii cooperativelor realizează mai mult de o normă pe zi, că

anul are pentru ei, ca să zicem așa, mai mult de 395 de zile, atunci nu e greu de înțeles că Voica Mîrea, de exemplu, sau Maria Vărzaru, sau Voica Panait, sau Valentina Fieraru — care realizează între 450 și 500 de norme pe an — știu că le este răsplătită îndeajuns munca.

Autoaprovizionarea este a doua consecință a înfăptuirii sistemului de producție agricolă de la Bucov. Iată de ce ne spunea primarul comunei, Marin Badea: „Dacă ar fi să vorbim numai despre piine, atunci trebuie să vă spun că în această privință locuitorii Bucovului se află la adăpost de orice grijă. Brutăria C.A.P.-ului face piine în primul rînd pentru membrii cooperativelor dar are o capacitate de producție destul de mare încît să asigure în bune condiții necesarul de piine și pentru cantinele de pe raza comunei după cum și, prin cooperarea de consum, pentru ceilalți locuitori ai comunei”. La Bucov, principala preocupare a oamenilor nu este aceea de a sta pe gînduri să vadă dacă se pot aproviziona în primul rînd pe ei înșiși — fiindcă știu ei foarte bine că pot — ci să contribuie cît mai mult la aprovizionarea altora, mai cu seamă a orașului din apropiere. Fie prin ceea ce predau la fondul de stat, fie individual, scoțîndu-și carnetele de producător și mergînd în piață la Ploiești pentru a vinde bururile alimentare care le prisosesc. În fiecare an, Consiliul popular comunal eliberează, ne spunea primarul Marin Badea, peste 500 de certificate de producător. Iată un fapt în stare să lămurească pe oricine că afirmația că Bucovul aprovizionează într-o măsură apreciabilă Ploieștii nu este o vorbă goală. Bucovul se ține de pămîntul din preajma lui ca de tot ce are mai de preț.

D. CONSTANTINESCU

Cuvîntul specialiștilor

Bonitarea în revoluția agrară

Este vorba de un sistem de criterii care asigură, pe de o parte, folosirea rațională a pămîntului, iar pe de altă parte oferă garant a unei echități desăvîrșite în ce privește retribuția, plata muncii oamenilor. Bonitarea, aprecierea economică a pămîntului, are într-adevăr o importanță consecință socială și se leagă cit se poate de direct de această formă de organizare a muncii în agricultură care este acordul global. Cînd acordul global nu este fundamentat pe lucrările de bonitare,

el poate duce uneori nu la mobilizarea ci la demobilizarea oamenilor. Se știe: atunci cînd dăm oamenilor să lucreze o suprafață, trebuie să stabilim un nivel al producției. Însă treaba aceasta se făcea, pînă într-un timp, cam la întîmplare. De exemplu, avînd în vedere media producțiilor din ultimii ani. Criteriul acesta cuprinde însă destul de mult subiectivism, fiindcă într-un an unii pot să lucreze mai bine iar într-alt an alții pot să lucreze mai puțin bine. Deci așa stabileam producția pentru anul în curs. Dar dacă producția stabilită astfel se nimerea să fie mai mare decît puterea pămîntului — ce poate fi riguros știută prin bonitare — nu reuseam altceva decît ca oamenii aceia, în ciuda eforturilor lor, să nu ajungă la nivelul scontat iar acordul global nu-i prea mai indemna la muncă. Dacă, din întîmplare, stabileam un nivel mai mic decît ar fi permis potențialul productiv al pămîntului, apărea un rău la fel de mare: apăreau ciștiguri nemuncite, mai bine-zis disproportionat de mari față de munca prestată. Astfel, tinînd seama numai de media producțiilor din anii anteriori însă nu și de pămîntul care le-a făcut posibile, a fi fruntaș era citeodată numai o chestiune de noroc. La noi, la Cezieni, eu cred că am rezolvat această problemă. Diferența dintre producțiile stabilite unor echipe, în funcție tocmai de criteriile bonității, a mers în acest an de la 3270 la 5094 kilograme la hectar în ce privește griul și, în ce privește porumbul, de la 3907 la 8162 kilograme la hectar”.

Ing. TUDOR DĂNACU
președintele
C.A.P. Cezieni (OLT)

Viața șantierelor

Porțile de Fier II: se continuă într-un ritm intens realizarea lucrărilor de betonare la centrala română și la cea ucrainiană (ambele fiind executate de parțea română), astfel ca începînd cu anul viitor să se declanșeze operația de montare a utilajelor. La Termocentrala Anina — care va folosi drept combustibil sisturile bituminoase, aceasta reprezentînd o premieră absolută pe plan național — se află în faza de finisare lucrările de închidere a sălii de mașini în vederea începerii montării grupului de 330 MW; în același timp se lucrează intens la ansamblele hidrotehnice de alimentare cu apă a platformei centrale (lucrările extrem de pretențioase, avîndu-se în vedere că apa trebuie urcată, pe o distanță de cîteva kilometri, la o înălțime de circa 200 metri); datorită faptului că marile utilaje grele nu se pot transporta pe calea ferată, acestea se vor transporta de la I.M.G.B. pînă la Dunăre, la Giurgiu, cu trailerul, apoi pînă la Moldova Nouă pe apă, folosindu-se platforme speciale, iar de aici și pînă la amplasament, din nou, cu trailerul; în mod asemănător se vor transporta piesele grele de la Craiova — transformatoarele electrice — prin ruta Corabia; complexitatea acestui procedeu pe cit de inedit, pe atît de spectaculos, a necesitat studierea sa în prealabil pe o machetă construită la scară în acest sens. Termocentrala Doicești urmează a se extinde cu 3 noi grupuri de cite 50 MW pe cărbune: primul va intra în funcțiune în acest an, celelalte două în anul viitor; tot aici a fost instalat și primul cazan de 420 tone/oră, pe cărbune, construit în România, la „VULCAN” — București; urmînd a intra în funcțiune în această lună, lucrările de testare la acest cazan sînt extrem de importante, ele folosînd construirea întregii serii de cazane de acest tip ce se va instala în țară în acest cîncinal. Podul peste brațul Borcea: se află în stadiu înaintat de finalizare a infrastructurii — pilele viaductelor de acces și pilele podului principal; se fac pregătirile pentru începerea montajului tablurilor metalice — podul

propriu-zis — aflate la rîndul lor în faza finală de terminare a uzinării la Șantierul naval Galați (pentru podul principal) și la I.P.M.P.B. — Pitești (pentru viaductele de acces). Podul peste Dunăre de la Cernavodă: infrastructurile se află, de asemenea, într-un stadiu avansat de realizare, pilele viaductului de acces fiind aproape terminate iar fundațiile podului principal în plină execuție; se fac pregătirile pentru începerea uzinării tablurilor metalice. Reducem în atenția cititorilor noștri că întreaga lucrare are o deosebită importanță dincolo de dimensiunile ei impresionante: ea va reprezenta o dublă trecere feroviară peste Dunăre și, de asemenea, o trecere pentru viitoarea autostradă București—Constanța, al cărei tronson Fetești—Cernavodă este deja în execuție. La Termocentrala Turceni — cea mai mare de acest gen din țară, avînd în final 8 grupuri de 330 MW — s-au terminat lucrările la grupul nr. 4 și s-au efectuat o serie de probe pentru ca el să fie pus în funcțiune în această lună. În curînd, lucrătorii Metroului bucureștean vor da în exploatare cel de al II-lea tronson — între stațiile Timpuri noi și Republica — avînd o lungime de 9,3 kilometri și 6 stații: Mihai Bravu, Dristor, Leontin Sălăjan, Titan, Muncii și Republica; prin darea în exploatare a noului tronson al metroului, numărul de călători ce vor beneficia de acest modern și rapid mijloc de transport în comun va crește de peste trei ori față de volumul actual. În numai cinci luni, detașamente de muncitori din județele Alba, Cluj și Constanța, precum și militari ai forțelor noastre armate, au excavat din bogatul subsol al „Țării de Piatră” 4820000 metri cubi, față de cei 2220000 planificați, asigurînd astfel rezerve de minereu decoperțate ce atîng 400000 tone și creînd condițiile pentru intrarea în producție, în cursul anului viitor, a primelor capacități ale marelui Combinat minier al cuprului de la Abrud. Avînd o putere de 115 MW, Hidrocentrala Brădișor — Lotru aval, aflată în faza de finisare, urmează a intra în funcțiune pînă la sfîrșitul acestui an.

HORIA PĂTRAȘCU

pregătirilor de iarnă

● Note ● Interviuuri ● Dezbateri ● Semnificații ●

Producția anului 1982 temeinic pregătită

Faptul că obiectivele dezvoltării economico-sociale în anul 1982 sînt, în linii generale, de mai multă vreme cunoscute a creat premise favorabile pentru pregătirea corespunzătoare a producției anului viitor. Aceste sarcini au format obiectul a numeroase analize la toate nivelurile, începînd cu întreprinderile și celelalte unități productive, pînă la organele centrale de decizie. Ele au fost amplu dezbătute în adunările generale speciale ale oamenilor muncii din toamna acestui an, care au facilitat soluționarea multora dintre problemele principale ce condiționează buna pregătire a producției. Această acțiune pregătitoare continuă și ea trebuie intensificată în zilele care au mai rămas pînă la sfîrșitul anului, pentru că, dacă o serie de probleme importante și-au găsit o soluționare, numeroase altele își așteaptă încă rezolvarea.

O atenție specială trebuie acordată, așa cum de atîtea ori ne-a îndemnat secretarul general al partidului, soluționării problemelor privind asigurarea deplină a bazei materiale a planului, dezvoltarea resurselor interne de materii prime, repartizarea și dirijarea judicioasă a materiilor prime, materialelor și combustibililor pe consumatori. Este cunoscut că cele mai mari dificultăți întîmpinate anul acesta în îndeplinirea planului au avut ca principală sursă deficiențe de aprovizionare. De aceea, definitivarea în detaliu a structurii producției fizice în fiecare unitate capătă o însemnătate primordială, fiind hotărîtoare pentru clarificarea tuturor celorlalte probleme. Fiecare produs este o resursă pentru sute și mii de beneficiari din întreaga țară, iar certitudinea aprovizionării depinde nemijlocit de măsura în care producția este complet și real stabilizată pe fiecare producător. Armonizarea acestor cereri cu posibilitățile de producție — iată una dintre cele mai complexe probleme ale momentului. Ea pretinde, între altele, corelarea exactă a producției fizice cu cerințele consumatorilor interni și externi; urgentarea proiectării și repro-

iectării unor produse și tehnologii care să asigure producerea de materiale, repere și produse necesare economiei și care nu se mai importă; concentrarea eforturilor spre punerea în funcțiune cu prioritate a acelor capacități de producție care sînt prevăzute să producă în prima parte a anului viitor. Deci obiective fundamentale ale activității pe anul în curs.

Iar dacă urmărim cum se îndeplinesc aceste obiective, de pe fondul în general pozitiv vom desprinde și o serie de întîrzieri și deficiențe care trebuie grabnic înlăturate. Vom constata, de pildă, că asimilarea de produse și tehnologii noi, cu toate realizările remarcabile obținute, rămîne în continuare o sarcină de extremă actualitate pentru toate ramurile, dar cu deosebire pentru metalurgie, industria chimică și construcția de mașini, o sarcină de a cărei rezolvare în termen depinde într-o foarte mare măsură producția unor importante întreprinderi mari furnizoare de materii prime și produse în întreaga economie și la export. Vom constata, de asemenea, întîrzieri în desfășurarea lucrărilor de construcții-montaj pe o serie de santiere deosebit de importante cum sînt: centralele termoelectrice Turceni, etapa I și Anina, Combinatul chimic Craiova, dezvoltarea unor capacități de la Combinatul siderurgic Galați, Complexul petrochimic Teleajen, Fabrica de ciment și var Medgidia și altele, ale căror produse constituie resurse avute în vedere la echilibrul material al planului. Iată de ce finalizarea acestor lucrări capătă în aceste zile o prioritate absolută.

Obiectivul final al acestor priorități îl constituie încheierea în cel mai scurt timp a tuturor contractelor economice de aprovizionare-desfacere. Acțiunea, în curs de derulare, ar trebui încheiată pînă la sfîrșitul acestei luni. Cu cît se va încheia mai devreme cu atît va fi mai bine pentru producția anului 1982.

Contractarea producției trebuie să respecte cerințele esențiale pentru economia noastră

în actuala etapă și anume:

● O încadrare strictă a consumurilor materiale în nivelul normelor și normativelor de consum și de stoc aprobate, ceea ce presupune pregătirea condițiilor ca întreprinderile să se apropie încă de pe acum de cuantumul normelor planificate pentru anul viitor, și să se reducă la strictul necesar stocurile de materiale. Este necesar să se acționeze cu mai multă hotărîre pentru colectarea și re folosirea materialelor, pentru recondiționarea și reutilizarea pieselor și subsansamblelor. „Numai în acest domeniu al colectării, re folosirii și recondiționării materialelor și subsansamblelor, arăta tovarășul Nicolae Ceausescu, putem economisi 700—800 milioane de dolari la importurile de materii prime”.

● Gospodărirea judicioasă a resurselor materiale și reducerea consumurilor de energie. Restricțiile de aprovizionare la o gamă importantă de materii prime și materiale, prețurile ridicate de achiziție de pe piețele externe, îndeosebi la petrol, impuse de criza energetică și de materii prime se vor menține și în anul care urmează ceea ce pun în fața întreprinderilor necesitatea de a acționa în continuare pe toate căile pentru reducerea consumului de combustibil și carburanți, acordînd prioritate recuperării resurselor energetice secundare și creșterii randamentelor termice a cazanelor și cuptoarelor.

În timpul care a mai rămas pînă la sfîrșitul anului devin, așadar, esențiale acțiunile pentru înlăturarea întocmai a sarcinilor trimestrului IV și ale întregului an, precum și cele care urmăresc asigurarea unei bune pregătiri a producției pentru 1982. Nu trebuie, deci, precupețit nici un efort pentru a încheia acest trimestru și an cu rezultate cît mai bune, în toate domeniile, pentru a asigura o bază trainică îndeplinirii obiectivului strategic al acestui cincinal — trecerea României din stadiul de țară socialistă în curs de dezvoltare la stadiul de țară socialistă mediu dezvoltată.

VASILE BARAC

Moșul

Moșul are o barbă albă răsfirată pe piept și merge sprijinindu-se în toiag. Cînd începe să se lase noaptea, pe Dunăre alunecă o piclă rece. La piciorul digului, în urma apelor care se retrag, pămîntul e gras și nămoșos. Stăruie încă multă vreme un miros de iarbă putredă și peste dospit în soare, dinspre plantația de plopi firavi se simte o adiere proaspătă, luna mai e foarte aproape iar moșul, cu barba lui mare și albă, se tot preumblă printre ape. Orășenii întîrziată prin locurile acestea schimnice îl privesc cu o anume înfiorare și intră la idei. Nu-ți apar prea des în cale bătrîni cu înfățișare de patriarhi venind parcă dintr-un odinioară al poveștilor lui Creangă.

Vasile Udrea are 81 de ani și, cu excepția unor oarecare beteșuguri, nu simte deloc starea omului bătrîn. Dacă bate singurătățile, e pentru că pe aici află loc de grădină. Vasile Udrea a muncit în port cu căruța, are pensie de muncitor și ar putea să se cumîntească, Maria, nevasta lui Vasile Udrea, știe că statul acasă l-ar sfîrși. Uneori, femeia înhamă caii la căruță și pleacă în baltă, după moșul ei. Îl găsește în brazda de legume, la sapă, la plantația de puiet, ori ostenind pe malul fluviului, cu chipceul după trei baboi de saramură. Neavînd pămînt de grădină acasă, în cartier, moșul trece Dunărea într-o bărcuță și-l găsește prin niște locuri pe unde nu-l caută nimenea. Ori mai bine-zis, prin niște depărțări ale ocolului silvic, care altfel n-ar rodi nimic. Tatăl Mariei se chema Smeu și era grădinar, ai lui aveau, de asemenea, grădină în Comorofca, lucrul la grădină îl ține în puteri. Și balta.

La 81 de ani, Vasile Udrea și-a dus cabana la Bisca, pe malul Dunării, pe unde, într-o Brăila și Galați. Cooiii i-au zis să-i dea totți ceva bani, să aibă de provizii pentru iarnă, să se mai odihnească. Iar moșul face numai ce știe el și ce-i place:

sapă grădina și le umple pe urmă cămara la toiți cu legume și ce-i mai trebuie gospodăritului iarna. Are cinci băieți și o fată. Cel mai mare e Tudor și împlinește 53 de ani. Anicuța merge pe 42. Între ei, Ionel, Iordan, Fănică și Stelian. De ziua moșului, se adună toată familia. Băieții cu nevestele, Anicuța cu Dionis Arbunea, cei patrușprezece nepoți, cumnații și finii și așa mai departe. Tudor și Iordan sînt lăcătuși la „Laminorul”, Ion e zidar, la IGLAC, Fane e vopsitor la „Progresul”, Stelian operator principal la întreprinderea pentru valorificarea cerealelor, siloz triaj.

— La noi, mai spune Stelică, e obiceiul ăsta, să așteptăm primăvara și vara ca s-o ștergem toiți peste Dunăre. Concediul, acolo mi-l fac, la grădină, la aer curat. Sîmbăta, vin frații și nevestele lor, cu găini fripte și cu tot ce-i de trebuință. Fierbem o mămăligă cu roata carului, facem un mujdei mare, prăjim o saramură și petrecem. Și-l văd pe tata fericit. Tata a fost iute cu noi. Să te fi ferit Dumnezeu să vîi mina pe ce nu era al tău! Te zvînta în bătaie. Tata nu lua un capăt de ață dacă nu era dreptul lui. El numai cu munca și legea. Unde ne-am dus, eu și frații mei, cu gîndul la vorbele tatii. Toți sînt astăzi bine, cu toate că n-am mers prea mult la școală. Sîntem maiștri, șefi de echipă.

Stelică se duce, din cînd în cînd, la bucătărie, unde clocește o oală zdravănă cu bors. Îmi spune că are doi băieți, unul la Liceul de marină din Constanța, celălalt la Liceul de marină din Brăila, că așteaptă și ei anul nou, să se adune la ziua de naștere a bătrînului. Maria se uită pe fereastră, ploaia bate mărunt în geam, se gîndește la moșul ei, care stă anelat pe brazdă, să culeagă gogonele, se gîndește că n-o să-l poată scoate din baltă pînă ce n-o să pregătească grădina pentru iarnă, la multe altele se gîndește bătrîna și timoul trece și barba cea albă a lui Vasile sporește.

TUDOR OCTAVIAN

Marea industrie

● O veste bună pentru cei din industriile ceramică, a materialelor de construcții, chimică: Întreprinderea de prospecțiuni și explorări geologice Baia Mare a început mai devreme cu un an lucrările de exploatare experimentală a rocilor de caolin din zăcămintul Stejera ● Avantajul noului tip de cazan realizat de poli-tehniștii ieseși constă în faptul că el funcționează cu cărbune inferior și cu deseuri menajere sau agricole ● Noul produs numit „Emarom”, realizat la Întreprinderea chimică Mărășești, e folosit în tehnologia de extracție a titeiului și înlocuiește cu succes pe cel adus pînă de curînd din import ● Prin mașinile și utilajele realizate în ultimul timp, care s-au vădit a nu fi cu nimic mai prejos de cele aduse pînă acum din străinătate, Institutul de sudură și încercări de materiale din Timișoara își aduce o contribuție prețioasă la efortul general de reducere a cheltuielilor valutare ale țării ● În urma unor serii de măsuri organizatorice dar și de natură tehnico-economică, printre care amintim extinderea acordului global în toate sectiile productive, sondorii de la Schela de extracție Cartoiani, din județul Giurgiu, au reușit să depășească producția medie zilnică prevăzută cu 290 tone de titei ● În urmă cu cîva timp, Aristide Caranda, directorul Întreprinderii „Acumulatorul” București, spunea: „Am îndrăznit, la începutul acestui an, să mă angajez în numele colectivului că în mai puțin de un an activitatea productivă se va redresa. Și iată, acum ne aflăm în rîndul întreprinderilor fruntase pe sector”. Într-adevăr, întreprinderea a reușit să-și îndeplinească planul la toți indicatorii ● La cerința unor firme din Anglia, R.F.G., Italia, Danemarca, Întreprinderea de anvelope „Victoria” din județul Prahova a suplimentat contractele, livrînd peste plan o producție de aproximativ 10 milioane ● O știre asemănătoare a sosit și de la Buhusi, unde textiliștii de la Întreprinderea de postav au îndeplinit cu 70 de zile mai devreme planul anual la export. Avansul cîștigat permite acestui colectiv să livreze pînă la sfîrșitul anului, unor parteneri externi, produse peste prevederi în valoare de mai bine de 8 milioane de lei ● În schimb, o știre deloc îmbucurătoare privește Întreprinderea „Rulmentul” din Ale-

xandria, unde mai bine de 70 la sută din producție se exportă în peste 40 de țări. La începutul acestui trimestru întreprinderea s-a înscris însă cu un bilanț negativ la indicatorul export, restanțele totalizînd 71 milioane de lei. Principala cauză: Combinatul de oțeluri speciale și Întreprinderea Oțel-Inox din Tirgoviste, ca și „Laminorul” Brăila nu și-au respectat obligațiile contractuale ● La întreprinderea de geamuri din Tirnăveni s-a trecut la fabricarea geamului tras pe baza unei tehnologii noi, mai productive și cu garanții superioare în privința calității producției ● Cu succes se aplică, de asemeni, o nouă tehnologie și la Întreprinderea de materiale de construcții Doaga, din județul Vrancea, unde cenusă de termocentrală este prelucrată pentru realizarea prefabricatelor din beton simplu și beton armat ● Cu cele 8 milioane de cărămizi realizate în acest an peste prevederile planului de către Întreprinderea de produse ceramice Zalău se pot construi aproximativ 400 de apartamente ● Mulți dintre cei ce și-au cumpărat fiare de călcat produse de Întreprinderea „Electromures” sînt nevoiți să le arunce la fier vechi după ce li se ard rezistențele, fiindcă rezistențe nu se găsesc în comerț iar răspunderea pentru acest fapt pare a cădea, de bună seamă, în sarcina superficialității și neapăsării producătorilor față de cumpărătorii producției lor ● La Exploatarea minieră Herja, din Maramures, a intrat în exploatare prima combină românească de înaltă în steril. Combina reusește să încerce cu mijloace proprii materialul derocat și elimină, totodată, operațiile de perforare și puscare ● Specialiștii Institutului național de metrologie din București au realizat primul stiloscop românesc, un aparat portabil destinat analizei rapide a compoziției metalelor ● O izbîndă a celor de la Întreprinderea de aluminiu Slatina, care interesează industriile aeronautică, electronică, electrotehnică, constructoare de nave și de automobile: elaborarea primelor sute de tone de aluminiu rafinat de înaltă puritate ● Repent, la Tirgul tehnic internațional de la Plovdiv, mașina de frezat dantură rotitoră dintată, FD 250, concepută și realizată de colectivul fabricii de mașinunielte de la Întreprinderea mecanică din Cugir, a obținut medalia de aur.

D. CONSTANTINESCU

Conotații de reporter Cotă din beneficiu pentru neproductivi?

Reiau, din carnet, cîteva însemnări făcute la „Cantina restaurant Mecanică Fină” din Capitală, la începutul lunii trecute: „...actuala sefă de unitate, Maria Beldie, contabil principal de profesie, a venit aici acum patru ani, preluînd cantina pe cînd aceasta lucra în pierdere. Astăzi nu numai că nu mai lucrează în pierdere, dar aduce și însemnate beneficii: încasările s-au dublat și triplat chiar, dacă înainte planul era de numai 12.000, s-a ajuns acum la circa 30.000 lei zilnic. Cantina I.M.F. ține de I.A.P.L. sectorul 2, planul cantinei este fîrște în funcție de planul acestei instituții, oricum, lunar, el se menține în jurul cifrei de 700.000 lei... Si încă o notă: „Cum s-a ajuns la această — bună-situație? Întreprinderea de mecanică fină a asigurat clădirea cantinei, obiectele și mijloacele fixe, cheltuielile de amortizare și lumina. Bazele materiale l-a s-a suprapus factorul uman, mai exact: **spiritul gospodăresc**, „fără de care nu se poate face nimic” — după cum afirmă Maria Beldie. Concret, în cazul nostru acest spirit s-a manifestat astfel: „ne-am aprovizionat singuri, ne gospodărim singuri, sîntem un fel de micro-întreprindere, avînd plan ca orice întreprindere; am căutat să aducem în consum mărfuri cu rabat; am dezvoltat rețeaua de consum în diverse puncte „calde” ale sectorului nostru, unde, dincolo de gustări reci tri-

mitem și mîncare gătită în case-rola; acum doi ani am înființat o grădină de legume a I.M.F. pe șoseaua Pantelimon, la intrarea în Dobroiești, cu solarii, o frumusețe! (intenționăm să facem și o piscină, și un bazin pentru peste — vă rog să subliniați aici rolul unui veritabil sufletist, maestrul Emilian Pirvu, președintele sindicatului și care lucrează la I.M.F. de 30 de ani). Să nu rideți, dar în grădina asta vom avea pînă și ceapă verde, proaspătă, de Revelion...!”, etc.

De ce am reluat aceste pasaje? Pentru că, iată, o altă însemnare, mi-a atras atenția: nu cumva este nefiresc, este inechitabil, ca o cantină care este persoană juridică, cu cont în bancă, să nu lucreze direct cu furnizorii, să încheie direct contracte cu aceștia și mai ales cu care din aceștia are ea nevoie, pentru că ea, cantina, stă cel mai bine care sînt cerințele a-bonaților ei — și să nu froneze, toate acestea, prin I.A.P.L.? ! Care I.A.P.L., mai află, în rabat la beneficiu pînă la 20%, în timp ce cantina i se aloca maximum... 3%? !

Ceva mi se pare, repet, inechitabil și acesta este sîmbul revenirii mele cu aceste rînduri: un beneficiu în plus destinat cantinei, înseamnă o mîncare mai consistentă, mai gustoasă, **mai ieftină** pentru omul muncii. Fîrște, acestea sînt probleme ce nu se pot rezolva într-o clipă, sînt însă convins că o soluție — sau mai multe — se pot găsi: atît conducerea I.M.F., cît și cea a cantinei, și a I.A.P.L. sectorul 2 fiind interesate în cel mai înalt grad de masa maselor de oameni ai muncii din zonă. Vom reveni.

HORIA PATRAȘCU

Au, doctore, mă doare! (III)

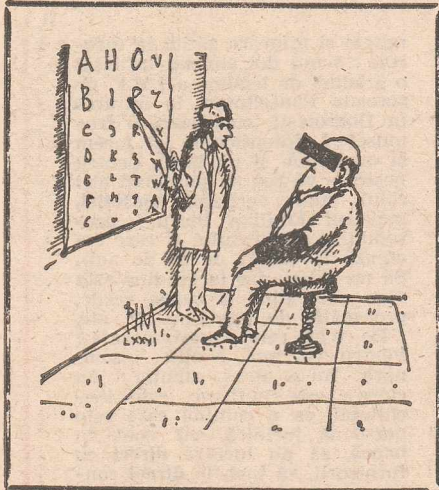
Fideli promisiunii făcute și, în general, practicii de a nu lăsa nici o temă la jumătate, revenim azi în policlinici. De data asta, după cum veți constata, sondajul nostru are ca „subiect” 4 unități sanitare din provincie.

Oradea

Birocrația ca accident

Joi, 12 noiembrie, orele 10, abia descins de la aeroport pe o vreme ciunoasă, îmi scutur zloata de pe pantofi la intrarea Policlinicii de adulți nr. 1 din Oradea. Programul consultațiilor este la vedere și este înrămat, ocupă un perete întreg, constă din funcționarea aici toate serviciile, minus cel de pediatrie, bineînțeles, policlinica fiind de adulți și existând în municipiu alta pentru copii. De la „Informații, triaj, fișier” iese cineva indignat, declarând public că „aștia mă trimit după trimiteri”. Dinăuntru, o voce îi îndeamnă să închidă ușa, dat fiind curentul, dar omul nostru se face că n-aude, se răzbuună. Se răzgîndește totuși: o trîntește. Animație pe coridoare, un număr rezonabil de pacienți, nici prea puțini încît să constăți o activitate lejeră, nici prea mulți încît să suspectezi personalul de lipsă de operativitate. Chiar remarc viteza de rezolvare a cazurilor la interne și la oftalmologie; e bine, doar dacă nu este cumva graba sfîrșitului de tură! Este ora 13, nici nu știu cum a trecut atît de repede timpul... Cam o duzină de oameni așteaptă sosirea medicului șef, intrucît programul acestuia cu publicul este între orele 12 și 13. Trebuie să mai spun că ordinea și curățenia din policlinică, deși nu sar în ochi, sînt totuși vizibile la o privire mai atentă.

Revin spre orele 19, tura a doua se încheie peste o oră. Pustietatea coridoarelor mă face să cred că mi-a stat ceasul. Nu. La chirurgie mai așteaptă doi pacienți, fiecare cu însoțitorii lui. În ușa apare chiar medicul, nu asistenta, „haideti amindoi înăuntru, numa' să-mi spuneți și vă scot tot ce vreti!” Buna lui dispoziție are darul să-i îmbărbăteze. Serios! La radiologie, singure, două femei foarte-foarte în vîrstă așteaptă ceva, agățate parcă una de alta, cu solidaritatea pe care o dă numai neceazul. Una dintre ele are mina într-o eșarfă. Nici o mișcare dincolo de ușa cabinetului. De la oftalmologie iese Traian Crețu și-și aruncă o privire de-a lungul coridorului, „nu mai este nimeni, tovarăsa doctor!” — anunță. Un ochi îi este acum acoperit cu un bandaj, arată cam așa cum ne închipuim noi un pirat, atîta că lucrează la întreprinderea „Infrățirea” unde i-a și sărit, din neatenția lui, un corp străin în ochi. A venit imediat

aici, oameni foarte drăguți i-au dat fără nici o discuție un bon roșu, de urgență, acum nu-l mai jenează deloc, simte doar o căldură. Cit stă de vorbă cu mine se infirmă ceea ce anunțase doctoriței Elena Bologa, mai vine în fugă — „doar pentru o ștampilă” — o tinără, și ea foarte drăguță. Și chiar așa fiind, a fost trîntită la primul examen de șofer amator, acum îl dă a doua oară, își face din nou analizele. Intră, dar spre deosebire de celelalte cabinete, aici nu i se pune viza decît după ce este examinată. La interne, în anticamera folosită ca sală de așteptare a două cabinete, nu mai așteaptă nimeni. Și chiar dacă ar aștepta, ușa cu numărul 37, pe care este înscris numele dr. Gh. Nulescu, este zăvorâtă. Vizavi însă, la 30, dr. Paul Weiss, medic primar, stă la datorie. Îmi declin identitatea și calitatea, stăm de vorbă. Îmi formez o idee despre felul cum sînt organizate serviciile policlinicii, aflu că internele funcționează cu cîte două cabinete pe tură, 4 medici internști deci, supraspecializați fiecare într-un domeniu — diabet zaharat, gastroenterologie, cardiologie. În medie acordă asistență medicală unui număr de 30-40 de pacienți, uneori cifra se ridică și la 60 pe tură, în perioade „de vîrf”.

Îmi continui și vineri, 13 noiembrie, investigațiile. Consemnez mici nemulțumiri,

neimportante, și entuziasme precaute. Îmi permit să fac și un test: mă prezint la fișier, nu sînt din Oradea și uitați ce mi s-a-nțimplat, m-a „șters” un camion cu aripa, mare minune să n-am vreo fractură la umăr, v-aș ruga foarte mult... Cu ce ocazie prin Oradea? mă chestionează tovarășa. Întîmplător, răspund evaziv. Fără trimitere nu se poate sub nici o formă — aflu — dacă sînt în delegație să cer o recomandare de la dispensarul de care aparține întreprinderea la care am venit, dacă sînt în vizită, la vreo cunoștință, să mă ducă persoana la dispensarul de care aparține cu locuința, să explice... Dar e o urgență, insist eu moale și parcă simt un jungghi săgetîndu-mă prin umărul sănătos. Chiar nu se poate să fiu consultat? Nu.

Discut cu medicul șef al policlinicii, dr. Traian Negrău, despre urgențe. Sînt informat că nu numai urgențele propriu-zise sînt rezolvate cu mare promptitudine și nebirocratic, dar că întreaga activitate a policlinicii stă sub semnul urgenței — de vreo doi ani încoace neexistînd aminări, orice trimitere fiind onorată în aceeași zi. Policlinica nr. 1 avînd o rază de cuprindere a întregului județ s-au luat măsuri ca cei din mediul rural să aibă prioritate în ordinea servirii, în așa fel încît să se poată întoarce devreme pe la casele lor. Sînt multe astfel de inițiative privind accesibilitatea rapidă a pacientului. De pildă, buncurile de colaborare (de culoare verde) folosite în situația în care, examinat fiind la un cabinet și constatîndu-se că este necesar și alt consult, bolnavul nu se mai întoarce la fișier după bon, ci este trimis direct. Sau cabinetul medical de urgență care funcționează și duminicile și sîrbătorile legale, în curînd va acoperi și orele de noapte prin aportul stagiatorilor. Este lesne de înțeles că în felul acesta sînt defazefectate și serviciile de gardă din spital. În concluzie, existînd aici o bună colaborare și un climat propice muncii, fiind încadrată la cifra maximă de efectiv, beneficiind de specialiști și medici primari, de cadre tinere, Policlinica nr. 1 din Oradea se poate considera într-adevăr nr. 1 pe județ, prin responsabilități și prin calitatea asistenței sale medicale.

CORNELIU MERLAU

Buzău

„Puteți veni oricînd, la noi e mereu așa”

Zilnic, cam 3 mii de persoane trec pragul Policlinicii din Buzău. E, firește, mult, de unde, veți vedea, un indice de încărcare ridicat, dar asta nu se întîmplă pentru că oamenii ar fi mai bolnavi ca altădată, ci pentru că Dispensarul policlinic municipal, așa scrie pe firmă, are în subordine 58 de unități (circumscripții, întreprinderi, școli etc.) din care 24 situate în mediul rural. În ciuda afluenței, curățenia și disciplina sînt, ne lămurim, la înălțime, ca și administratorul Constantin Vasile care nu se laudă zicînd „puteți veni oricînd, la noi e mereu așa”. În cabinete se intră, și aici, pe bază de bonuri, numai că eliberarea acestora, 30, maximum 35, pe tură și serviciu, se face după un sistem anume, gîndit și pus în practică de directorul Ion Molniceanu, medic specialist fiziolg. Prin 4 ghișee speciale amenajate în holul central al clădirii, bonurile sînt repartizate, atît pentru dimineața, cit și pentru după-amiază, de chiar asistentele cabinetelor respective. E, din cite ne-am dat seama, o idee demnă de generalizare, lăudabilă. Pe de o parte, într-un sfert de oră fiecare pacient își ia bonul și, desigur, știe dacă și cit mai are de așteptat. Pe de alta, el ia, încă de la ghișeu, un prim contact cu personalul pe care, mai tîrziu, îl va găsi în cabinet. Procedînd așa, directorul Molniceanu crede că a rezolvat problema venirilor de la 5, iar nouă nu ne rămîne decît să-i dăm dreptate.

În general, Policlinica din Buzău poate veni în întîmpinarea oricărei suferințe, adică ea are, bine acoperite cu medici, majoritatea serviciilor, interne, chirurgie, O.R.L., ortopedie, ginecologie, fiziolgie, neurologie, pediatrie (3 medici), oncologie și așa mai departe, posedînd și un laborator de sănătate mintală (ținînd de Spitalul de neuropsihiatrie Săpoca), la ultimul dînd consultații 2 doctori renumiți, Anton Nicolau (joi) și Adrian Ionescu (marțea). În ceea ce privește cardiologia, urologia și, parțial, oftalmologia, lucrurile stau mai prost. Cardiolog a fost, dar s-a transferat. Urolog nici măcar n-a fost, iar mai tîrziu vom afla, de la doctorul Costin Sandu, directorul Direcției sanitare a județului, că în tot județul nu funcționează decît un singur urolog, Petre Marinescu?! La oftalmologie, unde doctorița Rodica Craiu consultă după 10,30, adică după ce-și termină treburile la spital, situația e oarecum mai bună, mai ales datorită faptului că asistentele Aneta Ciobotă și, mai ales, Ilina Popa sînt vechi și pricepute. Cam puțin, firește, dar oricum mai mult decît deloc. Ratate îmbătrînire e, și ea, ridicată. Din cei 23 de medici ai policlinicii, 11 sînt pensionabili, drept pentru care doc-

torul orelist Florin Ene, de pildă, e la cei 42 de ani ai săi printre cei mai tineri?! Cauzele sînt, fără îndoială, multiple și am mai discutat despre ele. Florin Ene, bucureștean la origine, dar fixat la Buzău după ce a fost, o vreme, director de spital rural, la Pătirlagele, e de părere că singura soluție imediată ar fi „reintocarea la sistemul externatului și internatului, cea mai indicată cale de recrutare a specialiștilor”. Azi, ca să facem o paranteză, stagiarii parcurg un stagiu de o lună în policlinici, inclusiv la Buzău, dar acesta, fiind scurt și lipsit de competențe, nu-i ajută, după vorbele doctorului Ene, „decît să uite și ce-au învățat?!” Directorul Direcției sanitare a județului are, și el, opinii asemănătoare. Actuala manieră de formare, ne-a spus, e greoaie. E dificil ca după 3 ani de stagiatură și, să zicem, tot atîția de circă să-ți mai îndrepti pașii spre o specializare. Așa se face că, în prezent, se ajunge la specializare cam tîrziu. În plus, după specializare, problemele de plasament sînt, de asemenea, complicate și un buzoian, de pildă, se ferește de specializare pentru că riscă, la terminarea acesteia, să prîndă un post la Bolșani?! Externatul și internatul ar rezolva, cred, toate aceste nepotriviri.

La Policlinica din Buzău, repetăm, indicele de încărcare e ridicat. Nu se eliberează mai mult de 35 de bonuri (situația în această zi, la ora 10,30 e grăitoare, s-au dat 16 bonuri la chirurgie, 10 la neurologie, 13 la ginecologie, 16 la O.R.L., 30 la interne etc.), dar urgențele și copiii pînă la 3 ani au prioritate și nu trec, și e bine că nu trec, pe la ghișeele din hol. Așa sînd lucrurile, ieri, serviciul de ginecologie a dat 105 consultații, cel de oftalmologie (cu un singur medic) 108, cel de radiologie 118, cel de T.B.C. 101, iar laboratorul, cel mai solicitat, a efectuat, nici mai mult, nici mai puțin de 1533 de analize?! În condițiile în care, la O.R.L., de exemplu, trimiterile la București nu depășesc, de regulă, 2 la sută, operațiile, tratamentele și, cum aminteam, urgențele nu stau la rînd pentru bonuri, unui consult îi revin, în medie, 10 minute. E foarte puțin, calitatea actului medical suferînd uneori. Se adaugă, firește, că se adaugă, la asta și îmbătrînirea rețelei, din cei 8 fiziolgi existenți în județ, calcula directorul Molniceanu, el însuși fiziolg, 4 fiind pensionari, iar 3 depășiți de 55 de ani?!

Chiar dacă personalul mediu nu poartă ecuson, în frunte cu asistenta șefă Monica Șablienco, altfel o femeie energică și de ispravă, cetățenii sînt tratați, la Dispensarul policlinic municipal, cu blîndețe și înțelegere. Antoaneta Mardale, de fel din comuna Brădeanu, ar fi trebuit să se prezinte la Spitalul din Smeeni, numai că, locuînd temporar în capitala județului, la un băiat de profesie șofer, s-a adresat aici, rugînd să fie pansată după o operație suportată, nu demult, la Tirgoviște. La chirurgie, doctorul Haralambie Săpoișu a consultat-o, după care, „grijulie de parc-ar fi fost fie-mea”, asistenta Elena Jercan a pansat-o.

Altfel zis, unitatea aceasta e, ne-am convins, o adevărată „uzină de sănătate”, în incinta căreia competența și omnia se află la mare preț. Chiar dacă mai sînt destule de făcut, se simte nevoia unui electrocardiograf, a unui audiometru cu performanțe superioare etc., cetățenii sînt tratați cum se cuvine și, spre deosebire de ceea ce se mai întîmplă prin alte părți, nimeni nu-i pune să aștepte inutil, nimeni nu se războiește la ei. Din aceste motive, ca și din altele, cetățenii se adresează Policlinicii din Buzău cu încredere și, fără excepție, această încredere e onorată.

OVIDIU IOANIȚOIA

Pitești

Micile neajunsuri se rezolvă din mers

Intrăm în Policlinica județeană din Pitești exact după o lună de la darea ei în folosință. Clădirea este nouă, îngrijit finisată și amplasată în chiar centrul orașului, la îndemina tuturor. Clădirii i se mai fac mici rețușuri-montări de calorifere suplimentare în sălile unde pacienții trebuie să se dezbrace, se mai sparge o ușă între sala de consultații și cea de ghipsare a cabinetului de ortopedie, urmează să se mai pună cîteva draperii. Lucruri normale dacă ne gîndim că mutarea într-un local nou s-a făcut cu un ceas mai devreme și că, inițial, acesta n-a avut destinația pe care o are. Piteștenii beneficiază de un local modern, plăcut și comod atît pentru pacienți, cit și pentru cadrele medicale. Medicul șef al policlinicii, dr. Nicolai Becescu, ne informează că schema este completă, aparatura este nouă și de cea mai bună calitate și că policlinica asigură asistență pentru toate specialitățile. Ea este încă în rodaj, ne asigură dînsul, iar micile probleme care apar se rezolvă din mers, fără ca asistența medicală să sufere. Vizităm cabinetele, laboratoarele, sala de gimnas-

tică medicală. Notăm în treacăt că la laboratorul de tehnică dentară încă nu s-a montat covorul izolator de cauciuc, că freza nu este legată cum trebuie la masă, că serviciul de fizioterapie așteaptă avizul de la protecția muncii și că la unul din cabinetele dentare, din cauza lipsei unei mașini, încă nu a fost adus scaunul dentar.

Mai notăm că în ziua vizitei noastre, 12 noiembrie, asistenta Elena Enache este ofiter de serviciu. Grijulie, merge printre pacienți și îi îndrumă unde trebuie pe cei care au omis să ceară informațiile de care au nevoie la biroul de la intrare sau să citească anunțurile afișate la tot pasul. Mai îndeamnă pacienții să stea pe scaunele din sălile de așteptare, suficiente ca număr și comode, în loc să sprijine pereții sau, în virtutea unui mai vechi obicei, să se adune fără rost în fața ușilor cabinetelor. Cîțiva pacienți, deloc intimidăți de curățenia din jur, și-au aruncat tampoanele de vată, folosite în urma recoltării de singe pentru analize, pe mesele din sala de așteptare, deși la nici doi metri se găseau recipiente speciale pentru asta.

Caștele medicale sînt liniștite și mulțumite. În noul local este mult mai bine decît în cel vechi. Se constată din partea tuturor dorința de a-1 menține în condiții perfecte de funcționare.

La „Informații”, registratoarea, medică Ioana Mitrea, de 15 ani în această funcție, nu are probleme deosebite. La ora 11 mai sînt bonuri pentru toate specialitățile. Pacienții încă nu s-au obișnuit să facă programări telefonice și nici să vină la consultații la ora indicată pe bonul de programare. E drept că numărul 34616 de la Informații a fost al directorului adjunct al P.T.T.R. și s-au creat, la început, confuzii. Vechiul număr al policlinicii nu a putut fi păstrat. Programul policlinicii și numărul de telefon la care se pot face programări au fost însă făcute cunoscute prin presa locală. Încetul cu încetul, pacienții se vor obișnui să folosească toate facilitățile oferite de o unitate modernă, bine organizată. Doar la cabinetul oftalmologie este aglomerație. Pe lîngă consultarea bolnavilor, medicii sînt ocupați și cu eliberarea a fel de fel de adeverințe pentru școala de șoferi, dispensare sportive și altele. O aglomerație artificială, credem noi, care ar putea fi altfel rezolvată, poate în cadrul unor programe speciale și nu numai de către specialiști de înaltă calificare.

Făcînd abstracție de unele mici deficiențe, în curs de rezolvare și care tîm mai mult de funcționalitatea clădirii, remarcăm efortul autorităților de a pune la dispoziția cetățenilor un nou și frumos local pentru asistență medicală, cu o dotare dintre cele mai moderne. Păstrarea lui în condițiile actuale de funcționare este și de datoria pacienților. Credem că dacă policlinica ar fi fost construită după un proiect tip, gîndit pînă în cel mai mic amănunt, situația ar fi fost mai bună. Dar să nu fim cursurji! Policlinica județeană 2 din Pitești se prezintă bine, asigurînd o asistență medicală civilizată și, mai mult decît atît, competentă.

OPREA GEORGESCU

Craiova

Pacientul nostru, stăpînul nostru?

Ca să știți cum merg treburile într-o policlinică, e suficient să faci — nu-i așa? — ce face toată lumea. Și, cum săptămîna are un început, procedezi, evident, cu începutul. Te grăbești, prin urmare, de cu noapte, la orele 6 și jumătate fix ești la fișier, primești un bon de ordine și te înființezi la ușa unui cabinet. Un număr mic e o șansă, unul mare ț-i-a stricat ziua. La medic intri — se înțelege — cu iritarea unor ceasuri pierdute, cu gîndul la slujba unde întîrzi și cu părerea că, la urma urmei, n-ar fi nevoie decît de puțină bunăvoință pentru ca toate să fie mai simple și — de ce nu? — mai cu cap.

Pe acest fir, gîndești că logica și dreptatea sînt de partea ta. Vă propun să citim din nou primele rînduri și să vă întrebăm dacă nu cumva nu de logică-i vorba, ci de niște obișnuințe. Suferințele omului care are trebuință de un doctor nu încep neapărat, cu zorii zilei de luni. Și cum policlinicile funcționează șase zile din săptămîna, de la 8,00 la 20,00, să vedem, de exemplu, ce se întîmplă într-o vineri, după-amiază, la Dispensarul policlinic nr. 2 adulți din Craiova.

Vineri, 13 noiembrie, orele 16, la dispensarul policlinic în chestiune nu se întîmplă aproape nimic. Medicii sînt toți la datorie dar, cu excepția ginecologiei, rar de vezi la cele 14 cabinete și secții cite un cetățean. Către orele serii e oarecare animație, numai că animația din partea a doua a săptămîinii nu spune mare lucru despre prima parte a ei. Policlinica craioveană e unul din așezămîntele care nu duc lipsă de personal. Clădirea nu-i nouă, fapt ce nu o împiedică să respire, în tot locul, curățenie și ordine. În me-

die, se înregistrează cam 800 de pacienți zilnic. Media, însă, e medie, adică o abstracțiune. În primele trei zile, numărul lor trece ușor peste mie, în ultimele trei, dacă ajunge la 600. Dimineața, la cabinetele cele mai solicitate (interne, ginecologie, oftalmologie), funcționând cu câte doi medici fiecare și, cum se spune, cu două ture complete, numărul celor veniți „la doctor“ trece uneori, peste puterile reale ale cabinetelor.

Agglomeratia cea mai mare se petrece, firește, luna, în tura de dimineață. Și tot atunci se înregistrează și reproșurile unor cetățeni. Li se reproșează, cel mai adesea, medicilor lucrurile ce sînt, de fapt, în seama pacienților. Sigur, odată venit la policlinică, omul are unele motive să fie necăjit pe timpul pierdut. Dar nu le are pe toate. Mai întâi, că există, cum am văzut, și după-amieze. Mai apoi că, la cabinetele cele mai frecventate, bonurile de ordine sînt pe ore. Un consult convingător și eficient cere un anume timp. Avînd „oră la medic“, cetățeanul poate să-și vadă de treburile. Dacă, deși e în puteri, cetățeanul preferă să stea câteva ore lungi pe coridoarele policlinicii, vina, se înțelege, nu-i a medicului.

Problema pe care încercăm să o discutăm e foarte delicată, dar nu neapărat inabordabilă. Dacă Dispensarul policlinic nr. 2 Craiova este ceea ce se cheamă o instituție bună, condusă și administrată cu grijă, dacă medicii își onorează profesiunea, iar reclamațiile, cite apar, tîn de firescul lucrurilor, nu cumva în cercetarea activității unei policlinici trebuie să luăm în seamă și psihologia pacienților ei? La

obște în relațiile comerciale. La medic, „pacientul nostru“ nu-i obligatoriu și „stăpînul nostru“. Paradoxal sau, mai bine-zis, contrar a ce ne-am așteptat, țărânul care vine la policlinica urbană colaborează mai bine cu medicul și, fapt nu lipsit de semnificație, chiar și în situațiile nu tocmai agreabile, e mai urban în grai și purtare. Un țărân spune întotdeauna „bună ziua“ cînd vine la doctor și „mulțumim“ la plecare.

Și, fiindcă mărunțișurile sînt, de multe ori, mai relevante decît lucrurile mari, iată ceva ce poate să spună ce înțelege găsește la Dispensarul policlinic nr. 2 Craiova omul de toată starea: spre deosebire de atîtea birouri de directori de spitale ori policlinici unde secretara e aceea care hotărăște cit de importantă este problema cu care vine cetățeanul la direcție, aici ajungi întîi în camera medicului șef și după asta la secretară!

TUDOR OCTAVIAN

Lesne de dedus că, față de București, situația e mult mai bună în provincie. La Craiova, Pitești, Oradea și Buzău, personalul policlinicilor a fost găsit la datorie, el punînd în slujba sănătății publice competență, rigoare, pasiune, amabilitate. Iată deci că întîzierile de la program și lipsa de politețe, detectate în unele din policlinicile Capitalei, nu sînt o fatalitate. Ba mai mult, grupajul de mai sus o probează, ele nu reprezintă nici măcar o consecință a greutăților care, firește, mai există și din care unii, tocmai cei vinovați, își fac adesea o „plapumă“, căutînd cu infrigurare justificări. Dacă omul sfîștește locul, ni se pare limpede că el sfîștește și policlinica.

Greutăți însă mai sînt. Din cauza indicelui ridicat de încălzire, calitatea actului medical e, citeodată, în suferință și unei consultații îi revin abia 10-12 minute. Puțin, foarte puțin, medicul fiind silit, în fața avalanșei de solicitanți, să acorde asistență din fugă. Situația se datorează, cum am arătat, mai multor factori. O serie de specialități (oftalmologie, urologie, fiziologie etc.) sînt tot mai slab acoperite, din cauze pe care, în unele cazuri, le-am numit obiective. În fiziologie, de pildă, au existat cu ani în urmă unele măsuri stimulative (sporuri, indemnizații) la care însă s-a renunțat. În prezent, ne spunea directorul Direcției sanitare a județului Buzău, nici un medic nu stă pe gînduri avînd de ales între chirurgie și fiziologie, optînd invariabil pentru prima disciplină, din motive de înțeles. O problemă încă mai gravă ni se pare îmbătrînirea rețelei. Rămînd la Buzău, să reamintim că din cei 23 de medici ai Dispensarului policlinic municipal, 11 sînt pensionați sau pensionabili, procentul fiind, evident, mare. Nici în alte părți, din cite cunoaștem, situația nu-i mai bună, în București (vezi „Flacăra“ din 8 octombrie) ea fiind net mai rea. Alfel zis, îmbătrînesc doctorii și ceva trebuie întreprins. Întoarcerea la sistemul externatului și internatului, sugerată de mai mulți interlocutori, ar părea să rezolve, fie și parțial, situația, căci azi, vorba doctorului Costin Sandu, se ajunge la specializare nepermis de tirziu. Despre toate acestea însă vom mai discuta.

caricaturi de MIHAI PANZARU-PIM

peste 800 de pacienți pe zi, rezultă — în medie — un timp util de 15-20 de minute pentru pacient. În zilele foarte aglomerate, luna, marțea și miercuria dimineața, timpul se reduce, de fapt, la cîteva minute. Policlinica arondează 29 dispensare rurale, 22 dispensare din teritoriul municipiului și 8 cabinete medicale de întreprinderi. Dispensarele acestea ar urma să rezolve cazurile mai ușoare și să efectueze o triere. În realitate, numai 5% din pacienții policlinicii vin cu trimitere de la dispensar! Omul solicită, pentru situațiile cele mai banale, competența unor cadre universitare ce dau consultații la policlinică.

Medic primar Elena Trușcă este medic șef al policlinicii de 8 ani și specialist la cabinetul de oftalmologie din anul 1963. Opinia medicului Elena Trușcă este că trebuie să sperăm nu numai la îmbunătățirea calității asistenței medicale ci și a calității pacienților. Mulți obișnuiesc să arate la medic un aplomb potrivit inde-

România. Ziarul „Straubinger Tagblatt“ de pildă a publicat și o fotografie a doctorului Mihai Leontopol, realizată în timpul prezentării comunicării (imaginea din pag. 1 a revistei), notînd că acesta „a prezentat rezultatele descoperirii sale privind o practică medicală de valoare deosebită“.

Ca unii care, de la bun început, am susținut cauza lui Mihai Leontopol, vîzînd în ea o șansă majoră în lupta împotriva cancerului, nu putem decît saluta, cu satisfacție, această nouă și limpede dovadă a recunoașterii metodei originale românești, recunoaștere venită din partea scolii vest-germane de urologie, una din cele mai redevabile din lume. Se dovedeste astfel, încă o dată, că doctorul Leontopol se află angajat pe un drum drept, numele lui devenind, iată încă o confirmare, temeinic argumentată științific, unul de referință în aspra bătălie a contemporaneității împotriva maladiei canceroase.

P.S. Nu putem trece cu vederea faptul că, pe lîngă aprecieri laudative la adresa activității doctorului Leontopol, „Straubinger Tagblatt“ își permite să strecoare și o idee fundamental eronată, afirmînd că Mihai Leontopol a avut de înfruntat multe greutăți ca să ajungă la Mallsdorf? Precizăm că n-a avut nici un fel de greutăți. Ba mai mult, a plecat în R.F.G. împreună cu soția. Dacă doctorul Leontopol mai întîmpină unele dificultăți, acestea se datorează exclusiv unor colegi de breaslă și ele sînt legate de experimentul său și numai de el.

Nutrim, totodată, speranța că nu va fi nevoie ca despre tratamentul doctorului Leontopol să apară toate comunicațiile posibile în străinătate înainte celui pe care îl așteptăm de aproape nouă luni din partea comisiei speciale instituită de Ministerul Sănătății ca să verifice acest tratament.

De pe banca plină a acuzării lipsesc chiar realii vinovați

Ca o lovitură de trăsnet a picat vestea delapidării milionului. Mulți îl știau pe Drăgan — „generosul“ gestionar al depozitului nr. 3 I.C.R.A. Rimnicu Vilcea — după cum, mulți îl văzuseră în companii demne de invidiat — printre medicii, la tenis de cîmp, printre membrii echipei favorite de fotbal, devenind, cum s-ar spune, unul din mondenii în vogă ai Vilcei. Își câștigase terenul pas cu pas, dărînd în dreapta și în stînga, cu amîndouă miinile, din produsele depozitului, devenise un fel de nabab, care oferea, fie din simpatie pentru persoanele în cauză, fie pentru a-și nivela terenul hoților, cafea, peste jumătate de milion înregistrîndu-se paguba numai la acest produs. 5 ani a furat nestingherit Drăgan. Perioadă lungă, sumă foarte mare — 1 239 000 lei — ca să existe vreun dubiu că s-ar fi furat accidental.

Scurt istoric

S-a dovedit că în perioada anilor 1974-1979 delapidarea lui Drăgan a depășit milionul, la predarea gestiunii înregistrîndu-se lipsă peste 600 000 lei la cafea, peste 400 000 lei la ulei, 28 000 lei la pepsi-cola, 29 000 lei la conserve, 73 000 lei la ambalaje. Procedeele acoperirii pagubelor, în toți acești ani, era extrem de simplu: în preajma fiecărui inventar, Drăgan întocmea note de expediție false, pe care le onora abia după terminarea inventarului.

Cum s-a furat un milion

Nu s-a furat accidental această uriașă sumă! Radiografiînd cazul, constăți, fără efort, că nimeni nu și-a pus problema, în această lungă perioadă de timp, cum poate Drăgan, cu leafa lui de sub 2 500 de lei, să facă față cheltuielilor impuse de viața risipitoare în care se aventurase. Lăsînd, apoi, la o parte „generozitatea“ lui Drăgan, depozitul pe care îl gestiona parcă a fost anume creat pentru sufletul său: lipsa de condiții de depozitare devenise strigătoare la cer. Drăgan însuși își făcea datoria, din cînd în cînd, atenționînd prin procese verbale conducerea. Mărfurile stăteau, deseori, sub cerul liber, degradîndu-se, paza lăsa și ea de dorit, în depozit intra cine vrea și cine nu vrea. Și în tot acest haos Drăgan trona sub ochii tuturor celor în drept să pună stavilă acestei dezordini generatoare de pagube. Mai mult, Drăgan era ales în C.O.M., Drăgan era anunțat cînd urmează să i se facă inventarele, era întrebant dacă să i se facă acum sau altă dată...

Din concluziile depuse de responsabilul civil, Sterian Cristian

(Fost contabil șef la I.C.R.A. în perioada '77-'79, pînă la descoperirea delapidării, concluzii care coincid cu mai multe depozitii ale martorilor.)

„Selaru Alexandru, conducătorul unității, nu a fost mulțumit de planul de inventariere întocmit de Ciocînă Nicolae. A întocmit personal un plan de inventariere, în care erau prevăzute datele la care se vor inventaria depozitele (s-a păstrat această hirtie cu scrisul personal al lui Selaru, fiind depusă la dosar fotocopia). Revizorul Ciocînă a refuzat să întocmească un astfel de plan și astfel forma definitivă a dat-o Selaru. (A se vedea declarația revizorului Ciocînă.) Această situație, relatată mai sus, se coroborează cu declarațiile lui Drăgan Mihai, fratele inculpatului, prin care arată că fratele lui știa că trebuie să i se facă inventarierea în aprilie și l-a rugat pe Selaru să-i amine acest inventar, fiind nepregătit... Pe la sfîrșitul lunii ianuarie 1978 au fost prinse, noaptea, 3 muncitoare cu 18 kilograme cafea boabe, furate din secția de preambalare a cafelei. Am solicitat tov. director Selaru inventarierea imediată a depozitului. În prezența mai multora, directorul a întreat pe Drăgan, care era de față, dacă este cazul să-i facă inventar sau nu. Drăgan a spus nu, iar directorul a fost de acord cu el... Pe data de 1 iulie 1978, am solicitat din nou, împreună cu Ciocînă, inventarierea depozitului, răspunzîndu-ne să-l lăsăm mai tirziu. A părăsit unitatea și nu a mai venit în ziua respectivă. Vîzînd această situație că directorul refuză permanent inventarierea depozitului 3, cu toate că nu eram eu cel în drept de a semna o decizie de inventariere, am dispus executarea inventarierei. La valorificarea inventarului, intrucit se prezenta o lipsă în gestiune în valoare de 26 000 lei, am prezentat dosarul în C.O.M., cu propunerea de înlocuire a gestionarului și de înaintare a dosarului, pentru elucidare, organelor de cercetare penală, propunere ce nu a fost însușită de C.O.M., din care făcea parte și Drăgan...“

O „fabrică“ de falsuri nestingherită de nimeni

Nu există nici un dubiu că Drăgan își întocmea notele de expediție false în preajma inventarelor. Deci nu există nici un dubiu că era anunțat cînd urma a se efectua ele. După cum, iarăși, nu există nici un dubiu că inventarele la depozitul 3 se făceau din an în paște — uneori trecînd și doi ani pînă să se ia o astfel de hotărîre, alteori făcîndu-se de ochii lumii — dîndu-se decizii ilegale ca doar 40 la sută din depozit să se inventarieze. Sigur că în această conjunctură Drăgan, nestingherit de nimeni, începe să fabrice acele note de expediție fictive, semnate doar de el, avizate de el, fără a purta semnătura și ștampila unităților cu amănuntul care, conforma avizelor, ar fi primit marfa. Nici contabilul de gestiune, nici biroul comercial, nici organele C.F.I. nu descoperă avizele tip Drăgan, cu toate că aceasta le era meseria.

Documente primare deviate din circuitul firesc. Cine ar fi trebuit să descopere noua turnură?

De fapt, nimeni nu vede lucruri pe cit de simple, pe atît de fundamentale. Circuitul unor documente primare ia o turnură care ocolește legea, cu buna știință a conducătorilor celor două întreprinderi, adaptarea la noua situație de lucru făcîndu-se de sus în jos. Sînt mulți cei care ar fi trebuit să vadă, urmînd evidența contabilă primară, această deviere, care a căpătat un rol fundamental în mersul lucrurilor. Nu pot rămîne în afara răspunderii nici cei de la Direcția comercială, nici cei obligați să efectueze controlul ierarhic curent, nici reprezentanții Băncii, ai C.F.I.-ului, după cum, nu pot rămîne în afara răspunderii contabilii de gestiuni (fie ai depozitului, fie ai unităților cu amănuntul), controlul muncitoresc ș.a. Cele ce urmează subliniază pregnant nevoia reconsiderării cauzei — cutuma avînd, într-adevăr, aici un rol fundamental!

„Favorizatori“ fără intenție?

Pe banca acuzării au fost aduși încă 16 înși, cei mai mulți dintre ei gestionari ai unităților cu amănuntul care, arată instanța, au favorizat pe Drăgan să-și acopere o parte din lipsuri „întocmind și semnînd transferuri fictive de mărfuri“. Rămii nedumerit, urmînd filmul dosarelor Drăgan, de ce au fost implicați penal atîția gestionari ai unităților cu amănuntul (cel puțin, 10 dintre ei), ca „favorizatori“ ai lui Drăgan (fără a avea vreun cîștig din gestul lor), în vreme ce adevărații vinovați ai acoperirii acestei uriașe delapidări au fost implicați doar ca responsabili civilmente? De ce se ocolește, în ultimă instanță, adevărata cauză a delapidării — acoperirea lui Drăgan de inșiși dispozițiile conducerei, de procedura de drept și de fapt, aprobată tot de conducere — și, implicit, de toți cei amintiți, care ar fi trebuit să descopere greșeala.

Cei 10 gestionari din cei 16 implicați, sînt acuzați că au practicat transferuri fictive cu Drăgan, avantajîndu-l. Toi 10 sînt pedepsiți pentru favorizarea infractorului, fals și uz de fals, specificîndu-se însă, la fiecare, că nu au săvîrșit faptele în interes material. Cum l-au favorizat cei 10 pe Drăgan, cînd în C.O.M. ei atrag mereu atenția asupra unei atari situații? „Drăgan — sublinia Dușu Petre în ședința C.O.M. din 26.IX.1974 — aduce la unități mărfuri necorespunzătoare, atît calitativ, cit și cantitativ“. Ce înseamnă această subliniere „atît calitativ cit și cantitativ“ decît însăși dezvăluirea procedurii lui Drăgan care trimitea uneori mai puține mărfuri decît cele înscrise în aviz, în același timp, emițînd și o notă de transfer pentru marfa netrimisă? Sau că trimitea în locul unor mărfuri, altele, din categorii inrudite. „Așa se obișnuia să se procedeze!“ — declară fiecare din cei 10 gestionari, declarații neluate în considerație de instanță. Cu toate că, nici unul dintre ei nu aveau transferuri fictive pentru cafea și ulei, produse care, laolaltă, adunau milionul.

O situație de fapt care impune

În fapt, nu s-a luat în considerație un adevăr la îndemina oricui: gestionarii au fost lăsați la mina lui Drăgan pentru transferuri. El, Drăgan, întocmea notele de transfer, nu gestionarii! Pentru că aceste note de transfer se aflau la el, nu la unitățile cu amănuntul — procedee care a fost aplicat abia din '78, de la venirea lui Sterian contabil la I.C.R.A. Din acel moment nici nu s-au mai înregistrat astfel de note de transfer fictive — ori dacă gestionarii ar fi vrut să-l favorizeze pe Drăgan, ce i-ar fi oprit să o facă și de aci încolo?

Se află în arhiva I.C.S. Alimentarea registrului doveditor al documentelor cu regim special — notele de transfer făcînd și ele parte din aceste documente. Ori ele au fost incredințate lui Drăgan de conducerea întreprinderii, pe baza unor bonuri speciale de consum, emise și semnate de compartimentul administrativ al întreprinderii. Aceste bonuri de consum poartă, la rîndul lor, viza contabilului șef al întreprinderii, Moraru, și a înlocuitoarei acestuia, Töröc Silvia. Conform acestui registru, Drăgan a ridicat, cu o astfel de aprobare specială, două carnete de note de transfer, în 1973; în 1974 alte două; în 1975 — 6; în 1976 — 10; în 1977 — 13. Directorul și contabilul șef ar fi trebuit să exercite, conform legilor în vigoare, controlul ierarhic curent, răspunzînd direct de „păstrarea, manipularea și folosirea formularelor cu regim special“. Și ne întrebăm atunci, cu a cui aprobare a încălcat atîta timp, Drăgan legea formularelor cu regim special, de a nu mai returna cotoarele documentelor de transfer, în scopul urmării unei evidențe clare? Cu a gestionarilor acuzați sau cu a conducerei și compartimentului direct răspunzător care nu numai că nu le-au urmărit, dar au aprobat tacit sistemul de lucru Drăgan? În aceeași procedură, de fapt, se află și bonurile de mîna prin care unitățile trimiteau ambalajele.

Delapidarea are, cum am văzut, cauze mult mai adînci. Iată de ce o revizuire asupra dosarului Drăgan ar putea, sintem siguri, să dea adevărul drepturilor ce i se cuvin.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU

Descoperirile

doctorului Leontopol

(urmare din pag. 1)

nomului malign“ („Science“), specialiștii americani de la universitățile din Detroit, Michigan, Yale, New Haven, și, respectiv, Minneapolis, Minnesota, n-au făcut altceva decît să aducă noi mărturii, solid fundamentate științific, în sprijinul descoperirii mai vechi a doctorului Leontopol, confirmînd implicit prioritatea mondială a acesteia.

La Mallsdorf, Mihai Leontopol a tînut o comunicare. „Not posibilități în tratamentul cancerului urologic“, explicînd totodată cîteva din adevărurile metodei sale. El a lămurit asistența că medicamentul „L“ poate fi folosit singur, ca medicație unică, sau prin asociere cu terapiile așa-zise clasice. Fie postoperator, pentru consolidarea tratamentului în vederea prevenirii recidivelor și metastazelor, fie în paralel cu iradierile, ca radiosensibilizator. Doctorul român a înfățișat congresului o cauzistică urologică semnificativă, însoțindu-și expunerea cu diapozitive relevînd metastaze dispărute în urma administrării medicamentului „L“. Cum era și de așteptat, lucrarea sa, întocmită în temeiul unei activități practice îndelungate, a stîrnit un interes major, declanșînd discuții fructuoase. Participanții au fost, pe de o parte, surprinși de noutatea comunicării și, pe de alta, convinși de greutatea argumentelor științifice invocate de cercetătorul bucureștean, înaintîndu-i doctorului Leontopol propuneri concrete de colaborare. Există premisa că ele se vor materializa cit mai curînd.

Comentînd reunirea, presa bavareză a acordat o atenție specială oaspetelui din

Candidați la „premiul” pentru nepăsare!

Proiectat într-unul din cartierele centrale ale Capitalei, înconjurat de edificii social-culturale care ar satisface și cele mai exigente pretenții, în vecinătatea Căii Victoriei și a Arcului de Triumf, blocul 22, bd. Nicolae Titulescu nr. 16, este o construcție unicat din punctul de vedere al creației arhitecturale. Dar, cu regret, trebuie să spunem că acest bloc este un unicat și prin modul în care a fost executat și finisat. Vom justifica îndată cele afirmate.

Împărțite pe 14 etaje, decorate cu balcoane elegante, 56 de apartamente găzduiesc „fericiții” locatari. Mai precis, doar o parte dintre ei, cu toate că procesul verbal de recepție preliminară (nr. 236) a fost

încheiat la 28 august 1980. La acea dată, reprezentanții asociației locatarilor, împreună cu reprezentanții Grupului 1 șantier (constructorul) au căzut de acord să se execute lucrările de remediere a părților comune, stipulându-se într-o anexă la procesul verbal care sînt acelea (9 la număr) și termenul lor de execuție (10.XII.1980). Totodată, se prevedea în anexă: „recepționarea lucrărilor din apartamente se va face odată cu predarea cheilor către locatari”. Asta înseamnă, înțelegem noi, că oricînd, începînd de la acea dată, beneficiarul își poate lua în primire apartamentul în bune condițiuni, așa cum prevede contractul încheiat cu întreprinderea pentru construirea și vânzarea locuințelor. Și o parte dintre locatari s-au mutat. La 13 octombrie, 1980, se încheie un nou proces-verbal cu privire la remediile ce mai sînt de efectuate, de data asta opt la număr. Deci, în timp de o lună doar o problemă din cele nouă s-a rezolvat.

Dar joacă „de-a problemele”, de-a hîrtiile cu termene fixe, acceptate și neonorate (pentru scări nefinisate, ghene neacrisite, uși care nu se închid, zidărie prost executată, subsol și terasă neterminate, grămezi de moloz la intrarea în bloc și multe altele) avea să continue. Astfel, la 1 decembrie 1980, asociația locatarilor expediază „memorii”: către Direcția I.C.V.L. (nr. 1967) și Centrala de construcții de locuințe București (nr. 1289), prin care se anunță că remediile constatate, cu două și respectiv o lună în urmă, nu au fost efectuate de către constructor, fapt care îi împiedică pe locatari să locuiască efectiv în apartamente.

...Și urmează un alt termen: 21 decembrie 1980. De data asta nu mai există nici un dubiu. La 2 ianuarie 1981, întreprinderea de instalații montaj izolații (I.I.M.I.) București trimite un răspuns scurt și la obiect (nr. 1314) „spre știință”, asociației locatarilor, ca urmare la adresa din 16.XII.1980 (deci o altă sesizare!) precum că „ceea ce li s-a solicitat s-a și efectuat”. Adică toate cele prevăzute în cinci puncte, dintre care două (3 și 5) vor deveni pentru locatarii blocului 22 un adevărat calvar.

Tot aici, în încheierea actului din 2 ianuarie 1981 (zi nelucrătoare), membrii asociației locatarilor sînt convocați la 27.XII.

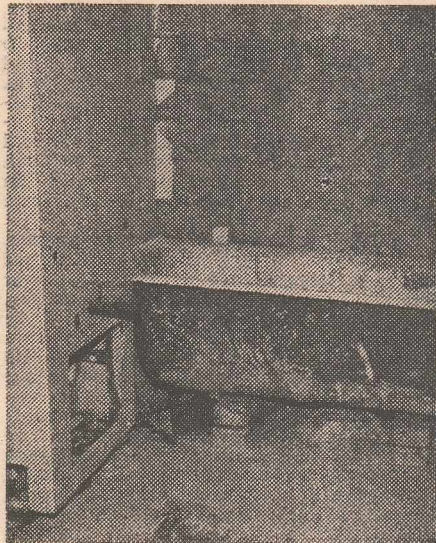
1980 (sic!). Pentru ce? Pentru „preluarea instalațiilor echipate la părțile comune și lichidarea tuturor problemelor la acest bloc” (?). De acum lucrurile se precipită. În 13 februarie 1981, Grupul de șantier nr. 1 (constructorul) comunică și el (adresa nr. 1544) asociației locatarilor: „remediile la părțile comune au fost executate”. Pe de altă parte, în alte adrese (24.III.1981 nr. 519), Direcția generală pentru dezvoltarea construcțiilor de locuințe social-culturale și administrație locativă D.G.D.A.L.), serviciul programare, urmărirea recepției, anunță asociația că „toți factorii de răspundere intruniți la fata locului (la blocul 22) au căzut de acord asupra remediilor la șase obiective...” menționate în anexele de constatare (nr. 514 și 162 din 13.03.1981). Incurcată treabă!

La cinci luni de la ultima adresă, locatarii sesizează redacția... Care este situația după 13 luni de la recepția preliminară? La intrarea în imobil, un morman de moloz și alte resturi de materiale de construcție încurcă accesul în bloc; apoi, cutii de conserve goale, resturi menajere, hîrtii, tot ce prisosește, iau calea ferestrelor nu a ghenelor. Întrebat despre această stare de lucruri, inginerul Constantin Petrescu, directorul Grupului 1 șantier ne declară: „Molozul și toate celelalte provin de la locatarii mutați sau în curs de a se muta, care fac modificări în apartamente, unii fără să ceară aprobările necesare”. Așa o fi, dar iată o altă situație: însoțiți de vicepreședintele asociației locatarilor, ne batem capul să înțelegem (în fața unei spărturi) cum a fost posibil ca armătura metalică a grinzilor de rezistență să nu fie ancorată de cea a unui stîlp de rezistență, situație relevantă cu totul întîmplător cu ocazia lucrărilor care se fac la cofetăria de la parterul blocului. Ce e de făcut? Îl întrebăm pe directorul C. Petrescu. „De comun acord cu proiectantul, ne răspunde tovarășul director, remedierea stîlpului de rezistență se va face prin injectarea unei rășini epoxidice. Într-o săptămînă o rezolvăm. Pînă acum nu am avut rășină epoxidică”. (Discuția avea loc sîmbătă 12 septembrie 1981.) L-am crezut pe cuvînt, pe tovarășul director, așa cum și locatarii l-au crezut cu 13 luni în urmă cînd au semnat, îndemnați tot de promisiuni, actul de recepție preliminară.

Situația în imobil: nici o ușă din cele cu care sînt prevăzute cele 14 etaje, uși de legătură între hol și casa scării, nu se închid, nu au geamuri, altele lipsesc. „La recepția preliminară, ne spune directorul C. Petrescu, toate ușile se închideau și aveau geamuri, locatarii, cînd s-au mutat, au stricat ușile, au spart geamurile”. Verificăm: Nu se vede nici urmă de geam la ușile celor 14 etaje, ca să nu mai vorbim de lufurile care nu ar fi putut apărea nici dacă ușile ar fi fost forțate cu mobilier din oțel! Bifăm în continuare: subsolul tehnic, adăpostul ALA, terasa de deasupra ultimului etaj nu sînt terminate nici acum. Pompele de mină din subsolul blocului, prevăzute pentru evacuarea apei în caz de inundare, ca și instalația electrică nu funcționează. Pe terasă, o antenă colectivă nu poate fi folosită datorită poziției (vicioase) de montare. Instalația de paratrăsnet (prevăzută în normative pentru blocurile de acest tip) nu există, pereții holurilor (de la parter și pînă la ultimul etaj) sînt, pur și simplu, ondulați, pardoseala neșlefuită, treckerile de la țevile de calorifer nu sînt mascate, iar gurile de aerisire, prevăzute în spațiile unde sînt plasate ghenele, lipsesc cu desăvîrșire. E greu de rezistat prea mult pe aceste holuri, de aceea cerem refugiu în apartamente, nu însă înainte de a observa că, la toate cele 14 etaje, o bună parte din perețele casei liftului e bombat, în unele locuri, chiar deteriorat, iar hidranții de in-

cei sînt montați chiar în calea de evacuare. Mergem la ultimul etaj, unde găsim exact ce ne trebuie: aer curat! Și din belșug, datorită curentului provocat de lipsa ușii de la intrarea în apartamentul 53. Imaginea acestui apartament aminteste de proverbul: „Cînd stăpînii nu-s acasă, șoarecii joacă pe masă”. Mai concret, spălătorul celui de-al treilea grup sanitar, spălătorul de la bucătărie, prizele, conturul sînt parcă roase de șoareci. Dar ce fel de șoareci? Iar despre felul în care se prezintă pardoseala balconului care e mai înaltă decît a camerelor greu se mai pot face aprecieri. Ne continuăm investigațiile: la spălătorie și uscătorie blocului e nevoie de remedieri serioase! Dealtfel, din cite am aflat, aici e o problemă mai dificilă. Sîntem convinși, de vreme ce nici pînă acum n-au fost date în folosință. Inedită în concepția arhitectonică ne apare țeava de evacuare a apei pluviale care străbate cele 14 planșee direct prin holurile apartamentelor, în chip de ornament! Curată apă de ploaie, treaba făcută de constructorii acestui bloc. În apartamentul 52, locatarul, în chip de zidar, zugrav, instalator și „ce-o mai fi nevoie”, ne spune: „Am luat în primire apartamentul în mai 1981, am trei camere și muncesc la ele de șase luni. Cel mai greu mi-a fost cu tocăria metalică pe care a trebuit s-o înlocuiesc. Nici o fereastră nu se închidea...” Despre calitatea mai mult decît nesatisfăcătoare a lucrărilor ne-au vorbit și locatarii de la apartamentele 44, 26, 21, 14 unde pereții sînt crăpați, ușile concave, ferestrele nu sînt etanșe. Locatara apartamentului 33, etajul 9, ne spunea: „Acum cîteva luni, cînd m-am mutat, am primit apartamentul exact în starea în care sînt și cele pe care le vedeți acum încă nelocuite. Poate mai rău. Cu toate insistențele mele, ca și ale comitetului asociației locatarilor, de a se remedia deficiențele, mi se răspundea invariabil „nu avem oameni pentru finisare”! Cu forțe proprii și cu bani foarte mulți am izbutit să-l facem cit de cit locuibil...”

Nu există, o spunem fără aproximație, nici un apartament locuit sau încă neluat în folosință, nici o componentă a locurilor comune, a căror finisare (după mai bine de 13 luni de la recepția preliminară) să nu aibă vădite deficiențe calitative. De cite rugămînti și intervenții, efort, nervi și bani, timp și renunțări mai este nevoie pentru ca un drept al beneficiarilor acestor

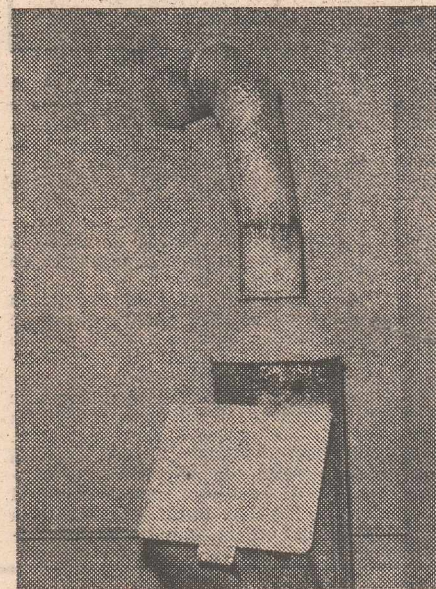

apartamente să fie respectat în conformitate cu prevederile legii și cu contractele încheiate? Așteptăm ca I.C.V.L.-ul și Centrala de construcții-montaj să stingă această imensă nedumerire.

Marți, 15 septembrie a.c. la sediul Grupului 1 șantier, din Bd. 1 Mai, în prezența citorva reprezentanți — constructori ai grupului și directorul Constantin Petrescu — vicepreședintele asociației locatarilor, Gabriel Portnoi, a prezentat din nou o listă de remedieri! S-au fixat noi termene: 30 octombrie 1981, termen maxim de execuție. La întrebarea noastră firească cum de s-a ajuns la o astfel de situație — directorul C. Petrescu ne-a răspuns: „Situația este așa pentru că oamenii noștri sînt atrași, de către locatari, în lucrările de finisare. Dar pe noi, ni-meni nu ne întrebă ce greutăți avem...”

Cu alte cuvinte o parte dintre meseriașii-constructori și specialiștii Grupului 1 șantier, răspunzători de calitatea execuției lucrărilor, muncesc cu bună știință neglijent, tocmai pentru ca locatarii (după ce au contractat apartamentele în valoare de aproape 200 000 lei) să apeleze tot la ei, pentru alți bani, pentru o treabă care intră în obligațiile lor de serviciu! S-un astfel de comportament este fraudulos și nu încapă în etica noastră. Trebuie deci combătut uneori chiar prin dreptatea legilor noastre.

MELANIA CONSTANTINIU

Ciobănitul — un examen al singurătății

Copil fiind, mă trimiteau al mei, să păzesc mielele și berbecuții. Aveam și eu o oarecare responsabilitate de care nu eram totuși conștientă. Pînă într-o zi cînd o furtună năpraznică, smulgînd fără milă acoperișurile caselor și coroanele arborilor m-a prins în cîmp. Eram aproape singură. Nu știam ce să fac. Să fug. Să rămîn. Mieiș se adunaseră într-un fel de floare cu petalele mișoase. Dintr-o dată ploaia s-a întetit. Tuna și fulgera înțic ochii mei de copil deveniseră globuri fosforescente. O rafală de vînt însoțită de grindină m-a aruncat înapoi gîrlă. De-abia atunci spiritul meu de responsabilitate s-a declansat, căpătînd o putere nebănuită. M-am oprit în mijlocul drumului. Stăteam în genuchi. Devenisem un ghemotoc mai greu de rostogolit și, aproape tîrșit am ajuns lîngă mieiș care se apărău de același dușman, sprijiniți cu capetele unul în celălalt. Furtuna a trecut ca toate furtunile violente, cerul s-a luminat și un eucubeu zimbitor a apărut ca o izbăvire.

Poate nu mi-aș fi amintit acest episod al copilăriei dacă, în urmă cu puțin timp, n-aș fi ajuns la o stîină din județul Prahova, o stîină de munte, străjuită de trei tei seculari, așezată pe un platou ales special pentru a putea urmări mișcarea turmelor pe versanți. Tuna și fulgera. Numai că oamenii de aici nu se speriau ci se bucurau, spunîndu-mi „las să vină că e bine”. Împrejurul stîinii cîinii ciobănești păreau inofensivi. Dar, la un singur semn al stăpînului lor, muntele devenise neînspăpător la ecoul scandalului lor.

Pe fondul sonor al tăcăraielor (n.n. — clopotele oilor) am stat de vorbă cu Anghel C. Gheorghe, șeful acestei familii, formată din 13 membri.

— Ce înseamnă să fi cioban, cît dați muntele, cît vă dă muntele, cum rezistați singurătății?

— De la vîrsta de 8 ani călătoresc în aceste „străinătăți” care se cheamă munți. Am început prin a fi minător, adică dădeam oile la mulș. Este prima treaptă în meseria de cioban. După trei ani de minător am trecut să păzesc oile cu lapte, apoi am învățat mulșul. Tatăl meu era, pe atunci, șeful stîinii, dar eram considerat un oarecare cioban. Nu mi se făcea nici o concesie.

— E o meserie ciobănitul?

— Unii cînd spun cioban cred că ne jignesc. Uneori reușesc, însă eu cred că ciobănitul e o meserie pe care nu o poate face oricine. Meseria de cioban nu se învață în școli. Se fură. Cine are abilitate și dragoste pentru ea o învață, cine nu, dă bir cu fugiții.

— Sînteți exigent în aceste locuri unde nu vă vede nimeni?

— Tocmai aici cred eu că exigența trebuie să fie mult mai mare. Gîndindu-te că nu te vede nimeni, îți îngădui mai ușor să greșești. Cine ajunge să fie cioban să nu uite niciodată că munca asta este un examen al singurătății, că rămîne foarte multă vreme numai cu EL, că îl pindește permanent nu un ochi străin ci propriul său ochi.

— Mai sînt ciobani care nu trec acest examen?

— Sînt destul. Poate și asta e una din cauzele penuriei de ciobani.

— Sînteți membru al Asociației crescătorilor de animale din comuna Aluniș. Președintele asociației, Radu Ion, ne-a vorbit pe larg despre această formă de

organizare. Printre altele am aflat că aveți o retribuție lunară de 2100 lei și că veți avea toate drepturile unui pensionar.

— Așa este. Fiind singura mea meserie, de aici voi ieși la pensie. Dar parcă e prea devreme să mă gîndesc la acei ani. Am doar 31 de ani, 100 de oi, un cal, o vacă, 3 porci. Eu îngrijesc oile, restul femeia mea.

— Nu vă e dor de lume, de copii, de soție?

— Ciobanilor nu de lume le e dor ci de singurătate. 6 ani cînt am fost în muntele Urișelului, în valea Doftanei, mi-am văzut soția și copiii foarte rar. Acum, fiind la cîteva kilometri am senzația că sînt acasă.

— Ca șef de stîină ce faceți?

— De toate. Dirijez pe fiecare la post, răspund în fața oamenilor din sat pentru oile lor, mulg, tund, păzesc turma, pot face tot ce ține de o stîină.

— E grea viața de cioban?

— Pentru cel ce o cunoaște nu. Se învață cu ploile, cu mai puțin confort, cu unele lipsuri, cu întunericul nopții și chiar cu lumina înșelătoare a lunii.

Se făcuse aproape ora șase după-amiază. Era ora mulșului. Turmele începuseră să se îndrepte spre strungă. Cele 1150 de oi cu lapte, 400 sterpe, 300 de miei și 130 de capre urcau încet și liniștit. Primul care avea să sosească era cel mai bătrîn cioban din Aluniș. Se numește Ion Lungu și are 73 de ani dar nu se dă bătut în fața nimănui. Întrebîndu-l dacă nu s-a plictisit de atîta ciobănie, ce credeți că a răspuns? „M-am plictisit ca de o femeie, poate chiar mai rău, dar nu o pot lăsa. Sau poate că nu mă lasă ea pe mine!” Ce plictiseală binefăcătoare!

IOANA PROCA

A murit un țaran

A ieșit în bătaură după fel. Cu picioarele goale. Ceva l-a ars la țalpi. Dăduse brumă groasă, măzărata. Cu ochii dimineții a căutat cerul. Va să zică!...

Pînă seara a dărimat soba veche și i-a dat chip nou în odăița de la drum.

Cu două guri a făcut-o, să cînte focul — așa a zis.

Apoi, cu palme mari de dulgher, de olar, de frate-al-pămîntului, i-a mîngîlat grîul, cu vorbă domoală, de rugăciune.

— Bună, femeie; da să n-o arzi prea mult!

— Cum să n-o arzi prea mult?

— Cum auziși, mult să n-o arzi!...

— Bine atunci; s-o arzi tu!

— N-oi fi acasă!

— ?!

— Mă duc la cîmp să-mi cloplesc un semn!

— Da e gol!

— N-are a face, v-un semn tot oi găsi eu! Și mai tirziu!

— Tu femeie, pune apă la foc, să mă spăl nițel!

— Te spălași cu rece, ce te găsi?

— Acu vreau, caldă, caldă bine!

Și primeniile din ladă le vreau!

— Da ce-ți veni, omule!?

— Nimic, să fiu curat că mă duc pînă de vale!...

Și s-a dus... cu ochii la soba nouă, în care cînta vesel focul.

Așa s-a isprăvit în ziua de miercuri, 28 octombrie 1931 NEAGU D. VASILE din Grădiștea Brăilei, născut la 20 iulie 1903. Odihnească-l pămîntul!

VASILE RUSCU

NU DE NOU TREBUIE SĂ NE TEMEM, CI DE STAGNAREA ÎN GÎNDIRE!

Spiritul nu este un vas ce trebuie umplut, ci un cămin ce trebuie încălzit

Este peste măsură de greu să limpezim în puține cuvinte rosturile orașului Blaj în istoria românilor. Cert este faptul că, prin ani, întâmplări felurite au împins treptat urbea spre o margine destul de îndepărtată a vieții noastre obștești. Orașul ultimelor decenii, într-adevăr, a prosperat necentenit în structuri industriale, dar nu este mai puțin adevărat că rangul lui spiritual s-a tocit, în același răsădit, până la derizoriu. Și nu industria Blajului a împins cultura Blajului în planuri secundare. Îndeobște, un avânt spiritual nu poate fi înfrânt decât prin supremația de moment, conjuncturală, a unor tare congenere spiritului.

Nu puțini intelectuali din Blaj ne-au mărturisit cu o tandră bucurie cit de puternică este aprehensiunea muncitorimii mai noi a orașului pentru gestul cultural perpetuat dintr-o certă tradiție. În mod obișnuit, o conferință, un simpozion, un spectacol au aici succesul asigurat dacă organizatorii, atât, se învrednicesc să aibă în vedere ore rezonabile de programare: oamenii dăruți industriilor mai noi ale Blajului, în fapt, nu pretind decât răgazul de a ajunge acasă după ieșirea din schimb, pentru a se primeni în haine curate, potrivite unui eveniment de excepție. Dar întreținerea acestei flăcări, a acestei înclinații firești spre indeletnicirile spiritului pretinde, la rîndul ei, și o altfel de înțelegere, pornită dintr-un alt capăt al lucrurilor, la sporul căreia muncitorimea Blajului poate aspira, dar nu poate conlucra efectiv. Și vom ilustra natura acestei așteptate înțelegeri printr-o pildă semnificativă: cu gânduri de bine pentru prezentul și viitorul spiritual al orașului său, tovarășul Ion Sicoe, seceret al comitetului orașenesc de partid, a înaintat forurilor de resort județene un proiect interesant de formare aici a unei societăți cultural-artistice; dactilograma proiectului este datată 27 noiembrie 1978; nici astăzi nu s-a primit un răspuns, indiferent cum ar fi el, pozitiv sau negativ.

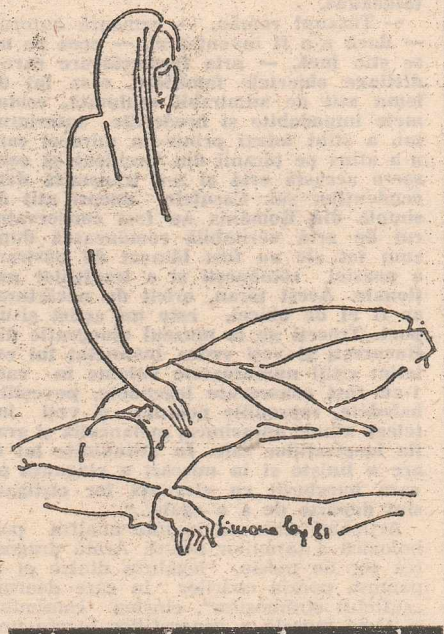
Să ne întoarcem însă la privirea mustrătoare a lui Timotei Cipariu și să spunem că biblioteca documentară ce-i poartă numele reprezintă o piesă de rezistență în viața culturală a urbei și, din multe puncte de vedere, a fărăi întregi. Și este de spus asta cu atât mai mult cu cât, o vreme, existența ei a stat sub un mare semn de întrebare. Chiar la existența ei fizică ne referim. Unii cred că nu ar fi de dorit să mai răscolim trecutul. Noi, dimpotrivă, credem că răscolind trecutul putem afla în apele lui suficient puncte de sprijin moral pentru a pași spre viitor în demnitate, cu fruntea sus. Fiu de oameni simpli din Pănade, Timotei Cipariu a adunat această bibliotecă spre a o oferi obștii. În '848, în focul revoluției, ea a fost de două ori vărmuită: o dată când s-au rătat carele în care cărturarul încerca să-o salveze și a doua oară când s-au intrupat din rafturile ei, pe alese, ofițeri austrieci descinși aici să potolească zăvara. Apoi — noi nu credem totuși într-o mișcare neapărat ciclică a istoriei —, mai este de spus, dacă vrem să fim cinstiți cu noi înșine, că a doua mare lovitură a fost îndurată de biblioteca lui Timotei Cipariu exact după o sută de ani, în '948. Una peste alta, timp de ani buni, semințele s-au vîndut la Blaj în fîșicuri din pagini tipărite apăsate cu chirlică. Și ce s-a mai salvat s-a salvat prin riscul asumat de oameni de bine. Este chiar de neînțeles, observa Monica Anton, actuala bibliotecară a fondului Timotei Cipariu, singură între 70.000 volume, cite poate îndura un intelectual pentru te miri ce: pentru un incunabul, pentru un manuscris persan, pentru o editie Cantemir princeps...

Timpul a insinuat în acest calm peisaj urban credința acută că activitatea culturală presupune înainte de toate o mișcare de bunuri cu valoare pregnant obștească. Astfel s-au reintors în biblioteca amintită mai sus toate cărțile ascunse de oameni care au pătimit pentru gestul lor. Nu există familie de intelectuali din Blaj care să nu fi contribuit cu donații la sporirea patrimoniului spiritual al orașului. Ștefan Sănciulea, Ioan Oltean sau Nicolae Albu sînt numai citeva nume care se pot cita în acest context de generozitate și solidaritate umană. Și cu atât mai ciudată ne apare optica în conformitate cu care bunurile culturale agonisite prin contribuție obștească pot fi manipulate oricum: multe din piesele valoroase, aflate pînă ieri sau alaltăieri în Blaj, au luat demult drumul Alba Iuliei, al Clujului, al Bucureștilor. Multe dintre cărțile minate în acest fel pe drumuri au fost înlocuite cu broșurele deja inactuale în marea lor parte, incit 70.000, cum insistă Monica Anton, se vedește a fi o cifră relativă de-a dreptul.

Unor clădirii întregi, împlinite și ele prin subscripție publică, li s-a schimbat nejustificat destinația. Adevărată casă a lui Timotei Cipariu este alta decit cea pe fațada căreia s-a montat la repezeală o placă comemorativă. Nici palatul cul-

tural, construit la fel prin subscripție publică, după planurile arhitectului Teodor Smighe'schi, unde s-au desfășurat în '36 serbările *Astrei*, nu mai este palat cultural. Este drept, funcționează aici un cinematograf, dar sala lui de expoziții rămîne nefolosită și în restul spațiului s-au insinuat instituții și rosturi care nu prea au puncte de contact cu cultura. Trecind și peste faptul că edificiul în sine, cindva o bijuterie arhitectonică, se apropie cu pași mari de stadiul unei ruine. Ultima idee a edililor a fost aceea de a se rade cu dalta cuvintele *Palatul cultural* înscrise în relief pe fronton. Trudă zadarnică. Cuvintele au rămas întipărite mai adinc în tencuiala fără rost maltrată. Și onora ar putea să li se pară ciudată insistența noastră în a susține că un edificiu sau altul e dator să rămînă în rosturile lui. Dar schimbarea asta necugetată de rosturi, uite, nu duce la nimic bun: castelul care găzduiește astăzi muzeul orașenesc a fost trecut în urmă cu mai mulți ani în jurisdicția unei instituții spre care civilii de regulă privesc cu respect, dar cu acest prilej s-a ales praful din mobilierul și ansamblul oglinzilor venetiene, altădată parte constitutivă la faima castelului încărcat de istorie, în umbra căruia au respirat Inocențiu și Samuel Micea, Gheorghe Șincai și Petru Maior sau Ion Budai-Deleanu.

Astfel, intrucit nu am putut afla nici un rost cultural în vechiul palat cultural, ne-am îndreptat spre casa de cultură

orașenească. Și nu am regretat ceasurile petrecute în compania lui Emil Bochiș, Simion Totolan, Vasile Toma și Ioan Brad. Substanța întâmplărilor ce se petrec între aceste ziduri noi se perpetuează neîndoielnic din tradițiile statornicite aici de un Iacob Mureșianu, un Sigismund Toduță, un Celestin Cherebeșiu. Prin Florin Handrea și Aurel Cisteian, pînă în zilele noastre. Între Iacob Mureșianu și Aurel Cisteian, dirijorul de astăzi al reputatului cor din Blaj, e o distanță de citeva generații, pe firul cărora s-a lucrat și se lucrează frumos și bine, cu perspectivă. Pe cărări interesante pășeste și ansamblul folcloric *Tirnavale*, înființat cu abia trei-patru ani în urmă. Sau ceaclul literar animat, împreună cu mulți alții, și de Ion Buzasi. Sau cercul plastic la propășirea căruia contribuie Grigore Metaxa, Ioan Deva și Vasile Crișan. Sau formația de teatru. Numai că, dintr-o pricină asupra căreia înimosul Emil Bochiș nu are nici o stăpînire, și aici, ca și în alte părți, discuția se împotmolește prea frecvent în tot felul de premii, mereu ne învîrtim între premii, între prea multe diplome, cartoane și plachete împărțite și acumulate cu o sete febrilă, despre care e greu de spus că ne-ar duce undeva.

Un mare educator al Blajului de ieri, Toma Cocișiu, îl citează cu un tilt străveziu pe Plutarh: spiritul nu este un vas ce trebuie umplut, ci un cămin ce trebuie încălzit. Nu cu ruguri în care să aruncăm cărți, desigur. Dar nici cu un potop de diplome multicolore ca abțibildurile. În primul rînd, dacă se poate, prin neuitare. Și Toma Cocișiu, ajuns astăzi la frumoasa vîrstă de 93 de ani, ceea ce are semnificația unei izbinzi umane, este unul dintre marii uitați ai Blajului. Abia regăsindu-și tradițiile pînă la capăt orașul se va regăsi pe sine, de asemenea pînă la capăt.

MIHAI PELIN

Un grup de vreo 20 de specialiști, totalizînd împreună 89 de brevete, pune la punct o invenție, sau mai exact un sistem invențional, intrucit încorporează șase brevete (O.S.I.M. nr. 52.640, 57.867, 71.076, 60.767, 60.768, 85.590) și trei certificate de inovații, primul datînd din 1966. (Rețineți anul!) Vorbim de integrare, de triada fertilă învățămînt—cercetare—producție. Ei bine, autorii ilustrează și materializează pregnant, prin inșiși domeniile lor de activitate foarte diverse, această nobilă idee: inginerii Alexandru Forje, Ion Bogdan, fizicianul Vasile Stratulat și alți coautori lucrează la ICEMENERG, inginerul Dumitru Pascu — la întreprinderea de mașini grele București; alții sînt cadre universitare de la Institutul politehnic Iași (conferențiar doctor inginer Ion Hopulele), Universitatea Brașov (profesor doctor inginer Ion Drăghici, conferențiar doctor în matematică Claudia Simionescu, doctor inginer Vasile Luca) și politehnica bucureșteană (inginer Mihai Chindea). Subliniem că lista cercetătorilor, inventatorilor și inovatorilor implicați nu se încheie cu aceste nume, am dat doar citeva.

Civilizația tehnică actuală — arată unul din inventatori, Alexandru Forje — impune gigantismul în unele sectoare ale industriei. În chimie bunăoară, se folosesc

al automatizărilor nu-i atingeau nici pe departe performanțele.

— În prezent, după ce toate s-au rezolvat, cu ce sentimente priviți împlinirea ideilor colectivului dv.?

— Cu bucurie, dar și oarecare amărăciune pentru toți anii pierduți: primele experimente, incununate de succes, s-au făcut în 1965 și de atunci aplicarea s-a tot tergiversat.

Interlocutorul nostru precizează:

Nu mă întorc în trecut de dragul trecutului, ci pentru prezentul, pentru viitorul cercetării energetice la noi. Să amintesc însă citeva fapte. Așadar, în 1965 ideea s-a validat în practică. Au urmat brevetele. O perioadă ulterioară de prudență, de acomodare la nou ar fi fost de înțeles, pentru un an sau doi, dar nu pentru 16 ani, răsîmp în care pentru instalații străine mai puțin eficiente — consider — s-au plătit bani grei în valută, poate sute de mii de dolari. Or:

● Construcția instalației noastre nu prezenta dificultăți deosebite, putea fi asigurată prin autodotare în orice atelier cit de cit înzestrat pentru a realiza mașini electrice relativ simple.

● După experimentele făcute la ICEMENERG și I.M.G.B. cu ani în urmă, factorul „risic” a dispărut treptat sau, oricum, a fost considerabil atenuat. Desigur,

O invenție se naște „într-un loc greșit”, dar ea poate aduce zeci de milioane de lei

reactoare lungi de 30 m, cu un diametru de 3 m și cu grosimea pereților de 110 mm. Ele se realizează prin sudare: se sudează tolă de tolă, iar după terminarea sudurilor se procedează la un tratament termic într-un cuptor urias, cu vatra de 300 metri pătrați. Lesne de imaginat cit gaz metan se consumă pentru a se încălzi un asemenea cuptor la opt sute de grade. Și să nu se uite că, de regulă, randamentul de utilizare a energiei termice, în aceste condiții, nu depășește 25%.

Și în centralele electrice se află vase metalice uriașe (la grupurile de 330 MW), așa-numitele expandoare de pornire (10 m lungime, 2 m diametru), care bineînțeles, ca orice altă instalație și echipament, se pot defecta. Or, ele se găsesc la înălțimea de 45 m și cind intervine avaria se demontează, apoi se sparge pe rețele, sînt coborîte de la 45 m cu o macara specială de 70 t, urcate pe un vagon special și transportate la sute de kilometri, la o întreprindere special înzestrată pentru asemenea reparații, de pildă I.M.G.B. Pe lângă cheltuielile implicate în toate aceste operații, trebuie relevat că pe durata reparației se scoate din funcțiune respectivul grup de 330 MW pentru circa două luni!

— Cu instalația brevetată de noi — spune Alexandru Forje — tratamentul termic necesar după operația de sudare se poate executa pe loc, fără a mai fi necesară demontarea, acționîndu-se numai în zona sudurii și a materialului adiacent influențat termic. În acest caz, consumul global de energie scade SUB 10% față de consumul în cuptoarele uriașe. Este o instalație mobilă, complet automatizată, a cărei eficiență a fost demonstrată în practică. În adevăr, cu noul procedeu s-au efectuat, sub conducerea Laboratorului de tehnologia metalelor și sudură din ICEMENERG, reparații de anvergură: trei la expandoarele termocentralei Rovinari și două la Turceni. Sudura și tratamentul termic au fost făcute pe loc, fără demontare, după tehnologia elaborată de laboratorul susmenționat, cu economii de milioane.

Lucrarea, sub aspectul ei de utilaj, și-a câștigat și o confirmare peste hotare: a fost prezentată la recenta Conferință internațională de energetică industrială de la Budapesta, fiind menționată elogios și în raportul general, în care s-au reliefat economiile potențiale de energie.

De curînd, sub egida Comitetului Municipal București al P.C.R., Comisia pentru progres tehnic, s-a organizat la I.M.G.B. un schimb de experiență asupra acestei instalații, cu participarea delegațiilor din mai multe întreprinderi.

— Mașini de tratament termic prin inducție — afirmă interlocutorul nostru — au fost aduse din import, din R.F.G., Olanda Elveția, și au costat, fiecare, cam de zece ori mai mult decit instalația noastră — pusă la punct, cum spuneam, cu ani în urmă — iar din punctul de vedere

o anumită doză de risc există oricînd vrem să introducem noul. Alfel nu se poate și nu se va putea nicicînd.

„Trebuie să recunosc — adaugă Alexandru Forje — că instalația noastră avea o mare deficiență: nu oferea beneficiarilor potențiali ocazia unor călătorii de documentare și specializare în străinătate, spre deosebire de contractarea instalațiilor din import mai sus-menționate. Oricum, existau condițiile ca procedeu și instalația să fi intrat în funcțiune din 1970-1971, ceea ce, în răsîmp de un deceniu (1971—1980), după o estimare mai mult decit modestă, ar fi adus 500.000.000 lei economii.”

Orchestra vrea să cînte, lipsește dirijorul

— Tovarășe doctor inginer Călin Mihăileanu, sinteti directorul general al Institutului central de cercetări energetice, din care face parte și ICEMENERG, iar dv., tovarăși ingineri Gheorghe Popa și Andrei Zabunov, sinteti actualul și, respectiv, fostul șef al Laboratorului de tehnologia metalelor și sudură din ICEMENERG. De ce întîrzie de ani de zile aplicarea mai largă în practica industrială a Procedurii și instalației pentru tratamente termice cu comandă program și încălzire prin rezistori?

— Pentru că s-a născut într-un loc greșit — ne spune doctorul inginer Călin Mihăileanu.

— Și totuși ICEMENERG, cum îi arată și numele, se ocupă de cercetări și modernizări energetice.

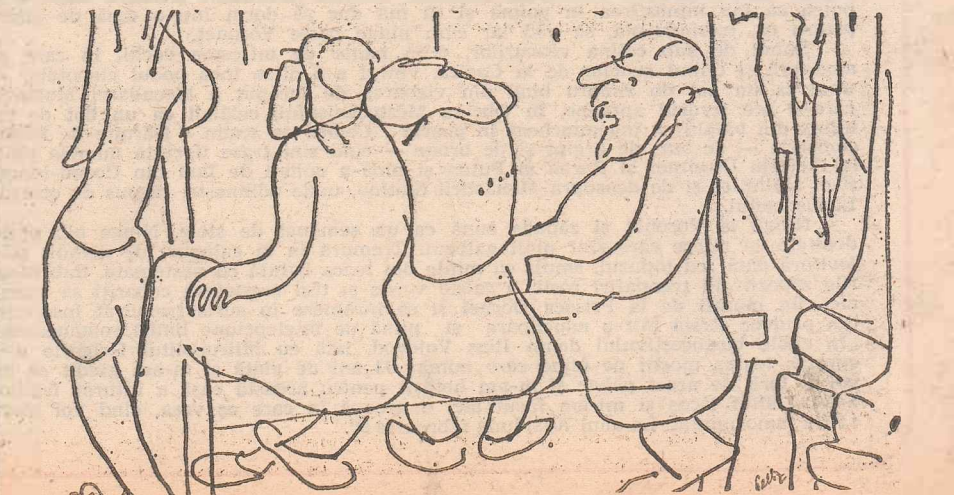
— Da, dar ICEMENERG nu este fabricant de instalații de tratament termic. Cea la care ne referim s-a putut realiza la noi, dar meșteșugărește. Actualul beneficiar și potențial furnizor, întreprinderea de contactoare Buzău, se ocupă de prea puțină vreme de această problemă.

— Și așa trecem ani...

— Am mai spus-o și cu alt prilej: Este o idee foarte bună și s-au realizat în institutul nostru, în circa cinci ani, cinci prototipuri ale instalației de tratament termic, cu comandă program, al sudurilor conductelor și recipientelor lucrînd la înaltă presiune. Pe noi ne interesează această instalație, dar nu putem să fabricăm 50 sau 100; treaba este de resortul industriei constructoare de mașini. Inventatorul spune s-o facem noi, aici, pentru că el lucrează în institut și dacă nu se face aici înseamnă că nu se dovedeste receptivitate pentru nou. Nu este așa și nu putem să acceptăm ce ne „pică” sub formă de propuneri de invenții, ci ceea ce avem nevoie.

ICEMENERG poate, așadar, nu are nevoie, dar iată, țara are nevoie. Și atunci, ce facem? Într-un număr viitor vom merge pe urmele invenției care s-a născut „într-un loc greșit”.

LIONEL NIȚESCU

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Încep să ne cunoaștem...

Iași, miercuri 13 septembrie 1917

Războiul nostru, cum se știe, s-a dezlănțuit pentru limpezirea unei vechi socotele de Budapesta la noi se vorbește tot mai rar. Opinia publică din primele zile ale jertfei de sînge și-a dat seama că trebuie să-și crezeze o ierarhie a valorilor pentru urile sale, preocupându-se de dusmani în măsura importanței lor. De aceea simțul de orientare al poporului nostru și-a localizat de la început toată înverșumarea asupra nemților. Celelalte nații cu care ne întîlnim pe cîmpul de luptă au fost înglobate în aceeași categorie. Svircolirea lor n-a tăiat unde mai adinei în sufletul multîmii. Astfel și de unguri s-a vorbit puțin, ca de toate țările minore infeudate Berlinului...

Sentimentul e just și bine să ne călăuzească pînă la sfîrșit, ca să vedem limpede resorturile vrășmașului și să putem fixa definitiv în conștiința obștească cauzele nenorocirilor care ne-au lovit. Din cînd în cînd însă e util să privim și la vecinii de peste munți [...]

Noi privim cu multă liniște vorbele mari pe care ni le trimite și văzîndu-l atît de înfierbîntați și atît de nesocotiți, în mijlocul loviturilor de care ne împărțisim îi tratăm cu cel mai desăvîrșit calm. Soarta ne-a încercuit greu, e adevărat, dar a făcut ca cel puțin în conștiința poporului nostru să ardă flacăra curată a unui ideal, care totdeauna e chezașia de existență a unui neam. Am dat lupte mari, am cheltuit sînge din belșug, dar știm ce vrem și nu simtem sub epitoția nimănui. Ungurii n-au avut nimic din toate acestea și tot rostul lor se rezumă în bunăvoințele trecătoare ale patronilor.

De aceea politica ungurească de ieri și cea de astăzi mai ales, ne întărește sentimentul biruinței, fiindcă noi n-am încetat o clipă să credem că pe arena istoriei universale un popor se înfige cu atît mai puternic, cu cît are la piedestalul lui mai multă credință morală și mai multă dragoste de neam...

Duminică, 24 septembrie

Războiul modern are darul să crezeze o perspectivă justă de apreciere pentru cei ce vor să judece un popor. La astfel de ocazii cad toate paravanele, se desvelesc toate tainele și în lumina tunului se înfățișează întreg organismul unui stat cu întimitățile lui. Dacă n-ar fi alt cîștig, decît acest triumf al adevărului, — recunoașterea energiilor latente și rectificarea gloriilor uzurpate, — și atunci s-ar putea zice că în numele unui sentiment de justiție supremă își găsește îndreptățirea marele examen al morții, fiindcă numai pe urma lui se desleagă atîtea mistere din viața omenirii...

Cataclismul actual și-a pus în lucrare și el opera lui de investigator implacabil. Cite legende n-a distrus, cite descoperiri n-a făcut? Gîndiți-vă la basmul „decadenței latine”, care pînă acum trei

Sînt indeobște cunoscute luările de poziție ale lui Octavian Goga față de asuprirea națională la care erau supuși românii din Transilvania. În vremea războiului nostru pentru unitatea națională, tribunul ardelean și-a sporit preocupările în a dezvălui lumii întregi anaeronismul unui imperiu în destrămare, pe ruinele căruia adevărul și dreptatea istorice se rostiau fericit în geneza mintuitoare a principiului naționalității și autodeterminării popoarelor. Chiar în coloanele organului de presă al Apărării Naționale, Goga publică articole de fond, precum „Ardealul fără D-zeu”, „Ungurii”, „Inchisorile ungurești”, „Ungurii generoși”, „Robinson între sălbatici”.

În economia întregii noastre întreprinderi, spațiul nu ne permite să le redăm integral. În cele de mai jos facem loc unui fragment din publicistica lui O. Goga, ce tratează respectiva temă; este vorba de materialul intitulat „Politica ungurească” datat 13 septembrie 1917.

Asupra celor scrise de Goga în articolul „Încep să ne cunoaștem...” (24 septembrie 1917), nici un cuvînt în plus. Lăsăm cititorilor noștri plăcerea desfășătoare a lecturii.

STELIAN NEAGOE

ani era o axiomă curentă trecută în cărțile de sociologie, reamintiți-vă nenumăratele pagini citite despre „idealismul german”, evocați dificilele teorii umanitare în care Haecel și alții frîngeau hotarele patriei... Cum s-au evaporat toate poveștile aceste, ca din tranșee să se ridice realitatea și să fixeze ea în concepția umanității nefalsificata tablă a valorilor...

Ce s-a petrecut în alte părți, s-a petrecut și la noi: am înregistrat o serie de adevăruri pe care războiul le-a trecut în sufletul nostru. Dezvăluirile ce s-au făcut, bune sau rele, s-au înfipt în conștiința publică. Ele sînt menite să rămîie ca un capital moral care ne va îndruma viitorul și nimeni nu le va mai putea dărîma. De aceea, oricît de sceptici am fi în acest colț al nenorocirii trecătoare și oricît de mult s-ar invoca vechea noastră inerție — totuși avem cuvînt să credem că toate constatările de astăzi cu puterea lor elementară vor trage greu în cumpana vieții de mine...

Din fericire însă tot ce se descoperă astăzi nu rămîne numai la noi acasă, ci trece hotarul ca să contribuie astfel la procesul de elucidare universală din zilele noastre. În acest chip strălucirea are prilejul să ne cunoască și pe noi. Occidentul ne pătrunde mai bine, lumea de acolo începe să înțeleagă idealurile care ne frîmîntă și zi cu zi judecă tot mai limpede problemele de aici. Unele adevăruri mijesc numai, altele apar trunchiate, în orice caz însă lămurirea progresa și din cînd în cînd ne este dat să înregistrăm în opinia publică străină aprecieri foarte obiective și foarte întemeiate despre stările de noi.

Iată d.e. chestiunea cea mai de competență a vieții noastre de care se leagă însăși existența statului viitor, problema țărănească a României o vedem pusă în discuție într-unul din marile ziare din Elveția cu o înțelegere superioară și cu o pătrundere surprinzătoare. Autorul, un străin care-și păstrează anonimul, vorbește în numărul din 19 august din „Journal de Genève” cu atîta intuiție a realității și cu sentimente atît de generoase despre țărănul nostru, încît s-ar părea că prin mîntea acestui observator, om de știință preocupat de „ceretări antropologice”, au trecut toate învățămîntele care încep în sfîrșit să prîndă rădăcinii și în societatea noastră conducătoare pe urma luptelor de la Mărășești...

Une armee de paysans e titlul acestei prețioase contribuții la cunoașterea neamului nostru în străinătate. Autorul, amîntînd rezistența îndrîzită a frontului românesc, caută să explice resorturile de putere ale luptătorilor din Moldova și nu găsește altă justificare pentru glorioasele fapte de arme decît împrejurarea că germanii au în fața lor zidul masiv al unei armate de țărani. El arată în treacă structura socială a statului român, compoziția lui militară, ca venind vorba despre omul nostru de la țară să stăruie asupra lui și să-l prezinte cititorilor din Elveția

nu în lumina banală a unei simpatii de ocazie, ci în aspectul real al calităților și suferințelor lui adevărate.

„Țăranul român, — scrie «Journal de Genève», — care ne dă această armată, merită toată stima noastră. Am avut prilejul să cunosc de aproape în toată România pe acest om al robotei și totdeauna afecțiunea mea a crescut pentru el. Sub un aspect indolent țăranul român ascunde un spirit viu, o inteligență ridicată. În mai multe rînduri am avut ocazia s-o constat. Toate problemele care în cercetările mele antropologice puteau fi sesizate de un spirit nepregătit dar limpede el le înțelege și-l interesau. Călătorii străini au vorbit ades de neîncrederea țăranului român. S-a spus chiar că ar fi sîret și vicelan. Nu cred că definiția e justă, fiindcă cei care o dau ar putea să știe că acești oameni au ca scuză trecutul lung al suferințelor lor și quasi-servitutea economică în care au fost ținuți aproape totdeauna.

Țăranul român, — urmează autorul, — dacă n-o fi inventat el, — ceea ce nu se știe încă, — arta fermecătoare care-i distinge obiectele familiare, casa lui de lemn atît de admirabil sculptată, costumele impodobite și broderiile interioare, a știut totuși printr-un miracol care n-a atins pe țărani din Occident să consoace această artă și s-o transmită descendenților săi. Căsuțele unorii atît de simple din România au fost conservatorul de artă veritabilă românească după cum tot ele au fost lăcașul de păstrare a poeziei românești și a tradițiilor naționale. Acest țăran, oricît de necărturat ar fi el de obicei, este un artist și-un poet. Treceți pe la muzeul etnografic din București și veți vedea înșingîntul lui estetic; citiți numeroasele volume în care l-au fost conservate legende, poveștile, baladele, rapsoadiile populare și veți înțelege atunci adîncimea, melancolia și grația inspirațiilor sale. În atitudinile lui el are o liniște și în mișcări o eleganță pe care burghezii cu eleganță lor cîștigată sînt departe de a o egala...”

Articolul urmează înainte analiza psihologică a țărănilor noștri. Arată dragostea lor de moșie, legătura dintre ei și pămînt, poezia codrilor în care doarme „sufletul strămoșilor”, cîntecul căminului și țaria morală a generațiilor legate una de alta prin aceeași credință. Aprecierile sînt făcute cu o îndeminare deosebită, — scriitorul pare a fi un distins etnograf, — și ne dau o frumoasă pagină de dragoste umanitară.

Cu mult adevăr se atinge și problema purității de sînge a țărănilor români: „Ciobanii și muncitorii din România au sîngele cel mai curat. La sate nu s-au cunoscut cu la orașe mezaliantele. Ei au rămas așa după cum istoria le-a înregistrat prezența pentru întîia oară. Burghezia românească care e în stare de elaborare, va cîștiga partea sa cea mai bună din acest fond generos”.

Admirabilele rînduri se termină prin următorul pasaj: „Țăranul român a făcut

regatul României, pe care-l hrănește cu munca lui de toate zilele. Patria lui, de cînd ne miște istoria acestui neam, el a stropit-o cu sînge”.

Fiecare dintre noi va avea, cred, o senzație binefăcătoare de mulțumire pe urma acestor coloane de ziar scrise într-un colț de Elveție liniștită și lipsită de patimă. Sîntem satisfăcuți că lumea începe să ne cunoască și fiindcă aprecierile ei luminează adevărul de care vom avea atîta lipsă pentru catehismul nostru de mine...

De aceea binecuvîntați să fie încă o dată vitejii de la Mărășești care prin gloria lor au putut scoate la iveală tipul rezumativ al rasei, menit să înlătore din concepția străinătății odată pentru totdeauna clișeu șters al „boierilor valahi”, cu care ne-am întîlnit din nenorocire destul de des pînă astăzi în romanele franțuzești...

Bunicul și nepotul

Primăvară. În parcul din centrul orașului copiii zburdă pe alei, construiesc castele din nisip, alunecă pe tobogane sub privirile atente ale părinților, bunicilor și mingiați de razele binefăcătoare ale soarelui. Marcel, băiatul cu ochii ca vioreașii și plete aramii, se joacă în preajma bunicului, care, picior peste picior și cu ochelarii pe nas, este cufundat în lectura unei cărți.

— Bunicule, fii bun și mai lasă cartea aceea din mînă. Hai să ne jucăm, sau povestește-mi ceva, sau răspunde-mi la întrebări.

— Ce întrebări? Știi tu să pui întrebări?

— Uite, fratele meu vorbea de rachete, bombe, de război, de morți. Spune-mi ce este războiul, de ce îl fac, de ce trebuie să moară oamenii, nu pot să trăiască toți?

— Sigur că pot să trăiască.

— Fratele meu spunea că există o bombă care omoară doar oamenii; casele, jucăriile rămîn. Vor muri și pășărelele? Spune, dacă mor copiii, cine se mai joacă cu jucăriile? Hai, bunicule, răspunde odată, unde te gîndești? zise Marcel strecurîndu-se în brațele bunicului.

— Mă gîndesc și eu așa... departe.

— Bunicule, dar cei care fabrică bombe, avioane, nu au copii?

— Sigur că au. Copii trăiesc pe tot pămîntul.

— Și lor nu le este teamă că pot muri și copiii lor? Sau uite, de ce nu se întîlnesc părinții copiilor care fabrică bombe și să hotărăscă să facă numai jucării, case, parcuri, mai multe bomboane, în loc de arme?

— Da. Se întîlnesc, discută...

— Dar o întîlnire între copii, știi, mulți copii, foarte mulți, și cei care fabrică tunuri, bombe s-a făcut vreodată?

— Nu. Așa ceva nu s-a făcut, sau poate nu cunosc eu. Și dacă s-ar organiza, ce ați spune voi, niște țînci, unor oameni mari?

— De ce vor să lase pămîntul pustiu, de ce vor să omoare pășărelele, de ce nu fac mai multă ciocolată, bomboane, tobogane, trotinete, trenulețe pentru copii, cărți cu povești frumoase? Ascultă, bunicule, hai să facem noi ceva care să strice toate armele din lume, să nu mai poată să le folosească nimeni niciodată. Dacă matala nu vrei, am să vorbesc eu cu prietenul meu, Bogdan, să facem acest lucru, știi el este foarte priceput, tovarășa învățătoare îi zice mereu „Bogdan inventatorul”.

— Bine, băiatule!

— Bunule, să știi că nu sînt supărat pe tine, deși nu mi-ai spus tot ce știi tu. Uite, am să te mai întreb ceva. Îți promit că este ultima întrebare: De ce îți lipsește mina stîngă?

Bunicul îngîndurat se ridică și mîngie, îl privește lung și cu el în josul umărului, în locul mîinii care-i lipsește, pornește pe aleea parcului, sub privirile calde ale soarelui de amiază.

GHEORGHE OLTEANU

M-a prins iarna la Voroneț

Intrînd în Bucovina, la început de noiembrie, așteptam să mi se întîmple o taină. Și cea mai frumoasă dintr-un șir lung de picături de flacăra ce mi-au ars sufletul cu minuni, a fost că m-a prins iarna la Voroneț.

Dar mai întîi să vă spun că mi se cuvenea această bucurie de măr, pentru că într-o noapte de august, la mare, am văzut dropii bătînd cu aripa în ploaia de stele și n-am tipat de uimire. Deci rămăsesem dator un tipăt bucuriei pe care l-am împerecheat la Voroneț cu lacrimi ce mi-au țîșnit singure din inimă.

Sînt la Voroneț și nînge — și toată Bucovina stă sub arcade de lemn și zăpadă și-n firida fiecărei clipe înfloresc spontan trandafirii albaștri. Simt c-aș putea să iau minăstirea în palmă și să mă duc să dorm într-o casă de lemn, pentru ca, trezindu-mă, să văd iar cum nînge peste Voroneț.

Suind de sub cetina veacurilor, c-un paner de miresme vechi, în care se amestecă și duhul ocnelor de la Căcica, vîntul n-a atins încă podul clopotelor — unul ca un bot de zimbru bînd din vigoarea de început a legendarei Moldove, care-și are izvorul aproape, în Obcina Mestecănișului, celălalt ca un bot de cal întors din bătălii și ingenucheat în poarta Cetății de scaun. Dăruite de Ștefan clopotele — de aur, de argint și de bronz — cînd sînt trase îi cîntă numele pînă la Pietrele Doamnei și Rarău și Putna și pînă-n cuibul de fagi din Cornu-luncii și-al Mălinilor și de deasupra Mănăstirii Slatina, unde odihnește, răspus de otravă, Lăpușeanul.

Nînge la Voroneț și zăpada sună ca un semănat de stele. Nînge alb peste donitele cu miere care sînt pinii galbeni. Tremură în ei galopuri de demult și o lovitură dată cu topuzul, smuls cu minie din teaca bătută cu nestemate. Sub jocurile zăpezii rid trandafirii roșii, o salcie verde și trei mesteceni coboriți să vizeze aici din munții de la Prisaca Dornei și să înrămeze în suris tremurată inscripția din pridvor scrisă într-o năucitoare și plină de înțelepciune limbă românească: „În zilele blagocestivului domn Iliș Voievod, iată e Mitropolitul Grigorie m-a cuprins teama morții pe mine care număr 73 ani de viață și m-am gîndit că nu voi fi ferit de acest pahar și m-am hotărît pentru această casă a tuturor fraților acestui sfînt lăcaș și mi-am făcut aici o groapă în care aș vrea, cînd voi muri, să flu inormîntat. La anul 7078, luna februarie 5”.

Sub zăpezile Bucovinei mă gîndesc că Voronețul a fost zidit în trei luni, trei săptămîni și trei zile. Și pe cînd nînge înverșunat, iar bourul din stema Moldovei își rupe nările ca să miroasă pînă-n adîncuri de sticlă firea zăpezilor, pe peretele de la asfințit Dumnezeu deschide un geam în cer și se opresc zodiile, pe tron se așază un porumbel, pe lavie de lemn, judecătorii, timpul se oprește și dă înapoi tot ce-a ucis, balanța devine cheia de boltă a lumii — și mulți sîntem holdă coaptă pentru dragoul cu două capete: în primul rînd cei ce stăm sub ninsoare, în fața peretelui dinspre miazăzi și ne plecăm înaintea coloanei marilor filozofi ai antichității, Aristotel, Platon, Pitagora și Socrate, apoi însuși împăratul Maximilian și chiar Memet, cu oștile lui care pustiau pămîntul Moldovei.

Nînge peste Voroneț și nici un copil prin preajmă, fiindcă nu se știe cine, și mai presus de toate nu se știe pentru ce, a interzis elevilor vizitarea mănăstirilor. Ne mindrim cu ele în fața întregii lumi, dar le ascundem de copiii noștri! Ca și cum nu acolo, în mănăstiri, dorm marii voievozi, ca și cum nu acolo s-a așezat temelia culturii acestui neam. În singura clipă îndurerată din iarna Voronețului mi-am zis că, iată, nînge bogat și cu mîhnire peste răsariturile de istorie. Copilul meu a vizitat cu școala Cetatea domnească de la Tirgoviște, dar n-a fost dus și la Mănăstirea Dealului ca să știe și să nu uite niciodată unde odihnește capul fără trup al marelui Mihai; alții vizitînd țara Vilcei n-au fost duși și la Hurez, ca să se cutremure în fața mormîntului gol al bunului Brăncoveanu, iar alții n-au fost lăsați la Putna să aștearnă o floare pe mormîntul lui Ștefan cel Mare sau aici, la Voroneț, să se smerească la mormîntul lui Daniel Sihanstru, sfetnicul lui Ștefan.

Nînge. Bucovina toată stă sub arcade de lemn și de zăpadă, și sînt fericit că m-a prins iarna la Voroneț. Dar ce păcat că nu tîn acum în palmă mina fetei mele și a atîtor alții copii ca s-ascultăm împreună cum, izbite de vîntul scornit pe Obcina Mestecănișului, de unde izvorăște Moldova, două clopote, împletind în ele fluturi de aur, prlvighetori de argint și mierle de bronz, cîntă peste toată țara: Ștefan Vodă..., Ștefan Vodă.

FĂNUȘ NEAGU

Confirmarea internațională a marii uniri din 1918 (III)

Tratatul de pace cu Austria a fost negociat de marile puteri în același spirit. Abia la 29 mai 1919, în urma unei note verbale adresate președintelui Conferinței de pace, G. Clemenceau, de către delegațiile română, polonă, sârbă, cehoslovacă și greacă, acestora li s-a prezentat un rezumat al proiectului de tratat. Proiectul recunoștea, prin articolul 59, unirea Bucovinei cu România, legiferând astfel justetea hotărârii așunării constituante din 28 noiembrie 1918 de unire cu România a acestei părți a Moldovei de Sus, răpită de habsburgii în 1774¹¹⁾. În același timp tratatul conținea o serie de clauze menite să faciliteze intervenția marilor puteri în viața economică și politică a României. Nemulțumit de „soluțiile” marilor puteri în această problemă, șeful delegației române la Conferința de pace, în telegrama din 3 iunie 1919, arată că „situația aici s-a precipitat și s-a agravat foarte tare. De fapt, în tratatul prezentat Austriei, România nu figurează decât pentru a-și vedea impuse condițiile care-i jignesc independența politică și-l compromit grav libertatea economică. Convingerea mea este că noi în nici un fel nu putem primi asemenea condiții. Am moștenit o țară independentă și chiar pentru a-i consolida granițele nu-l putem jertfi neatințarea”¹²⁾.

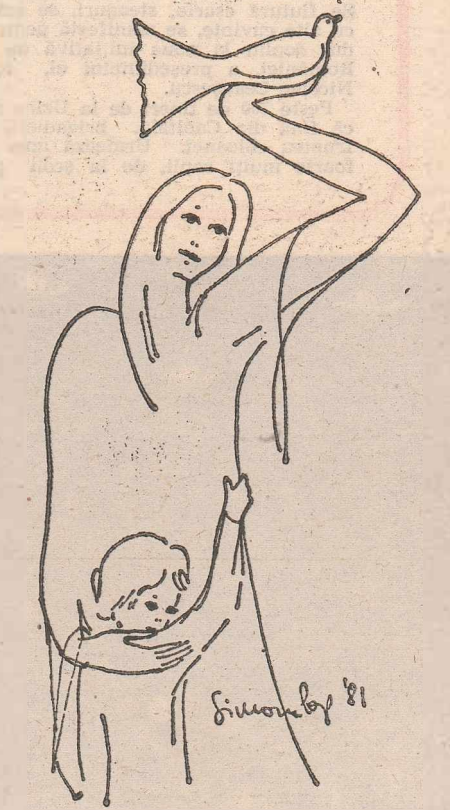
În tratat, sub pretextul griji față de drepturile minorităților naționale, marile puteri încercau să pună la îndoială deplina independență de stat a României și să-și asigure posibilitatea de a interveni în treburile interne ale țării. Edificator este articolul 60 al acestui tratat, care prevedea dreptul „principalelor puteri aliate și asociate” de a decide măsurile „pe care le vor crede necesare” pentru a ocroti drepturile și interesele minorităților naționale din România. Aceleași drepturi și le arogau marile puteri și în ce privește ocrotirea comerțului exterior și tranzitului¹³⁾. Corespunzător ultimelor prevederi din Proiectul de tratat, România trebuie să semneze o convenție care timo de cinci ani după semnarea păcii cu Austria, acordă liberul tranzit pentru toate mărfurile, mijloacele de transport și sușii „puterilor aliate și asociate”, fără nici un fel de vamă și în condiții cel puțin egale cu cele rezervate cetățenilor români. Totodată se impunea României plata unei importante părți a datoriei de stat a fostei monarhii austro-ungare, precum și alte sarcini financiare. În acest fel marile puteri urmau deci să se bucură de „oportunități” pentru pătrunderea în economia românească, scaparea petrolului și a celorlalte surse de materii prime.

De la început delegația română a refuzat acceptarea acestor prevederi. În intervenția din ședința plenară a Conferinței din 31 mai 1919, șeful delegației României a precizat că „în interesul libertății și al justiției pentru toți, tot ca și în cel al propășirii sale interne, România este hotărâtă a asigura drepturile minorităților. În aceleași interese, ea nu cere pentru sine ca stat independent nici un tratament excepțional, dar ea nu poate nici să primească a îndura un regim special, la care nu sînt constrinse alte state suverane”: totodată, el a propus pentru proiectul de tratat următorul text: „România acordă tuturor minorităților de limbă, neam și credință care locuiesc înăuntrul noilor sale hotare drepturi egale cu cele care aparțin cetățenilor români”. În orivinta comerțului, a propus de asemenea următoarea formulă: „România este dispusă a lua toate măsurile destinate a ușura tranzitul și a dezvolta comerțul cu celelalte națiuni”¹⁴⁾.

Atitudinea negativă a marilor puteri de respingere a propunerilor făcute de România a determinat, în cele din urmă, plecarea lui Ion I. C. Brătianu de la Paris la 19 iunie/2 iulie 1919¹⁵⁾. Memoriul depus pe masa Conferinței cu această ocazie sublinia că „în proiectul de tratat cu Austria se jignesc în chipul cel mai grav, în mai multe privințe, drepturile și interesele României”: amestecul marilor puteri în treburile sale interne prevăzute în tratatul cu Austria, „este incompatibil cu demnitatea, cu liniștea internă și cu interesele economice ale unui stat suveran”¹⁶⁾. „I. I. C. Brătianu a reușit să demonstreze — așa cum arăta istoricul american Sherman D. Spector — că România nu mai putea să rămână un permanent subiect de mașinație a marilor puteri care vor încerca să o folosească ca pe un pion. Brătianu a răsturnat concepții stabilite, cum că țările europene mai mici au doar un control marginal asupra propriului lor destin”¹⁷⁾.

Noul guvern, prezidat de generalul Vătoleanu, a refuzat, în mod constant, semnarea tratatului cu Austria, în pofida notelor ultimative repetate trimise României de către Consiliul suprem al celor patru. La 28 noiembrie 1919, răspunzând unei astfel de note, guvernul român, într-un lung memoriu adresat Conferinței de pace, a demonstrat drepturile României, stat independent și suveran, de a decide liber asupra tuturor chestiunilor de politică internă și externă, marile sacrificii făcute în război alături de Antantă, încălcarea de către aliații ei a promisiunilor obligății luate în mai multe rânduri prin tratate internaționale, a demonstrat motivele pentru care nu poate accepta semnarea tratatului cu Austria și a tratatului special¹⁸⁾. Guvernul român — se arată într-un memoriu — nu poate să adere, deci, la articolul din proiectul de tratat cu Austria, referitor la garantarea drepturilor minorităților și la organizarea tranzitului și comerțului. În forma sa actuală, acest articol prevede o obligație ce nu s-a impus niciodată până acum, nici chiar unui dușman invins. În

rezultatele sale practice el compromite independența unui stat liber și constituie un fenomen de agitație neîntreruptă, o poartă deschisă intențiilor de a pune în pericol securitatea politică și dezvoltarea economică a României. Ca și celelalte acțiuni ale României nici această nouă intervenție nu a fost luată în considerație de marile puteri diriguitoare ale Conferinței păcii. Pentru a o izola și a pune România în fața unui fapt împlinit, marile puteri au semnat Tratatul cu Austria la 10 septembrie 1919. Chiar în aceste împrejurări guvernul român a insistat pentru impunerea cererilor sale juste și a continuat să refuze semnarea tratatului. Guvernul Vătoleanu și-a dat demisia la sfârșitul lunii noiembrie. Guvernul de sub președinția lui Al. Vaida-Voevod, rezultat în urma primelor alegeri desfășurate pe baza votului universal, la care a participat și populația din teritoriile care se uniseră cu țara în anul 1918, a adoptat în mod firesc aceeași poziție. Aprobând poziția delegației la Conferința de pace, Adunarea Deputaților în ședința din decembrie 1919 arăta: „Noi, ca orice stat independent, nu putem să primim în relațiile dintre stat și cetățenii săi controlul vreunui alt stat. Și nici un stat independent, oricare îi ar fi întinderea, nu se poate să primească acest control. Nu poate să-l primească România pentru că nu există în concepțiunea noastră, în ce privește independența, „state mari și state mici”, iar noi înțelegem ca să avem la noi relativ la levile interne și la relațiile statului cu cetățenii săi în interiorul său, tot atita libertate și independență ca oricare altă mare putere”¹⁹⁾. La ultimatumul Consiliului Suprem, care cerea acceptarea condițiilor „fără discuție, fără rezerve și fără condiții”²⁰⁾, guvernul român a declarat categoric miniștrilor aliați la București că nu va semna tratatul fără modificările cerute.

Tratatul semnat cu Austria la Saint-Germain la 18 decembrie 1919, în care se aduseseră unele modificări, a confirmat dreptul popoarelor la autodeterminare și formarea unor state independente și suverane pe ruinele vechii monarhii austro-ungare²¹⁾. Tratatul de pace cu Austria recunoștea și unirea Bucovinei cu România pentru toate veacurile.

În timpul guvernului Valda au început negocierile în vederea tratatului de pace cu Ungaria. Prin acest tratat se conferea consacrare juridică actului istoric înfăptuit de masele largi populare în memoria adunare de la Alba Iulia prin care Transilvania se unise cu patria mamă. „Tratatul de la Trianon — scria Nicolae Titulescu, unul dintre semnatarii lui — apare tuturor românilor, îndeosebi celor din Ardeal, o consfințire a unei ordini de drept mult mai redusă decât aceea pe care veacuri de conviețuire și suferințe comune au săpat-o în conștiința istorică... Această reacție instinctivă constituie cel mai frumos omagiu adus Conferinței păcii și cea mai strălucită mărturie a permanenței operelor ei”²²⁾.

Dezbaterile privind încheierea acestui tratat au început la 3 martie 1920. Timp de două luni, Conferința a studiat documentarea ungară. La 6 mai, ea a remis delegației ungare un complet de note, alcătuit dintr-o scrisoare de trimitere, al răspunsul Conferinței la toate notele Ungariei și din textul definitiv al tratatului de pace. Scrisoarea adresată delegației ungare de A. Millérand, președintele al Conferinței de pace, constituie dovada seriozității cu care Conferința de pace a dezbătut problemele Ungariei. „După matură chibzuință, puterile aliate și asociate au decis de a nu modifica pe nici un punct clauzele teritoriale conținute

în condițiile de pace. Dacă s-au hotărât la aceasta, cauza este că s-au convins că orice modificare a fruntariilor fixate de ele ar aduce inconveniente și mai grave decât acelea pe care le denunță delegația ungară”. În continuare, subliniind faptul că Conferința păcii a avut de confirmat o situație rezolvată prin lupta maselor populare, așa cum a fost și în cazul României, el nota: „Voința popoarelor s-a exprimat în zilele de octombrie și decembrie 1918, când dubla monarhie s-a năruit și când populațiunile de mult timp oprimate s-au unit cu frații lor italieni, români, iugoslavi, cehoslovaci. Evenimentele care s-au produs la această epocă constituie tot atitea mărturii noi despre sentimentele naționalităților pe vremuri subjugate”²³⁾.

Această poziție adoptată de Conferință reflectă adevărul istoric întemeiat pe recunoașterea dreptului străvechi al populației românești asupra teritoriului său, chiar dacă în timpul perioadelor de opresiune străină, alături de ei s-au așezat în împrejurări diferite și alte populații. Insași delegația guvernului ungar la Conferința de pace, care pretindea Transilvania în numele unor false argumente „istorice”, s-a văzut nevoită să recunoască faptul că, potrivit chiar statisticilor ungare din 1910, populația Transilvaniei era în majoritate românească²⁴⁾.

Tratatul de pace cu Ungaria, iscălit la Trianon la 4 iunie 1920 de dr. I. Cantacuzino și N. Titulescu, recunoștea unirea Transilvaniei cu România. Adunarea Deputaților României a ratificat tratatul de la Trianon la 26 august 1920 iar Senatul la 17 august²⁵⁾. Ratificarea tratatului de Marea Britanie, Franța, a prilejuit cercurilor reacționare din aceste țări noi posibilități de susținere a vechilor stări de lucruri din centrul și răsăritul Europei, de a torpila hotărârile Conferinței de pace prin insistența asupra unor plebiscite. Cu ocazia ratificării Tratatului de la Trianon în Camera Comunelor, secretarul de stat Harmaworth preciza o realitate incontestabilă, „regatul Ungariei s-a descompus într-o largă măsură în părțile sale componente înainte de începerea lucrărilor Conferinței de pace”²⁶⁾. În mai 1921, Marea Britanie a ratificat tratatul. Cu ocazia dezbaterilor prilejuite de ratificarea Tratatului de la Trianon, în iunie 1921, Aristide Briand susținând frontierele stabilite pentru România, integritatea sa teritorială, arăta: „Franța nu va interveni niciodată pe lângă guvernele aliate și prietene pentru a aduce vreo atingere oarecare, oricât de mică ar fi ea, drepturilor acesteia de suveranitate națională”²⁷⁾.

La 11 iunie 1919, Consiliul miniștrilor de externe al Conferinței de pace a convocat pe reprezentanții României și ai Cehoslovaciei pentru a le comunica granițele stabilite între aceste țări și Ungaria de Consiliul Suprem; la 13 iunie, o notă semnată de G. Clemenceau și adresată guvernului român făcea cunoscut în mod oficial frontiera dintre România și Ungaria²⁸⁾. Tratatul de la Neuilly din 27 septembrie 1919, cu Bulgaria, și Tratatul de la Sevres din 10 august 1920, cu Turcia, au consfințit drepturile istorice ale poporului român.

O altă latură a activității diplomatice a României a fost în anii 1918—1921 stabilirea unor relații de bună vecinătate cu Rusia Sovietică.

La sfârșitul anului 1917 și începutul anului 1918, legăturile dintre România și Rusia Sovietică s-au înrăutățit, ajungându-se, până la ruperea relațiilor diplomatice dintre cele două state. În acest context, Republica Independentă Sovietică Ucraina a adresat la 15 februarie un ultimatum guvernului român²⁹⁾, urmat de o serie de alte note [18 martie³⁰⁾, 12 aprilie³¹⁾, 5 mai³²⁾ etc.], documente a căror idee fundamentală era nerecunoașterea actului unirii din 27 martie 1918. În răspunsul său din 19 iunie 1918, guvernul român își exprima încrederea în posibilitatea stabilirii unor relații normale de colaborare între cele două state, apreciind că „nici o țară n-ar putea trăi o viață normală fără să întrețină relații permanente cu celelalte țări, și cu atât mai mult relații strinse, cordiale și de bună vecinătate cu țările de care o separă frontierele”³³⁾.

La 12 iulie 1919, V. I. Lenin aprecia că „în toate statele dușmane nouă crește forțele ce ne sînt prietene. În statele mici, de pildă în țări ca Finlanda, Letonia, Polonia, România, toate încercările de a coaliza marea și mica burghezie în vederea luptei împotriva noastră s-au soldat printr-un eșec”³⁴⁾. Refuzul guvernului român de a participa la intervenția armată a puterilor occidentale în sprințul lui Vranghel, Kolceak și altor generali albi, a determinat o îmbunătățire a relațiilor dintre cele două țări.

Intr-un astfel de context, la începutul anului 1920 s-a manifestat din partea ambelor părți intenția începerii unor tratative bilaterale pentru așezarea relațiilor româno-sovietice în cadre juridice normale. Este de remarcat faptul că însăși angajarea acestor discuții — într-un moment cînd marile puteri occidentale nici nu se gîndeau să recunoască statul sovietic, deucea tratative cu reprezentanții emigrației ruse și cu „guverne” fantomă ale contrarevoluționarilor —, ilustra luciditatea cercurilor conducătoare românești, care considerau o necesitate imperioasă pentru interesele vitale ale României existența unor relații bune cu țara vecină, indiferent de regimul ei politic intern.

Poziția României față de Rusia Sovietică a fost precizată de primul ministru, Al. Vaida-Voevod într-o declarație publică, pe următoarele coordonate: România nu se află în stare de război cu Rusia, nu va săvîrși nici un act de agresiune împotriva acesteia, dar își va apăra granițele cu toate forțele sale³⁵⁾.

La 28 octombrie 1920 s-a semnat la Paris de către reprezentanții Angliei,

Franței, Italiei și Japoniei, pe de o parte, și ai României, pe de altă parte, tratatul prin care se recunoștea suveranitatea României asupra teritoriului dintre Prut și Nistru.

Tratatele de pace încheiate în anii 1919—1920 consfințeau voința popoarelor de a-și făuri state naționale sau de a-și desăvîrși unitatea de stat, așa cum au fost România, Polonia, Iugoslavia, Ungaria, Cehoslovacia și Austria.

Perioada anilor 1918—1921, ani de luptă eroică a poporului român pentru afirmarea lui ca națiune independentă și suverană, s-a încheiat cu recunoașterea internațională a hotărârilor luate prin voința unanimă a maselor populare, de unire a tuturor teritoriilor românești într-un singur stat național.

În perspectiva istoriei, marile înfăptuiri ale poporului român, realizate în 1918 și confirmarea lor prin hotărârile Conferinței de pace, pun și mai mult în evidență faptul că România nu a făcut parte din rîndul profiturilor unei păci realizate prin bunăvoința învingătorilor sau a câștigurilor aduse de hăzardul biruinței într-un război, ci a fost expresia vie, dinamică, a națiunii române, a aspirațiilor de veacuri ale unui popor hotărît să trăiască unit, liber și independent în vatra strămoșească unde s-a zămislit. Aceste coordonate de afirmare, apărare a unității și integrității țării, a păstrării a independenței și suveranității naționale, care se identificau cu idealurile poporului român, au jalonat direcțiile politicii externe românești din perioada interbelică, cu toate limitele care au caracterizat interesele de clasă ale cercurilor burgheziei și moșierimii.

Istoria demonstrează că formarea statului național unitar nu a fost rezultatul unui eveniment de conjunctură. Relevind împrejurările istorice ale desăvîrșirii acestui proces, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată: „Desfășurarea evenimentelor istorice demonstrează în modul cel mai categoric faptul că Unirea nu a fost efectul unei împliniri, rodul unei simple conjuncturi favorabile sau al înțelegerilor intervenite la masa tratativelor, ci rezultatul luptei hotărâtoare a celor mai largi mase ale poporului, un act de profundă dreptate națională, realizarea unei concordanțe legitime între realitatea obiectivă și drepturile inalienabile ale poporului, pe de o parte, și cadrul național cerut cu stringență de aceste realități. Tratatele de pace încheiate ulterior n-au făcut decât să consfințească starea de fapt existentă, situația creată ca urmare a luptei maselor populare din România și din Transilvania, a întregului nostru popor”³⁶⁾. Conferința de pace de la Paris n-a făcut decât să consfințească o situație de fapt, creată de lupta poporului român.

MIRCEA MUȘAT
ION ARDELEANU

¹¹⁾ M. Dașcovici, *Interesele și drepturile României în texte de drept internațional public*, Iași, 1936, p. 22.

¹²⁾ Arhiva C.C. al P.C.R., fond 104, dosar 8597, fila 81.

¹³⁾ I. Ionașcu, P. Bărbulescu, Gh. Gheorghie, *Tratatele internaționale ale României, 1859—1920*, București, 1953, p. 426.

¹⁴⁾ Arhiva M.A.E., fond Conferința de pace de la Paris. Expunere făcută de Ion I.C. Brătianu la 31 mai 1919 în fața Conferinței de pace; vezi și Mircea Djuvara, *Trecute oare să semnăm tratatul cu Austria?*, București, 1919, p. 23—24.

¹⁵⁾ „Le Matin” din 26 iunie 1919.

¹⁶⁾ Ion Rusu-Abudeanu, *România și războiul mondial*, București, 1921, p. 306—313.

¹⁷⁾ Gherman D. Spector, *Rumania at the Paris Peace Conference. A study of the diplomacy of Ion I.C. Brătianu*, New York, 1962, p. 235.

¹⁸⁾ Op. cit., p. 316 și 324. Vezi și V. Moisuc, *Diplomația României și problema apărării suveranității și independenței naționale în perioada martie 1938 — mai 1940*, București 1971.

¹⁹⁾ Dezbaterile Adunării Deputaților. Ședințele din 16—17 decembrie 1919, p. 345.

²⁰⁾ V.V. Tilea, *Op. cit.*, p. 32 și 211.

²¹⁾ Eliza Campus, *Politica externă a României în perioada interbelică*, București, 1975, p. 9—10.

²²⁾ Nicolae Titulescu, *Discursuri*, București, 1976, p. 407.

²³⁾ *The Hungarian peace negotiations*, vol. I, Buda-Pest, 1920, p. 163.

²⁴⁾ *Traité de Paix entre les puissances alliées et associées et la Hongrie, Protocole et déclaration. Du 4 Juin 1920 (Trianon)*, București, Imprimerie de l'Etat, 1920.

²⁵⁾ *Monitorul Oficial*, nr. 136 din 21 septembrie 1920.

²⁶⁾ Viorica Moisuc, *Tratatul de la Trianon — consacrare internațională a legitimității Unirii Transilvaniei cu România*, „Anale de istorie”, nr. 3, 1976.

²⁷⁾ *Ibidem*.

²⁸⁾ H.W. Temperley, *A History of the Peace Conference*, vol. IV, 1921—1924, London, p. 230.

²⁹⁾ Arhiva M.A.E., fond 71/U.R.S.S., dosar 131. Telegramă din Kiev din 15 februarie 1920, semnată general Coandă. Ultimatumul Ucrainei este semnat de Muraviev și Smirnov.

³⁰⁾ *Idem*. Telegramă trimisă de ministrul de externe al Ucrainei, Gulubovici, guvernului român, german, austro-ungar, turc și bulgar, Kiev, 16 martie 1918.

³¹⁾ *Notes échangées entre le Gouvernement Roumain et le Gouvernement de l'Ukraine*, Jassy, 1918, p. 1. Nota nr. 1512, Kiev, 12 aprilie 1918, semnată Golubovici și Lubynsky.

³²⁾ *Idem*, p. 4—6, notă nr. 2928, Kiev, 3 mai 1918, semnată Lisogub și Dorosensky.

³³⁾ *Idem*, p. 15. Răspunsul guvernului român la nota din 5 mai 1918 a guvernului Ucrainei, Iași, 19 iunie 1918, semnat de ministrul de externe C. C. Arion; vezi și Arhiva M.A.E., fond 71/U.R.S.S., vol. 133. Telegramă circulară către oficiile diplomatice ale României, Iași, 3 iunie 1918, semnată C. C. Arion.

³⁴⁾ V. I. Lenin, *Opere complete*, vol. 39, București, 1966, p. 89.

³⁵⁾ V. V. Tilea, *Acțiunea diplomatică a României*, Sibiu, 1925, p. 92—133.

³⁶⁾ Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate*, Editura politică, București, 1979, p. 275.

TRĂIAȘCĂ PAC

„Exprimind voința tuturor tinerilor, studenților și copiilor României socialiste, însuflețiți de încrederea nestrămutată în victoria rațiunii, a păcii și vieții, vă adresăm, dragi prieteni tineri, din adincul cugetului și inimilor noastre, chemarea fierbinte să acționăm în strinsă unitate, să ne punem întreaga energie și pasiune a tinereții noastre în slujba luptei nobile pentru apăra-

rea păcii, pentru dreptul fundamental al popoarelor la libertate și independență, pentru dreptul omenilor de a trăi în pace”.

(Din APELUL adresat de tineretul Republicii Socialiste România tuturor organizațiilor de copii, tineret și studenți. Tinereții generații a lumii pentru acțiuni unite consacrate păcii, securității și colaborării, pentru o lume mai bună și mai dreaptă)

Din 70 000 de piepturi tinere Români

Simbătă, 14 noiembrie. Pentru București o zi ca toate celelalte. De pace și liniște. O zi de toamnă rece pudrată cu ceață. Ca cetățean al acestei țări, ca locuitor al acestui oraș, ca om care trăiesc în acest frământat sfârșit de mileniu n-aș fi crezut niciodată că voi fi, în ziua de simbătă, 14 noiembrie — o zi pudrată cu ceață — martorul unui spectacol unic al vieții mele.

În jurul prinzului, principalele artere ale Capitalei s-au umplut cu tineri. Tineri de diferite profesii, veniți din toate colțurile țării, din toate județele, purtând uriașe pancarte conținând desene simbolice și cuvinte pornite din inimi și conștiințe. Și-au dat întâlnire, spun martorii oculari, în inima Capitalei peste 70 000 de inimi tinere, ca un rezultat a tot ceea ce este tânăr în România. Dar, paralel cu

și licee. Numai de la Liceul Matei Basarab au venit 700 de elevi. Profesorul Ion Pintea ne spune că la clasa unde este diriginte, a XI-a C, toți elevii, de câteva zile, după orele de program, au confecționat tot felul de pancarte, simboluri ale păcii. Apoi, toți elevii și-au dat întâlnire aici. Urmează grupuri ale tinerilor din toate județele. Imaginea coloanei este impresionantă. Steagurile patriei și ale partidului se înalță deasupra ei ca niște adevărate simboluri ale istoriei glorioase, ale prezentului măreț, ale viitorului luminos. Printre participanți îl întâlnim pe poetul Ștefan Dincă, care, acolo, în timp ce coloana se deplasa, scria un poem pentru pace: „...Norii de plumb au prins să se adune / Planeta e cu tancuri zugrăvită... / Oameni curați și plini de rațiune / Nu duceți omenirea în ispită”. Fiind prezent, stăm de vorbă cu ziaristul Ștefan

coloana tineretului s-au creat practic încă două coloane, de o parte și de alta, unde mii de cetățeni ai orașului au ținut să participe la manifestarea: „Tineretul României dorește pacea!”

Balcoanele tuturor blocurilor de pe principala arteră a Capitalei, pe unde se trece, au devenit tribune ale adeziunii. Se flutură eșarfe, steaguri, se scandează, cu alte cuvinte, se manifestă pentru acordul deplin la noua inițiativă de pace a României, a președintelui ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Peste 200 de tineri de la Uzina mecanică fină din Capitală, brigadieri, sînt în fruntea coloanei. Urmează apoi mulți, foarte mulți copii, de la școli generale

EA MONDIALĂ!

a a vorbit lumii!

Marco Venier, corespondent la Agence Nationale de la Presse Italienne, care ne mărturisește: „Filmez acest miting pentru televiziunea italiană și elvețiană. Măine seară se va transmite pe posturi. Ceea ce mi-am notat este faptul că recentul apel pentru pace al Frontului Democratice și Unității Socialiste, este un veritabil și serios act politic pentru pacea și liniștea planetei. Mitingul la care particip are o semnificație deosebită și este un angajament solemn care trebuie urmărit cu toată atenția de toate popoarele. Personal, acești tineri care sînt foarte naturali, care scandează cuvinte simple, rupte din tot sufletul, m-au impresionat”.

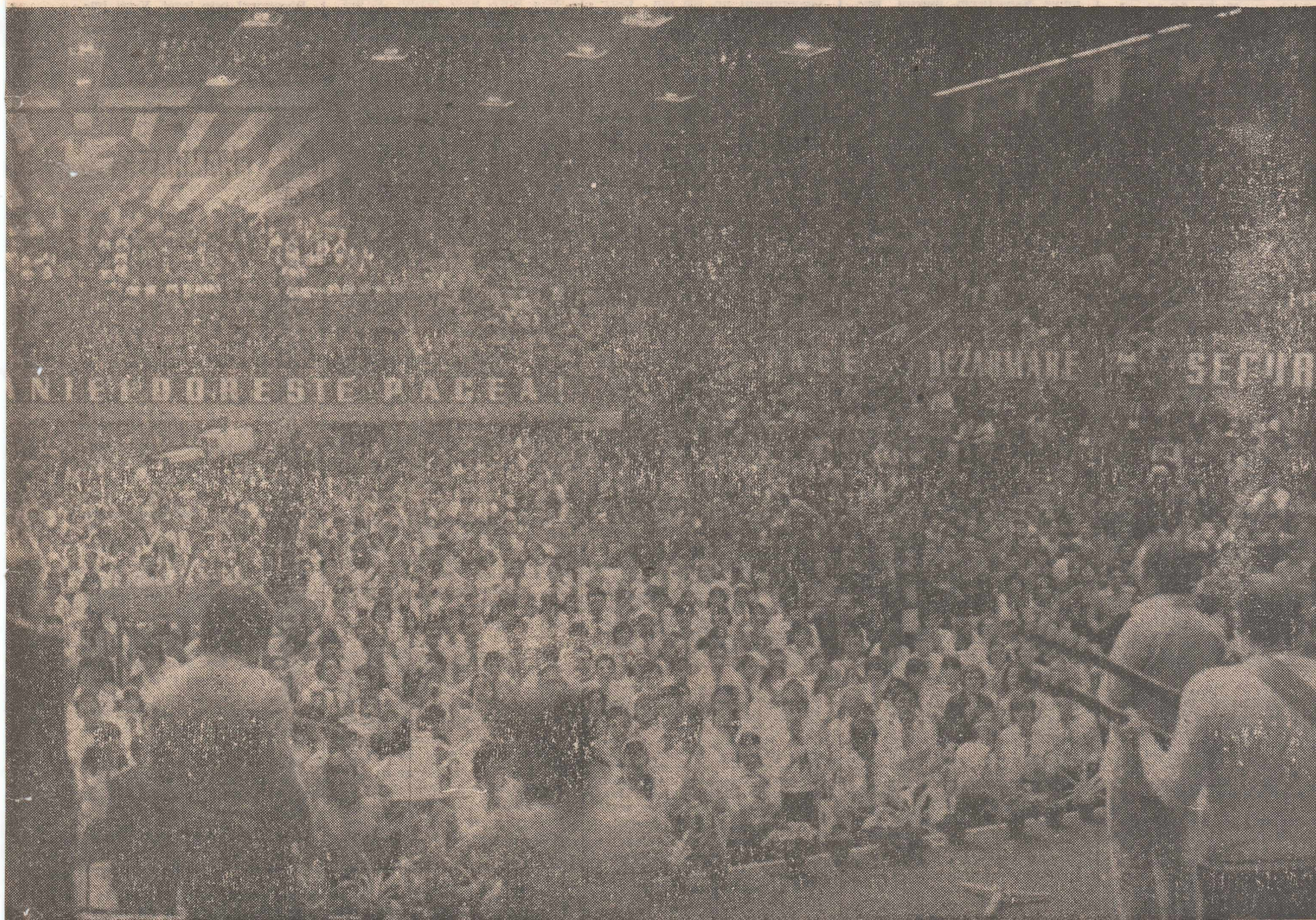
Cu fiecare minut care trece rîndurile coloanei se amplifică. Din piepturile zecilor de mii de participanți se înalță chemarea pentru pace, pentru progres, pentru libertate și dezvoltare, pentru independență și suveranitate. „Ceaușescu — tinerii!”; „Ceaușescu — Pace!”; „Ne mindrim cu tot ce face / Ceaușescu pentru pace!”; „Stima noastră și mindria / Ceaușescu — România!”; „Ceaușescu și poporul / Apăra-vor viitorul!” sînt doar câteva dintre lozincile care simbată, 14 noiembrie — într-o zi de toamnă plină de liniște și pace — s-au făcut auzite în toată lumea. Fiindcă apelul de pace din România este o parte din pacea lumii.

SORIN POSTOLACHE

„Noi, participanții la marea manifestare a tinerilor, studenților și copiilor din patria noastră, desfășurată sub deviza „Tineretul României dorește pacea”, exprimăm în numele generațiilor de tineri ai țării deplina adeviere față de strălucitele dumneavoastră inițiative și acțiuni consacrate cauzei păcii, înfăptuirii dezarmării, dezvoltării cooperării între popoare, la Apelul pentru dezarmare și pace al Frontului Democratice și Unității Socialiste adoptat la inițiativa dumneavoastră, document ce constituie o chintesență a voinței de pace a întregului nostru popor, față de activitatea neobosită ce o desfășurați pentru triumful păcii și rațiunii, pentru apărarea celui mai de preț drept al oamenilor de pe întreaga planetă — dreptul la viață”

(Din MESAJUL adresat tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cu prilejul manifestării „Tineretul României dorește pacea”)

Consiliul popular Buhuși — **Bacău**: privind scrisoarea adresată revistei de către Pintilie Mirela, vă comunicăm că a fost încadrată ca repansatoare la Intreprinderea de postav Buhuși, meserie înrudită cu cea de finisor. Petenta este încadrată cu contract de muncă nedeterminat. Totodată, a fost sfătuită să-și ducă copiii la creșa-cămin, fiind locuri disponibile.

Recenta apariție pe piață a unui dispozitiv de tăiat cartofii a stîrnit interesul gospodinelor. Pînă să se intereseze însă despre eficacitatea lui în treburile gospodărești, prețul s-a dublat: de la 55 lei, la 94 lei! Și doar este vorba de unul și același aparat, o cutie cu plăcuțe și un miner cu presor. (Romulus Alexandrescu, București)

Comitetul pentru problemele consilierii populare răspunde sesizării lui Gheban Gavril și a grupului de cetățeni din satele Buteasa și Codrul Buteșii privind starea drumului județean 184/A: din fondurile destinate acestui sector de drum s-a realizat întreținerea drumului reclamat. DJDP Maramureș intenționează ca și în continuare să facă eforturi pentru îmbunătățirea confortului de circulație pe acest traseu, astfel că, cel mai târziu în 1982, autobuzele să poată servi și această zonă.

Mulțumind revistei pentru sprijinul prompt pe care i-l-a dat, Văcaru Valentin din comuna Săbăoani județul Neamț, ne anunță că și-a început deja munca la Intreprinderea de țevi Roman. Ii dorim succes!

„Sînt tată a 7 copii minori. Apartamentul în care locuim prezintă grave deficiențe de execuție care periclitează viața și sănătatea familiei. În urma numeroaselor mele sesizări s-a prezentat o comisie de anchetă de la C.P.M.B. care a constatat realitatea, promițînd începerea neîntîrziată a lucrărilor. De început, nu s-au început, în schimb, curg somațiile de amendă ale ICRAL sector 5 (?), drept urmare a faptului că am reclamat starea apartamentului”. Mihăescu Mihai, Șoseaua Alexandriei nr. 68, Bl. L8, sc. 1, etaj, 9, ap. 39, sector 5 București. (Credem că somațiile ar trebui să le primească ICRAL și nu cetățeanul.)

Ioana Izvor din Găneasa, zona agricolă Ilfov ne scrie o emoționantă scrisoare despre minorul orfan Chisălău Marion, în etate de 10 ani, care doarme într-o casă pustie din satul Piteasca fără foc, nemîncat. S-a făcut, ne informează în continuare, un dosar — nr. 806 — tot la intervenția revistei, lucrurile însă au început, copilul se află în aceeași situație deznădăjduită și la această oră.

Consiliul popular al sectorului 1: urmare a sesizării Asociației de locatari a bl. 44 b2 B-ului 1 Mai nr. 92, sect. 1, care reclamă unele neajunsuri cu privire la instalarea de canalizare de la subsolul blocului, vă comunicăm că a fost somat constructorul, respectiv Grupul 1 șantier, să remedieze aceste neajunsuri.

Sînt pensionarul CFR Constantin Covaci și vă scriu în numele locatarilor blocului nr. 57 din B-ului Ion Șulea nr. 15, sector 3, București. Cu ocazia amenajărilor de șantier — în fața blocului nostru se construiește stația de metrou — s-a corectat și traseul canalizării. Nu știm dacă a greșit proiectantul sau constructorul, dar canalizarea este de atunci mereu infundată. Subsola blocului este plină cu apă, există pericolul de a pătrunde la cablurile electrice, la fundații. Vă rugăm să ne ajutați ca pînă la închiderea șantierului să nu rămînem în situația actuală.

Vă multumesc în numele meu și al grupului de turiști pentru rapiditatea cu care ne-ați ajutat în rezolvarea problemei noastre. Vă anunțăm că ni s-a recalculat suma plătită și ni s-a restituit cîte 184 lei de persoană. (Puiu Nicolae, Iași)

Consiliul popular al Municipiului București, referitor la sesizarea cetățeanului Ion Ionescu: în urma verificărilor întreprinse a rezultat că cele semnulate corespund parțial realității, în sensul că s-au livrat cărbuni necorespunzător calitativ numai petiționarului și vecinului său Frank Ion. S-a înlocuit praful și sterilul cu marfă de bună calitate.

Vă rog să mă ajutați să-mi găsească soțul, pe numele de Ioachim Dobrie, născut la 7 august 1943 în comuna Movilenii de Jos, județul Galați, care m-a părăsit din anul 1974. Pe atunci, băiețelul nostru avea 6 ani. Azi, are 13. Vrea să-și vadă tatăl, l-a ajuns dorul, și să-i aducă aminte că nu a primit nici un ban, din '74 încoadă, din pensia alimentară pe care ar fi trebuit să o trimită lună de lună. (Ioachim Elena, Hunedoara, str. Botizului nr. 8, bloc L3, scara A, etaj 4, apartament 26)

Am expediat pe adresa Institutului de cercetări pentru lemnicultură și floricultură Vidra — Ilfov, în contul 3076683 BATA Ilfov, Oficiul poștal București 1 Banca, suma de lei 156, împreună cu o scrisoare recomandată, pentru a mi se trimită 10 role cu miceliu. Au trecut 5 luni de zile de la expedierea banilor dar n-am primit nici cele 10 role miceliu, nici banii înapoi, nici răspuns la scrisoare. (Popa I. Traian Stelian, comuna Lerești nr. 662, județul Argeș)

Șase ani au trecut de cînd mi-am depus cererea pentru instalarea unui post telefonic. Intrucît în prezent sînt detașat maștru la construcția canalului Dunăre — Marea Neagră, iar soția a rămas singură la Galați cu doi copii sub 10 ani, și lucrează și în două țări, nevoia unui telefon este mai stringentă decît oricînd. Sper ca măcar acum să se găsească și pentru mine un număr disponibil. (Vlad Gheorghie, Galați, bloc W3, apartament 27, Micro 39 A)

Consiliul popular al orașului Roșiori de Vede, Teleorman: Comisia socială din cadrul CFR Roșiori de Vede, analizînd situația familiei Ciobanu, i-a reparat apartamentul nr. 9, scara B, bloc J 106, zona Elena Doamna, pentru care a încheiat formele legale de contractare.

În trecere prin Botoșani ne-am oprit la Florăria nr. 204 de pe Calea Națională, în plin centrul orașului, să cumărarăm niște flori. Alături de begonii, trandafiri japonezi, rucus ornamental, primul etc. se aflau 4 coșluge tip „Bucegi”, „Galați”, „Intorsia” și „Resița”. (Burselescu Petre și Munteanu Stelică, comuna Mănăstireni, județul Botoșani)

Ianca Ilie din București multumeste dr. Bănaș Ioan, oftalmolog la Spitalul militar, pentru competența și caldă omînie cu care l-a îngrijit pentru a-i reda vederea.

Direcția asigurării de bunuri, a lichidării daunelor și a urmăririi eficienței asigurărilor ne comunică, privitor la sesizarea lui Costache Benone din orașul Dr. Petru Groza: ITA București a comunicat în scris, la data de 17 octombrie a.c. că încuviințează ca stabilirea despăgubirii să se facă pe baza înțelegerii între părți cu acordul ADAS. În baza acestei încuviințări, sucursala ADAS Bihor a avut temei legal să plătească despăgubirea, operațiune care s-a efectuat la 21 octombrie 1981.

Am fost încadrată ICS Metalchimice Pitești ca vinzătoare, pînă cînd am născut al doilea copil, cînd mi-am întrerupt activitatea pe timp de un an. Începînd cu 9 ianuarie 1981 am depus cerere de reluare a serviciului. Nici pînă azi nu mi s-a rezolvat cererea, fiind trimisă de la o ușă la alta, purtată pe drumuri. Cu promisiuni nu pot trăi! (Ilieșcu Niculina, Pitești)

Inspectoratul general al Miliției: Vă facem cunoscut că în urma măsurilor de urmărire întreprinse, minorul Măndrea Bogdan a fost identificat și încredințat familiei.

Mă numesc Dănilă Pericle, locuiesc în București strada Călușel nr. 4A, sector 2, și sînt membru al Casei pensionarilor de ajutor reciproc sector 2 din anul 1969. Avînd calificare de caloriferist și fiind necesară repararea unui cazan de calorifer la vila pensionarilor din orașul Breaza, am fost chemat să rezolv problema. Pentru lucrarea efectuată urma să primesc 2.636 lei, conform tarifulor în vigoare, dar am primit doar avansul de 1.004 lei. Solicitînd CAR restul de bani ce mi se cuveneau, aceasta a motivat că nu am avut convenție încheiată. Eu sînt oare de vină că nu mi-au încheiat convenția?

Ionuș Ion, șeful compartimentului administrativ al Intreprinderii de utilaj greu transporturi pentru construcții Brașov, după ce ne anunță că, începînd cu 1 ianuarie a.c. a

fost înființată o nouă secție pentru exoloatere și întreținere, la Călărași, solicită sorjia în rezolvarea unei probleme tergiversate, și anume pentru instalarea postului telefonic. Șantierul 3 locuiește, în cadrul lucrărilor de organizare, a cerut în martie 1981, DJPTTC Călărași, instalarea unui post telefonic în noua secție. Documentația pentru instalarea lui a fost întocmită de DJPTTC Ialomița. Contravaloarea a fost achitată la Călărași.

Muncesc în cadrul Cooperativei meșteșugărești „Dunărea” Calafat, județul Dolj. Lucrez, la domiciliu, flori artificiale. Mi s-a fixat o taxă lunară de 1.560 lei, fără a avea vreun beneficiu din partea cooperativei (material, ustensile etc.). Fiind văduvă și bolnavă îmi este greu să fac față unei asemenea taxe — din lăile pînă la această dată am făcut încasări de 5.800 lei, iar cheltuielile pentru secție s-au ridicat la 5.500 lei. (Veronica Malancă, Calafat-Dolj)

Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Suceava. Referitor la scrisoarea adresată revistei de Brinzei Lucia din Suceava, care solicita sprijin pentru încadrare în muncă a soțului, vă comunicăm: pe 13 X a.c. sus-numitul a fost repartizat ca primitor-distribuitor la Trулstul de izolații pentru lucrări industriale București — șantier nr. 4 Iași, lot Suceava — iar fiica lor a fost și ea încadrată ca muncitoare necalificată la Intreprinderea de industrializarea cîrnii din Suceava.

Manolache Spiridona din București, strada Constantin Caracac nr. 49, soeră ca prin intermediul revistei noastre să poată cunoaște pe acela care, într-o împrejurare grea pentru ea — un accident petrecut în cîmîritul Sf. Vineri — a dus-o cu mașina la spital, cu toate că necunoscutul însotea o procesiune de dolii a defunctului Victor Vermianu. Este tot ce știe despre acest om, a cărui il multumeste și pe care își dorește să-l cunoască.

Grupul întreprinderilor de gospodărie comunală și locativă al județului Cluj cere scuze asociației de locatari din strada Gheorghieni nr. 208 din Cluj-Napoca pentru eroarea care s-a strecurat, în luna august, la facturarea consumului de apă: 41.820 mc apă față de 25.000 mc apă, cît ar fi fost normal. Anunțată, totodată, că s-au luat măsuri pentru reglementarea situației, diferența fiind scăzută din consumul real al lunii septembrie a.c. Împotriva personalului muncitor care a cauzat facturarea eronată s-au luat măsuri de sancționare, printre altele reducerea retribuției tarifare cu 10% pe timp de 3 luni.

Subsemnații Gavrilă Zamfir, Birhală George, Dirlie Paul oameni ai muncii, respectiv, mecanic de locomotivă, medic, strungar, proprietari ai apartamentelor din strada Birsel 6 B, scara A, apartamentele 1, 2 și 3 Focșani, vă rugăm să ne ajutați în următoarea problemă: din cauză că la parter există un complex comercial, format din aprozor și alimentară, care din punct de vedere constructiv este complet necorespunzător privind antifonarea, instalarea usilor, de construcție metalică, din cauza subsolului, care este sub soațul comercial și amplifică zgomotul produs de mărfurile și ambalajele transportate necorespunzător de lucrători, viața noastră de zi cu zi a devenit de nesuportat, trăind într-o permanentă teroare.

Ministerul Industriei Constructoare de Mașini: Vă facem cunoscut că s-a acordat negație lui Preluca Teodor pentru a lucra în învățămînt, fiind bolnav. În prezent este încadrat la Liceul industrial de pe lină Combinatul de lîanți și azbociment Aleșd.

Am cumpărat de la magazinul din Piața Amzei, de lângă Neptun, un pahar cu icre și unul cu maioneză, preparate într-un mod imposibil de minort. Mi s-a spus că preparatele sînt trimise de la restaurantul „Miorița”. Am mers acolo și am vorbit cu responsabilul, tov. Popovici. Mi-a explicat cu seninătate că acesta este materialul cu care se prepară, altul nu are de unde scoate. Mă întreb, dacă așa stau lucrurile, pentru cine le pun pe piață? (Gavrilovici Constantin, București)

Consiliul popular al municipiului Bacău ne anunță că solicitarea lui Nelca Costache,

privind remedierea defecțiunilor din apartament, a fost rezolvată integral, petiționarul declarîndu-se mulțumit.

Am dus la centrul de curățat și vopsit haine din piele din strada Popa Tatu, un cojoc alb. Pe 18.08.1981 trebuia să-l ridic. Responsabilul Lucian Spineanu, după ce l-a căutat, răscolind totul în jur, și-a adus aminte că l-ar fi dat altui cetățean, pare-se, de prin Buzău. Cum timpul trecea, iar cojocul meu tot nu apărea, m-am adresat vicepreședintelui centralei, care mi-a promis (după ce mi-a notat și telefonul), că în cel mult o săptămînă mă va chema să-l ridic. Au trecut, două cum vedeți, multe săptămîni, timp în care a venit și iarna, cojocului meu negăsindu-i-se încă urma (Cristea Vasile, București)

Procuratura Județeană Constanța: Vă facem cunoscut că Tribunalul județean Constanța a admis contestația lui Stamate Ilie împotriva deciziei de desfacere a contractului de muncă dată de I.M.P.P.F. Constanța și a dispus reincadrarea în muncă a acestuia.

Ne scriu 86 de muncitori de la Intreprinderea chimică Victoria, platforma Militari — București. Sesizează faptul că beneficiază de un singur mijloc de transport cu care pot ajunge la locul de muncă și anume, mașina 321, care circulă la intervale foarte mari. Ne roagă ca prin intermediul revistei să ajungă orononerile lor la conducerea ITB-ului unde s-au adresat, dar n-au primit răspuns. 1. Să se ia măsuri ca mașina 321 să circule cu regularitate. 2. Să se facă stație de oprire și la „Apusului”, de unde urcă și coboară foarte mulți muncitori.

Locuim în blocurile noi aparținînd cvartalului Bercei-Olteniței, racordat la rețeaua de termoficare a C.E.T.-Sud, aceeasi care furnizează energiele termice și altor cartiere din partea de sud-est a orașului. Sore deosehire de toate acestea, Bercei Sud, Parcul Tineretului, Belta Albă, unde se livrează căldura rațional, perimetrul Bercei-Olteniței este supus, de cîtuva timp, unui regim termic defavorizant, cu mult sub limitele obișnuite, stabilite legal. (Comitetul asociației de locatari, bloc 2, Șoseaua Bercei nr. 3)

Sîntem bolnavi și eu și soțul — eu avînd discolcoatie, soțul artroză la ambii genunchi — motiv pentru care am solicitat Consiliului popular al sectorului 1 să ne ajute să primim, în schimbul locuinței actuale — foarte mare și aflată la etaj — o alta mai mică, la parter, de pe strada Polizu nr. 6. Ni s-a dat un aviz favorabil cu care ne-am prezentat la spațiul locativ al sectorului 1. Aici lucrurile s-au împotmolit, fără nici o explicație, iar nouă ne este din ce în ce mai greu să urcăm și să coborîm cele 52 de trepte de la locuința actuală. (Paraschiv Elena, strada Midia nr. 19, sector 1 București)

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare ne comunică, privitor la sesizarea lui Nitescu Aurel, că petentul a fost reincadrat la ICE Prodexpport, întreprindere de la care fusese transferat la un consiliu unic agroindustrial de stat și cooperatist din județul Giurgiu, primindu-și toate drepturile legale.

Direcția generală a poștelor și telecomunicațiilor: Urmarile scrisorii adresate revistei „Flacăra” de Rasanu N. Cezar, vă comunicăm că Intreprinderea „Teleconstrucția” i-a acordat aviz pentru a se încadra în altă unitate.

Din munca mea de o viață — fiind la această oră pensionar — am reușit să-mi cumărar o Dacie. Cînd am vrut să plec cu ea am constatat că piciorul sting, la care am suferit un traumatism pe front, nu are suficiență forță să lucreze cu ambreiajul mecanic. Am căutat un specialist, un atelier sau o întreprindere să-mi facă la ambreiaj o modificare — din decu-

plare mecanică — decuplare hidraulică, dar nu am reușit să găseșc pînă acum. (Lungu Ștefan, B-dul Metalurgiei 13, bloc R, 13 A, scara 2, etaj 1, apartament 47. Telefon 82 52 02)

Consiliul popular al sectorului 1 București: urmare a scrisorii cetățeanului Gheorghie N. din București care sesizează că locuitorii de pe strada Triumfului — partea de stradă cuprinsă între Șoseaua Chitila și Bucureștii Noi — nu au canalizare, vă facem cunoscut că s-a propus pentru anul 1982 să fie rezolvată această problemă din fondurile incasate la Legea 20/1971.

Pagină realizată de GEORGETA ȘTEFĂNESCU

Poșta redacției

Alexandru Creangă — București și Ștefan Gabor — Videle: Dacă media veniului lunar pe membru de familie depășește limita de 1.500 lei sau se reduce sub această limită, chirieșul are obligația de a comunica modificarea în timp de 10 zile, pentru a i se recalcula chiria cu sau fără majorare, după caz. **Ruxandra Nichifor** — Uricani (Hunedoara): Pentru 3 sau 5 mai mulți copii, pensia de întreținere se stabilește pînă la jumătate din venitul celui obligat la întreținere. **Carmen Matei** — Botoșani: Aflați la Inspectoratul școlar județean **Iulian Ionescu** — Craiova: Nu s-a definitivat proiectul **Gheorghie Dumea** — Bacău: Numai în perioada legală de numiri și pe bază de concurs **Natalia Colipea** — com. Flămînzii (Botoșani): Dacă sîntei încadrată sau pensionată de boală nu aveți dreptul și la pensie de urmas. **Carmen Voiculescu** — Piatra Neamț: Este bine să vă adresați unui medic specialist de la Institutul de endocrinologie „dr. C. I. Parhon”

Adrian Iliescu — București: Așa cum relatați, apartamentul dv. nu intră în categoria respectivă. Este bine să vă adresați la I.C.V.L. sector 4 **Paraschiva Butoi** — com. Rediu (Galați): Răspunsul este legal. V-ați îmbolnăvit în anul 1981, iar dv. nu mai lucrați în C.A.P. din 1977 **Maria Ilie** — București: C.O.M. poate să reducă sau să nu acorde cota de participare la beneficiile celor care în cursul anului au avut deficiențe în muncă, abateri disciplinare, celor cărora li s-a desființat contractul de muncă din inițiativa lor sau de către unitate, demisie (oral dv.) **Traian Dirisan** — Cluj-Napoca: Ca subinginer, cu o vechime de 9 ani în funcții tehnice, puteți promova prin examen sau concurs în funcția de subinginer principal **Mircea Vasilescu** — Ploiești: Este prematur să întrebați, este doar proiect

Susana Muresan — Cluj-Napoca: Pensia de urmas pe care o primiți nu intră în categoria azei la care vă referiți **Elena și Petre Iliescu** — Buftea: Locuințele din fondul locativ de stat se repartizează numeric pe unități în funcție de numărul oamenilor muncii îndreptățiți să primească apartamente, iar stabilirea se face nominal de către conducerea colectivă a unității respective **Cornelia Cristii** — București: Proiectul E-iturii tehnice **Francisc Ursovețeanu** — București: Casiera avea obligația să vă primească bannota de 100 lei. Ne-am informat în acest sens la B.N.R.S.R. și am aflat că toți casierii au obligația să primească banii care sînt deteriorați, dar conțin toate elementele, iar aceștia să-i prezinte la bancă pentru schimb, că nu o fac, aceasta ține de comoditate, iar conducerea unităților ar trebui să procedeze în consecință. Sîntei așteptați la redacție să vă luați suta de lei

Loredana Vlad — Arad: Mircea Baniciu nu face parte din Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar.

MARGA NEDELEA

„FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Octav Onicescu:

Un mare matematician la ceasul privilegiat al memoriilor

— Stimate tovarășe profesor, întrebarea prin care aș dori să începem această convorbire, îndeobște, se adresează la sfârșitul unui interviu. O formulez, totuși, înaintea celorlalte, pentru că de multe decenii activitatea dv. reprezintă un capitol distinct în matematică și ea ne interesează cu precădere. La ce lucrați în prezent?...

— Am încheiat, nu demult, redactarea primului volum al memoriilor mele. Cronologic, aceste pagini cuprind copilăria, adolescența, anii de studii, până la reîntoarcerea mea din străinătate, moment care a survenit la cumpăna anilor 1920—1921...

— Interesant este faptul că recenta dv. carte, „Pe drumurile vieții”, a fost receptivă tocmai ca o scriere memorialistică... Și acum, iată, aflăm că, de fapt, adevăratele memorii ale academicianului Octav Onicescu abia se află în drum către cititori...

— Este adevărat, în volumul la care vă referiți, câteva capitole au caracterul unor memorii, dar ele privesc lumea științifică, fiind mai degrabă pagini de istorie a științei matematice. Iar cele mai multe capitole sînt pur științifice. Însă, ca martor al timpului meu, am trăit în multiple planuri ale vieții sociale și la ele mă raportez în memorialistica mea propriu-zisă. Am cunoscut oameni și medii, am traversat întâmplări cu semnificație umană și despre toate mă simt dator să dau seamă. Desigur, căutînd să nu repet ceea ce am mai așternut pe hîrtie, în alte împrejurări...

— Vă mărturisesc faptul că mă aflu încă sub impresia paginilor din „Pe drumurile vieții”, despre care am și scris în „Flacăra”. Insistați mult în ele asupra raporturilor dintre oamenii de știință, asupra afinităților lor electice. Este de înțeles, astfel, că și viața științifică se desfășoară într-un climat uman și într-o atmosferă. Vă rog să priviți lumea oamenilor de știință, în speță lumea matematicienilor, prin prisma cordialității relațiilor lor cu alți oameni de știință...

— Și eu, și alți colegi, cînd am revenit din străinătate, aveam conștiința unei misiuni de împlinit. Era deja o premisă a unor relații de colaborare. Spiritul de colegialitate a fost, dealtfel, o dimensiune, care nu se poate ignora, a vieții științifice românești. Eu însumi, înaintînd în vîrstă, i-am considerat întotdeauna pe elevii și colaboratorii mei mai tineri drept colegi, nicidecum subalterni. Existau câteva medii în care s-a consolidat un asemenea climat și am în vedere, în primul rînd, grupul de matematicieni, printre care Gheorghe Țițeica, V. Ioachimescu și Ion Ionescu, reunit în jurul redacției *Gazetei matematice*, o publicație redevabilă în epocă. Apoi, mă gîndesc la *Societatea română de știință*, relansată de dr. C. Istrati, și la întrunirile ei din fiecare după-amiaza zilelor de luni. Erau medii științifice în viața și evoluția cărora am fost intim implicat, anj întregi, și pot afirma în cunoștință de cauză că au oferit tuturor adevărate modele în privința relațiilor de colegialitate și respect mutual între oamenii de știință. Scopul lor chiar acesta fiind, dezvoltarea liberă, absolut liberă a spiritului științific. Ar mai fi de spus că un asemenea climat era propriu tuturor mediilor științifice românești și atmosfera din cadrul Institutului dr. I. Cantacuzino. În acest sens, ne-ar putea oferi alt exemplu. Acest climat și această atmosferă îl

pregăteau pe omul de știință pentru dispută și nicidecum pentru discordie.

— Viitoarele pagini ale memoriilor dv. urmează a fi scrise. Vor cuprinde, se înțelege, anii dv. cei mai rodnici, anii în care ați început să aveți și discipoli, cînd erați preocupat nu numai de propriul dv. drum în știință, ci și de drumurile colegilor dv. mai tineri. Chestiunea îmbracă deja un aspect de ordin social. În urmă cu mai mulți ani, într-un interviu acordat colegului meu Ilie Purcaru, ați afirmat: „Matematica construiește mereu instrumente abstracte pentru elaborarea instrumentelor noastre materiale, dar nu poate înlocui niciodată experiența însăși... Mișcarea socială este ea însăși o sursă inepuizabilă de experiență. În ce măsură s-a implicat școala de matematică românească în mișcarea socială românească?”

— Revenind în țară, am fost preocupat înainte de toate să pun știința mea în serviciul instituțiilor care ar fi putut progresa prin ea, Bineînțeles, rezervîndu-mi timpul necesar elaborării lucrărilor proprii. Am căutat apoi să-i îndrum în această direcție pe toți tinerii matematicieni de valoare, reîntorsii și ei de la studii și conștiinți de misiunea ce le revenea, despre care am mai vorbit. Dealtfel, acei ani de pionierat i-a evocat cu talent și cu precizie colaboratorul meu de atunci, acad. Gheorghe Mihoc, cu prilejul aniversării matematicianului Dan Barbilian, despre care sînt convins că toată lumea știe că a fost și un ilustru poet. Și instituțiile care aveau nevoie de aportul matematicii nu erau puține, într-o țară care își adapta structurile la o nouă realitate teritorială. Gheorghe Mihoc însuși a lucrat în domeniul asigurărilor sociale, Alexandru Pantazi era un matematician versat în controlul asigurărilor private, Șerban Gheorghiu s-a specializat în statistică financiară. Profesorul Nicolae Teodorescu, ca să vă ofer alt exemplu, neavînd pe moment un loc asigurat la universitate, s-a angajat la Direcția Centrală de Statistică, instituție căreia i-a adus servicii recunoscute. Cu alte cuvinte, cîmpul de acțiune al matematicienilor în planul social a fost și este larg, mai cu seamă atunci cînd conștiința unei misiuni gene-

rează și o indispensabilă emulație. În ce mă privește, am contribuit la asanarea practicilor societăților de asigurare interbelice. Am colaborat apoi cu Casa generală de pensii, al cărei director general, Neculai Praporgescu, a fost și el un matematician reputat. Am fost alături de eforturile lui Francisc Rainer de a întemeia științific antropologia, uzînd de instrumente matematice, și nu mi-a fost străin nici domeniul zootehniei, în care am colaborat cu Gh. K. Constantinescu, un cunoscut zootehnist al timpului. Tocmai pentru a răspunde acestor necesități de ordin social am creat, în 1930, Institutul de statistică, actuarial și calcul, care și-a desfășurat activitatea pînă în 1947, fiind extrem de solicitat de toate instituțiile românești interesate.

— Iar în planul progresului științei propriu-zise a matematicii, ce discipoli v-au oferit cele mai mari satisfacții?

— Matematicianul Gheorghe Mihoc, prin aportul la dezvoltarea teoriei probabilităților. Psihologul Gheorghe Zapan, pe care l-am avut elev și colaborator încă de cînd eram profesor la liceul de la Mănăstirea Dealu, sau Georgescu-Roentgen, în statistică...

— Ați amintit deja câteva nume care au avut un cuvînt greu de spus în consolidarea postbelică a prestigiului școlii românești de matematică. În ce direcții ale științei dv. a reperat această școală cele mai importante succese?

— Școala de probabilități și-a reunit cercetările în câteva volume care se numără printre cele mai complete din lume. La rîndul ei, școala de teoria funcțiilor, în cadrul căreia s-a ilustrat în mod deosebit matematicianul Stoilov, are contribuții importante în cercetările privind funcția de variabilă complexă și interpretările ei topologice. De asemenea, matematicienii români au publicat — în acești ultimi ani — lucrări de larg interes în ceea ce privește funcțiile armonice și generalizarea lor în toate domeniile științelor naturale. Rămîn remarcabile în mecanică cercetările lui Caius Iacob, care a grupat în jurul său mulți tineri de valoare...

— Pentru că am ajuns la mecanică și pentru că știm că una dintre preocupările dv. din ultimele decenii s-au consumat pe terenul mecanicii nevariantive, încununată fiind printr-o nouă teorie cosmogonică, vă rog să ne spuneți ce audiență are acest nou punct de vedere asupra universului, astăzi, în lume.

— Consider mecanica nevariantivă mai apropiată de experiență, de realitatea fizică a mișcării corpurilor în toată întinderea universului. Ea a reușit să dea seamă de fenomenele mecanice ale lumii fără a leza sentimentul de spațiu și timp propriu atît omului de știință cit și omului vieții de toate zilele. Astfel, nu întîmplător, am pornit de la ea. Cit despre audiența în lume a teoriei mele cosmogonice, pot spune că am prezentat-o la Paris, în Germania, la Udine, în cadrul Centrului internațional de mecanică, în cercuri de matematicieni englezi. Pretutîndeni a fost primită cu interes și nimeni nu i-a adus obiecții. Cred, însă, că lumea matematicii este încă prea fascinată de Einstein. Pe scurt, despre teoria mea cosmogonică: sînt convins că va merge...

— Vă mulțumesc și, în preajma anului în care veți împlini nouă decenii de viață, permiteți-mi să vă urez: la mulți ani!

MIHAI PELIN

Gîndire și tradiție la Heidegger (I)

Prin lucrarea sa *Was heisst Denken*, Heidegger ne oferă o interpretare originală a ceea ce constituie începutul filosofiei europene — gîndirea presocratică. Căci tradiția filosofică nu se rezumă la a fi un trecut, obiect al purei conștiințe istorice, ci, cum spune Heidegger, ea „este ceea ce vine spre noi deoarece noi îi sîntem supuși, noi ne aflăm în ea.”

Să ne oprim asupra operei lui Heidegger. Cea mai cunoscută și mai discutată lucrare a sa este *Sein und Zeit*, 1927, și, în primul rînd, datorită ei Heidegger este considerat filosof existențialist. Dar nu existențialismul constituie subiectul acestor rînduri și nici măcar resursele sale filosofice. Studiul la care ne referim în primul rînd — *Was heisst Denken* (1954) aparține așa-zisei a doua perioade, numită *Kehre*. Există o unitate intrinsecă și totodată surprinzătoare a operei heideggeriene, în ciuda imensei variații și a unei rupturi aparente dintre cele două perioade. Între anii 1943 și 1947 (*Postfața 43, Introducerea '49, Ce este Metafizica și Serisoare asupra umanismului 47*), deci mult timp după *Sein und Zeit*, Heidegger și-a justificat poziția din *Sein und Zeit* din punctul de vedere al *Kehrei*. Este greu de tradus acest termen, nuanțele sale în limba germană cit și semnificațiile pe care le ia în raport cu evoluția lui Heidegger; este o întoarcere, de fapt — și prea simplu spus — o deplasare a accentului de la *Dasein*, cheie de boltă a existențialismului, la *Sein*, la Ființă. Mai mult, *Kehre* implică întreaga problematică a unui nou limbaj filosofic ale cărui valențe semantice sînt subordonate comprehensiunii Ființei (*Seinsverständnis*). După cum subliniază filosoful însuși, „a vorbi limba este cu totul altceva decît a utiliza un limbaj”. Tradiția filosofică a fixat semnificația termenilor ale căror valențe inițiale ne pot oferi un alt mod de a gîndi.

În partea a doua a cursurilor reunite în *Was heisst Denken?* se face examenul minuțios — un excelent exercițiu de gîndire speculativă — a unui text din fragmentul 6 (*Diels Kranz*) al lui Parmenide. „Acest text, spune Heidegger, ne instruește pentru prima dată asupra fundamentelor a ceea ce în continuare se va determina ca gîndire.”

Filosoful de la Freiburg nu este primul și probabil nici ultimul care se întoarce la surse, considerînd drept esențial de a decela începutul gîndirii filosofice. Nu este primul, dar aceasta nu diminuează importanța contribuției sale.

Was heisst Denken? — Ce se cheamă gîndire (a gîndi)? are semnificația unei chemări, a unei destinări către Ființă. Desigur, putem refuza termenii heideggerieni — chemare, destinare — dar cum am putea evita întrebarea sa — ce ne face să gîndim?, o întrebare ce vizează întreaga tradiție filosofică.

Se știe că Parmenide a formulat pentru prima dată principiul identității. El consideră că gîndirea și Ființa sînt ordonate de conceptul de identitate tautologică. Calea adevărului la Parmenide se întemeiază pe identitatea esențială dintre gîndire și Ființă.

Heidegger dă o interpretare originală textului lui Parmenide — răspunsul la întrebarea „ce ne face să gîndim?” este: *Ființa*. Întrebarea sa vizează fundamentele gîndirii, iar răspunsul ne trimite la ontologie. *Ființa* i se impune; din perspectiva rațiunii, ea este suverană. Ea nu este un produs al gîndirii ci gîndirea esențială este un produs al *Ființei*.

Trebuie subliniat aici faptul că termenul *Dasein* nu apare în *Was heisst Denken?* Omul este desemnat cu termenul om sau muritor. Comprehensiunea *Ființei* nu se mai realizează pornind de la *Dasein* — ca în *Sein und Zeit*, ci gîndirea este chemată, destinată *Ființei*. Este o deplasare de la perspectiva axiologică și antropologică către fundamentarea ontologică a gîndirii și limbajului.

Heidegger repetă însă: nu este *Ființă* fără fiind și nici fiind fără *Ființă*. De aceea, ceea ce ne cheamă să gîndim nu este *Ființa* pur și simplu, ci duplicitatea (*Zwiefalt*) *Ființa-fiind*. Or, această duplicitate *Ființă-fiind*, cheie de boltă a tezei lui Heidegger, el o întemeiază în textul lui Parmenide.

(Va urma)

OLTEA JOJA

Noi străluciri ale limbii române

„Paradis pierdut al copilăriei mele, grădină din vis, coborîta pe pămînt, tu mi-ai indulcit copilăria de orfan sensibil și oropsit, tu mi-ai păstrat voioșia innăscută, tu m-ai învățat să tac, să visez, să sper, tu mi-ai alinat lacrimile și mi-ai întărit cugetul, pavilionul tău mi-a adăpostit primele lecturi libere, mi-ai deschis zărilor îndepărtatului Western, cu poveștile lui Karl May, cu epopeea Nibelungilor, cu miturile Helladei și ale miezenopții neguroase, tu mi-ai înlesnit evadările și învățăturile vieții, tu ai sădit în mine sămînța tenace, dacă nu și foarte de soi, din care au răsărit voință, simțire și înțelegere”.

Șerban Cioculescu, Amintiri, Ed. Eminescu, 1981

Al patruzecilea poem heraclitean

Timărul spune: Heraclit, vîd tot alte

valuri,

Dar nu vîd curgerea riului.

Heraclit îl întreabă pînă acum nu vedeai

decît valurile?

Da, îi răspunde acesta.

Acum vezi altele, din alte adîncuri.

Pentru că în minte, de azi, au apărut alte

noi gînduri.

Curgerea riului, tinere, trece prin albia

albă a gîndului.

București, 8 noiembrie, 1981

ION STROIE

Clasicii, contemporanii noștri ARGHEZI, BARBU, PILLAT

văzuți de trei tineri exegeți: Mariana Ionescu, Mircea Scarlat, Cristian Livescu

Lectură modernă

Al doilea volum al Marianei Ionescu (*Ochiul ciclopului*, Ed. Eminescu, 1981) este o serioasă lucrare despre Tudor Arghezi, la origine, mi se pare, o teză de doctorat. Intitul, „Artă și aspirație”, studiu și acela proza unor autori români, cu

o perspectivă critică nouă, strivită citeodată de modele, cu însemnătatea ei totuși intrucit la noi nu se mai comentase decât arareori literatura în acel chip. „Ochiul ciclopului” e o exegeză așadar argheziană, orientată însă exclusiv către studiul prozei, înțila care se oprește cu investigația în acest domeniu.

În sprijinul ideii de „critică nouă”, Mariana Ionescu a venit cu inițierea în metodologia momentului: ea cunoaște teoriile lui N. Frye, M. Bahtin, Denis de Rougemont, este instruită moderat în psihanaliză, a conspectat cu respect pe J. Hui-zinga și pe E.R. Curtius. Nu doar metodologia e „modernă” ci și, în fine, perspectiva: pretutindeni exegeta vine cu formula prozei moderne și o așază lângă Arghezi, spre comparație. Kafka, Borges, Bloy, Céline — iată un număr de moderni, con-vocați aci în vederea unor investigații, pe-cit e cu puțință, complete. Aduag la ace-ste solide documentări seriozitatea bi-bliografică „argheziană”: autoarea a citit mult, și mai ales comentariile de bază, a scotocit în colecții vechi de ziare, a luat de oriunde ceea ce i-a fost de folos și a stabilit în fine un tablou care, prin pig-mentul „noii critici”, nu seamănă cu al nimănui. În urma studiilor lui Pompiliu Constantinescu, Alexandru George și Ni-colae Balotă, acela al Marianei Ionescu

se așază pe o poziție valoroasă, avind în privința prozei, intiiul cuvint. Exegeza în sine nu este lipsită de merite în croiala generică și în amănunt. Autoarea a împăr-țit materia în cinci domenii, studiindu-le fenomenologic, cu accentul major pus acolo unde valoarea a biruit tema. Ea examinează pamfletul („Ironie și melan-colie”), utopia („Vămile ficțiunii”), roma-nul propriu-zis („Opțiunea destinului”), tabletele și proza poetică („Mirajul lumii”), încheind cu un soi de rezumat, „Meșteșu-gul blestemat și fericit”, care însușează liniile operei într-o perspectivă integra-toare. Titlurile ampolose de capitole sînt neglijabile (dealtfel autoarea nu este o stilistă și în general cînd vîoeste a scrie spectaculos efectul este nefericit); opera-țiunile analitice sînt totul și în acestea re-zultatul este pe deplin stimabil. Care sînt „temele” prozei argheziane? „Temele co-lectivității, vizind indeosebi pamfletarul și memorialistul”, „temele individului (...) recurind aproximativ la formula *Bil-dungsromanului*”, în fine, „temele insuma-te de o imago mundi în narația unui mar-tor fascinat de spectacolul universului”. Din aceste „pattern-uri, ireductibile și detectabile cu ușurință în proza de pre-tutindeni, decurg elementele, ca să zic așa, specifice. Pamfletul, de pildă, conține ur-mătoarea problematică: „degradarea în

imagine a celor doi factori fundamenta-li ai tramei epice: personajul și evenimen-tul”, „introducerea, prin ipoteza narativă, a unei trame epice secundare și fictive în ficțiune”, „structurarea epicului ca simp-tom al literarității, indeosebi în scopul retorice”. Înfațșirea aceasta didactică, extrăgind peste tot concluzii, sinoptice, în-șiruirii (pe care, intrucit mă privește, n-o practic), sugrumă imaginația critică de ne-tăgăduit a exegetei și o conduce pe o cale solidă, însă fără durabilitate în timp. Critica Marianei Ionescu, autoare tinără și probabil cu o redusă experiență în comen-tariul curent, este în acest moment expre-sia unei crize de juvenilități optiune, tulbură-tă de obsesia metodei pe deasupra talentu-lui analitic și formulistic. În „Ochiul ci-clopului” sînt întinse fragmente care de-notă finețe în observația de amănunt și imaginație eseistică, salutară pentru exe-geț. Mariana Ionescu a comentat, astfel, într-un chip remarcabil zoomorfismul ar-ghezian, grotescul „domestic” (cu uni-versul „bucătăriei”, al „spălătoriei”), uto-picul, amestecul regnurilor.

Din studiul stereotipiilor prozei arghe-ziene, Mariana Ionescu a extras o pers-pectivă nouă, modernă, cu greu ignora-bilă de aici înainte.

ARTUR SILVESTRI

Sursele ermetismului

Fără să fie la fel de bogată ca aceea ar-gheziană sau blagiană, exegeza poeziei lui Ion Barbu cunoaște un reviriment în ul-timii ani. La distanță mare de interpre-tarea lui Tudor Vianu — ce ține mai mult

de o etapă a decodării ermetismului bar-bian — apar interpretări ce se orientează mai puțin spre eforturi explicative, mer-gînd mai mult către descifrarea surselor ermetismului, către configurarea unei po-eticii barbiene (Dorin Teodorescu, Marin Mincu). Dacă pentru Marin Mincu poezia lui Ion Barbu se încorporează unei formu-le cum este aceea a „romantismului gno-mic”, iar comentarii cum sînt Al. Pale-ologu, Roxana Sorescu găsesc înțelesuri polarității ermetice / ezoteric, Mircea Scar-lat ne înfațșează în cea de-a doua carte a sa (*Ion Barbu, Poezie și deziderat*, Ed. Albatros, 1981) o ipoteză oarecum surprin-zătoare asupra surselor ermetismului la Ion Barbu pe linia unor motivații ce țin de psihologia creatorului.

Finalitatea demonstrației presupuse de sintagma „poezie și deziderat” pare să fie ideea „refuzului confesiunii”, aceea a „găsirii unei modalități indirecte de expre-sie”. Mai multe din capitolele micului studiu (*Confesiunea acceptată, Refuzul confesiunii, Erezii confesive în poem*) disc-ută procesul de ermetizare a poeziei barbiene ca pe o evoluție de la poezie la deziderat, altfel spus de la spontaneitate către convenție, de la confesiune spre di-simularea confesiunii, numind și căile a-

cestei metamorfoze: fabula, simbolul, conceptul, teorema, eufonia.

Deși detectează încă din primele articole ale poetului și din scrisori o aplicare obiectivă teoretică către convenție, către conceperea actului poetic ca o construcție deliberată, Mircea Scarlat evită recordările livrești la poetica lui Poe sau Mallarmé, așa cum nu pomenește mai nimic de con-substanțialitatea poeziei barbiene cu ro-mantismul german, preferind să deducă mecanismele limbajului poetic al *Jocului secund* dintr-un efort de disimulare poe-tică a eului, în linie nietzscheană: „Li-teratura pe care a tipărit-o (Ion Barbu — n. n.) este obiectivarea unui efort con-stant de evitare a confesiunii directe și de disimulare a oricărei atitudini tempera-mentale”. Premisa este amendată însă de chiar autorul ei, prin afirmații de tipul: „Avem de-a face la acest creator cu o impersonalitate impusă în sfera „tehnică” (în latura formală), ceea ce nu exclude deloc manifestările eului”.

Deși plasată cumva ex-centric în con-strucția cărții, o altă idee, aceea a „inal-tei conexiunii”, a inșiției omogenității universului, ni se pare a fi cu mult mai operantă în încercarea de a găsi cheia de boltă a ermetismului barbian. Observațiile

despre „lipsa rupturilor tranșante”, d. p. re valoarea metaforei ca instrument al in-tegrării, analizele la *Riga Crypto* și *Rit-muri pentru nuniile necesare*, fac din ca-pitolul respectiv nucleul de interes al e-seului. În ciuda faptului că autorul practică un limbaj critic axiomatic (cum bine s-a observat deja) — sau poate tocmai de aceea — esul nu oferă deloc o impresie de siguranță a premiselor și demonstra-țiilor, lăsînd să se piardă — prin nedez-voltare — intuiții critice de interes și a-ducînd permanent în prim-plan teza enun-țată la început, fără a-și oferi însă răga-zul argumentărilor convingătoare. Părînd a fi constrins de rigorile de spațiu ale co-lecției care-l găzduiește („Contemporanul nostru”), studiul de față alătură adesea a-firmații tranșante ce intră în opoziție (un singur exemplu: în paragrafe consecuti-ve, la p. 120 și 121, se vorbește despre „raritatea simbolurilor tradiționale” despre prezența unor „numeroase simbo-luri consacrate, devenite tradiționale”), nereușind să acopere exigențele de rigoa-re a expunerii, pe care le-ar presupune titlul cărții.

TANIA RADU

Organicitatea poeziei

Reluînd din „Principiile de estetică” ale lui G. Calinescu afirmația că poetul „tre-buie să evite a părea finit, să se ferească a spune totul”, Cristian Livescu pleacă în studiul său intitulat „Introducere în opera lui Ion Pillat”, apărut cu cităva vreme în

urmă la Editura Minerva, de la convinge-rea potrivit căreia „cercetarea poeticului lasă impresia că vrea să restabilească din fragmente risipite, coerența unui teritoriu înfinit”. Așadar autorul pleacă de la o idee care începe să nu mai apară într-utotul nouă, cu toate că, pe de altă parte, o astfel de premisă a investigației critice nu și-a epuizat nicidecum posibilitățile, ea fiind aptă să genereze disponibilități pen-tru înțelegerea „misteriosului Interior” al creației lirice. În căutarea semnelor parti-culare ale „coerenței” de care aminteam, Cristian Livescu mai are în vedere o ob-servație aparținînd lui Vladimir Streinu, care în „Versificația modernă” arăta că poetul în discuție ilustrează „legea după care, dacă poezia duce la știința versului, știința versului generează de asemenea poezia”. Mai înainte de a arăta că auto-rul recurge de multe ori, și nu fără folos, la sugestii și citeodată la afirmații dintre cele mai limpezii ce apar în eseurile lui Ion Pillat însuși, să spunem că studiul la care ne referim își propune o întă ambițioasă, cercetarea a ceea ce am numi „organici-tatea” poeziei. Pentru atingerea acestui scop, exprimat dealtfel nu o singură dată, Cristian Livescu operează permanent o distincție între „temperament” și „vizi-une”, ca elemente consultative, cu funcție egală, ale poeticului. Întreaga carte se

construiește prin cercetarea, pas cu pas, a raporturilor ce se stabilesc între aceste două componente. Într-o primă etapă a poeziei lui Ion Pillat, ele par „distanțate”, spune Cristian Livescu, „sau în orice caz nu încă puse de acord”. Mai mult chiar decît această inadecvare, criticul observă că se produce „o autonomizare a elemen-tului formal”, că apare o tendință a ace-stuia de a-și crea „propriile structuri vizio-nare”. „Temperamentul” nu arborează strălucirea „ideii”, a „viziunii”, ci faptul și abundența unor forme și ritmuri ce se precipită, parcă, pentru „a distra aten-ția de la lipsa substanței abisale”. Această etapă pe parcursul căreia „componentul formal al imaginărilor poeziei intră o-aventură pe cont propriu” ar aparține po-ziei baroce și fără îndoială că merită sub-liniată aici insistența cu care Cristian Livescu aduce exemple în sprijinul afir-mației sale. Cum le aduce este altă întrebare. Dacă Jean Rousset zice că „barocul inventează ovalul”, Cristian Livescu sem-nalează acest vers din Pillat: „Firmamen-tul în oglindă își restrînge-n cerc ovalul”. Tot astfel, dacă Edgar Papu susține că „termenul comunică, la origini, cu portu-ghezul barocco, ce desemna o specie de perle”, criticul arată că uneori Pillat „apare sedus de scufundările în adîncuri, în căutarea bogățiilor ascunse” (urmează

versurile exemplificatoare) ori remarcă un poem unde „frapează risipa de pietre pre-țioase”. Prin cele de mai sus nu se am să dăm de înțeles că autorul pornește de la o teorie anume pe care o aplică mecanic materiei lirice, ci doar să arătăm că el încearcă să-și sprijine propriile afirmații pe date alese din studii fundamentale asu-pra problemei în discuție. Reintorcîndu-ne la ideea centrală a cărții, să subliniem că dincolo de intemperanța, de exacerbarea laturii formale a imaginărilor, care divul-gă o „fragilitate de fond”, într-o anume etapă a poeziei lui Ion Pillat, aceeași eta-pă nu presupune — argumentează Cristian Livescu — o „renunțare la esența vizio-nară”. Fiindcă, așa cum Ion Pillat înșe-ria, și anume că poezia sa a fost la moment dat „deviată din matca ei natu-rală”, momentul baroc va evolua — arată Cristian Livescu — către un „romantism robust, care va căpăta nuanțe tradiționa-liste — ceea ce denumește de fapt regăsi-rea adîncurilor ființei, în stare să aprosie, într-un aranjament superior, esența și aparența imaginărilor”.

În exegeza operei lui Ion Pillat, cartea lui Cristian Livescu rămîne, credem, una de referință.

D. CONSTANTINESCU

CAP LIMPEDE

Premiile A.C.I.N.

S-au decernat, recent, premiile A.C.I.N. pentru cele mai bune filme ale trecutului an '80. Informația ne-o furnizează revista „Săptămîna” (și nu A.C.I.N.-ul, cum ar fi fost firesc; dar A.C.I.N.-ul nu știm de ce, păstrează o bizară rețineră sau pudoa-re față de subiect, nein-formîndu-ne asupra sa nici pe noi și, după cite am aflat, nici pe alții). Se pare că juriul a fost pus în fața unei alegeri difi-cultă, producția de fil-me (inclusiv bune!) a lui '80 fiind printre cele mai bogate. Marele premiu a fost acordat peli-ulelor „Proba de microfon”, în scenariul și în regia lui

Mircea Daneliuc, și „În-torcerea lui Vodă Lă-pușneanu”, semnată de Malvina Ursianu. (O. Ilicescu).

Arcadia transilvană

Sabina Ivașcu Mihai, copilul de altădată, care cu timiditate ne vizita re-dacția, plăcîndu-i să vadă cum se face (și, evident, cum se ilustrează) o re-vistă și-a respectat cuvîntul dat: a devenit artist plastic și ne-a invitat, cu aceeași timiditate, să-i vedem picturile aranjate discret pe simezele Gale-riei „Cenaclu”-Hănuț cu Tei. Un număr redus de pinze, 17, ne înfațșează creația din ultima vreme a artistei. Sînt numai 17, fi-

indcă, la terminarea insti-tutului, Sabina s-a dedicat multă vreme desenului. Pinzele evocă, în li-nii și culori suave, o mi-ficică copilărie transilvană, văzută ca și o Arcadie. Reliefulurile apelor de munte, imaginile plauri-lor adumbrite de ceruri vaste revin obsedant, ca un leitmotiv, artista fiind încă subjugată de imagi-nile din care s-a smuls nu demult, dar pe care nu le-a părăsit niciodată. Atunci cînd, peste ani, Sa-bina a revenit la peisajele cunoscute și le-a găsit, fi-resc, schimbate, ea nu ce-dează prezentului, cu toate că îl acceptă, căutîndu-și și reazimul în neprihăni-rile primelor amintiri. Din acest punct de vedere, lu-

crarea „Drum șters” este revelatoare. Se pare că Andreescu a fost artistul care a influențat-o cel mai mult, de la el a înțeles ceva din respirația pic-torului în fața naturii. Semnificative în creația Sabinei Ivașcu Mihai sînt, de asemenea, dramatismul unor compoziții, mai li-niștit sau mai agitat, cromatica rafinat filtrată și, peste toate, o prospețime care făgăduiește mult. (Dan Birlădeanu).

Sărbătoarea cărții

Actuala ediție a „Săptă-minii cărții științifice și tehnice” (23—29 noiembrie 1981), organizată de Consi-

liul Culturii și Educației Socialiste, Consiliul Națio-nal pentru Știință și Teh-nologie și Consiliul Cen-tral al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, vizează în mod special ac-țiunile cu cartea în marile cetăți industriale ale țării, cluburi și cămine munci-torești, așezăminte de cul-tură, întreprinderi și insti-tuții, casele de cultură ale sindicatelor. Deschiderea festivă la nivel național va avea loc în aceeași zi (23 noiembrie) la Intre-prinderea de autocamioa-ne Brașov, Combinatul pe-trochimic Brazi, I.A.S. Ograda, județul Ialomița, precum și la Clubul munc-itoresc „Constructorul” din Capitală. Sînt progra-mate, de asemenea, saioa-

ne ale cărții de specialita-te, expoziții cu lucrări ști-ințifice și tehnice, întîlniri ale cititorilor cu autorii, lansări de volume, expo-ziții, standuri la lăcările de muncă etc. „Săp-tămîna” va constitui, totodată, un prilej de bi-lanț privind editarea căr-ții științifice și tehnice în țara noastră. (În primele trei trimestre ale anului au fost publicate peste 500 de titluri, într-un tiraj ce depășește 7 milioane exemplare; tot în această perioadă au văzut lumina tiparului 250 titluri de ma-nuale științifice și tehnice destinate liceelor de spe-cialitate și școlilor profes-ionale, însumînd 7 200 000 exemplare.) (H. Lerca)

Cartea de știință

Ce ne propune profesorul Ion Coteanu

Editura Academiei a publicat recent lucrarea profesorului Ion Coteanu, „Structura și evoluția limbii române”. Semnalarea acestei lucrări marelui public prezintă importanță din mai multe puncte de vedere: în primul rând, cartea se încadrează într-un context științific și cronologic deosebit de semnificativ, marcat prin apariția în cursul ultimilor 2-3 ani a unor tratate științifice semnate de cele mai prestigioase nume pe care le posedă cercetarea istorică a limbii române la ora actuală; ne referim, de pildă, la reeditarea monumentalei „Istorie a limbii române” a academicianului Alexandru Rosetti, la masiva „Istorie a limbii române” scrisă de profesorul Gheorghe Ivănescu, sau la tratatul savantului I. I. Russu, „Etnogeneza românilor”.

În al doilea rând, lucrarea accentuează orientarea din ultima vreme a profesorului Coteanu către cercetarea istorică a limbii române, orientare manifestată nu numai prin penultima sa lucrare („Originea limbii române”), sau prin lucrări mai vechi, ci și prin participarea, în calitate de coordonator, la elaborarea tratatului colectiv de istoria limbii române, ce urmează să apară în curând.

Spre deosebire de lucrările citate mai sus, cartea profesorului Coteanu nu intenționează să abordeze, în mod declarat, problemele controversate (destul de numeroase!) care apar în legătură cu structura sau cu evoluția limbii române. Așa cum aflăm din cuvântul introductiv, autorul a urmărit o sinteză care să ajute cititorul preocupat de asemenea probleme să se orienteze în acest cimp științific. În consecință, cartea este împărțită în trei mari secțiuni; la cele două despre structura și evoluția limbii române se adaugă o a treia, numită „Apariția și primele faze de dezvoltare a stilurilor”. Rostul acesteia va putea fi mai bine înțeles, referindu-ne mai întâi la primele două mari diviziuni care dau și titlul cărții.

Pentru cititorul familiarizat cu mulțimea de sensuri pe care conceptul de „structură” îl are în cimpul științei contemporane, este bine de precizat că folosirea acestui termen, în titlul și în cuprinsul lucrării, nu îl angajează pe autor în direcția de cercetare structuralistă a limbii, direcție care, în domeniul lingvisticii, s-a manifestat, în timpul din urmă, cu atita putere. Ceea ce profesorul Coteanu înțelege, așadar, prin structură este o organizare a materialului lingvistic, urmind împărțirea tradițională în sintaxă, morfologie, fonetică și vocabular. În aceste condiții, expunerea are în vedere relevarea particularităților de structură ale limbii române în raport cu celelalte limbi romanice și stabilirea configurației generale a limbii pentru fiecare compartiment lingvistic.

În partea privitoare la evoluție, rețin atenția sistematizarea pe trei perioade (sec. II-VII, sec. VII-XII și sec. XII-XIX) și prezentarea modulului în care structura limbii a evoluat spre faza modernă; fiecare dintre fenomenele noi sunt analizate atât din punctul de vedere al contribuției la procesul de transformare a structurii limbii, cât și din punctul de vedere al relației cu ceea ce era deja asimilat în această structură. Rețin, de asemenea, atenția prezentarea făcută etnogenezei și glotogenezei, precum și limpedele examen consacrat principalelor ipoteze despre existența unei populații dacoromane la stînga Dunării în sec. V-XI. Afirmarea continuității este o concluzie firească, și autorul înțelege să plaseze acest fapt în perspectiva comparației pe care o face între limba română și limbile romanice apusene (p. 75).

Părăsind tradiționala direcție de cercetare istorică a limbii române — cercetare ce constă în radiografia detaliată dar relativ independentă a fiecărei faze de dezvoltare a limbii — profesorul Coteanu accentuează interdependența dintre structură și evoluție, reamintind un lucru cunoscut dar adesea uitat în cercetarea lingvistico-istorică: faptul că limbile sint organisme vii, utilizate în procesul comunicării sociale, și suferind, în consecință, diferențieri (numite stiluri) cauzate de specializarea crescândă a sferelor de activitate socială: artă, știință, filosofie, etc. În felul acesta se explică existența celei de-a treia secțiuni a cărții: apariția și dezvoltarea stilurilor. Tot aici întâlnim și noutatea de esență a cărții, noutate ce constă în demonstrarea faptului că transformările structurii în trecerea de la o fază a limbii la alta este asigurată și explicată prin funcționarea socială a limbii, prin specializările și diferențierile ei. Această concepție — care este neglijată uneori în studiile de istoria limbii — este pusă în prim-plan și așezată, de către profesorul Coteanu, la baza lucrării sale. Pentru cititorul interesat de aceste probleme precizăm că, în opinia noastră, sursele directe ale acestei concepții nu se găsesc în studiile de istoria limbii, ci în „Stilistica funcțională a limbii române” (1975).

Noul studiu al profesorului Coteanu se adresează, așadar, în egală măsură, atât cititorilor dornici de informație istorico-lingvistică, cât și specialiștilor. Primii vor găsi o informație temeinică într-o expunere nu numai lipsită de patimă și exagerări, dar și clară și accesibilă; ultimii nu vor putea trece pe lângă concepția (neostentativ) nouă, sau pe lângă reala subtilitate și finețe în interpretarea faptelor de limbă.

EMIL IONESCU

Cronica spectacolelor

Un proces al lașității *)

Andorra este o țară imaginară, un pământ sacru al omeniei și păcii veșnice, unde locuitorii trăiesc o viață paradizică, într-o ambianță de confraternitate, dansind, cîntînd și cîntîndu-și bucuriile.

Într-o alegorie cu elemente perfect decodificabile, autorul se folosește cu succes de antinomiile de culoare, de alb și negru în cazul de față, albul reprezentînd, după cum se știe, imaginea păcii, a vieții, a nevinovăției și curăteniei morale, negrul, prin contrast, fiind simbolul morții și al forțelor malefice, al obscurantismului, al josniciei. Andorranii poartă cu toții, la început, haine albe și tot de aceeași culoare sînt pereții caselor, pavaul, florile, steagurile. Invadatorii aduc cu ei culoarea tenebrei, prezentă în uniformele lor de călăi, în steagurile și lîntoiaj care se așterne peste toată suflarea Andorrei. De culoarea morții sînt și vestele proaspeților nofiți ai „cămășilor negre”, organizație paramilitară prin care autorul desemnează direct — fără a mai recurge la simboluri — cabala fascistă.

Întîmplările din Andorra amintesc, în foarte multe privințe, evenimentele politice premergătoare sau ulterioare, în Austria, Anschluss-ului din 13 martie 1938 (elvețianul Max Frisch s-a născut dintr-o familie de emigranți austrieci). Autorul ține totuși să-și înștiințeze cititorii că „Numele Andorra este simbolice și nu are nici o legătură cu țara Andorra”, sau ceea ce, înțelegem noi, vine să sublinieze și în mod direct valoarea coextensivă a textului dramaturgic care se dorește în primul rînd un sever proces al lașității, filistinismului și oportunistului politic de întotdeauna și de oriunde.

Piesa prezintă în principal povestea tragică a tinărului Andri, băiatul adoptiv al învățătorului Can. Salvat de la un pogrom și adus în țara și în casa institutorului andorran, copilul evreu este obligat să aște, prin grija celor din jur, că, potrivit unor canoane și precepte de etnogenie, predispozițiile sale naturale și întreaga sa structură psihosomatică nu pot fi decît diferite de cele ale „rasei pure” andorranne. Tinărului Andri i se refuză activitatea artizanală, deoarece aptitudinile „innăscute” nu-l recomandă decît pentru speculații financiare, i se interzice din aceleași considerente căsătoria cu sora sa vitregă Barblin etc. Apoi, în clipa în care se află că Andri este în fapt fiul natural al învățătorului — deci andorran ca toți ceilalți — nu mai e nimic de făcut. Din lașitate sau convingere, locuitorii „pașnicei” țări au îmbrăcat aproape cu toții haina și ideologia cămășilor negre. Ei își trimit concetățeanul la moarte pentru a potoli setea de sînge a invadatorului și pentru a-i câștiga bunăvoința și elmența. La Andorra, ca pretutindeni dealtfel, puterea cucerită prin crimă, violență, teroare și dictat își are ingerii ei păzitori: elementele oportuniste și clasate.

Epilogul ne readuce într-o Andorră eliberată de urgia cămășilor negre. Locuitorii și-au reluat veșmintele albe și promenada lor pacifică, departe de amintirile dureroase ale ocupației, dar și într-o tihnă scurterie cu foștii acoliți ai ocupantului. Surusul lașității împrumută în această scurtă secvență chip de gorgonă.

Andorra nu lasă prea mult loc unui joc actoricesc fantezist sau de prea mare virtuozitate. Este ceea ce a înțeles cu mult discernămint artistic regizorul Adrian Lupu, subliniind nota dominantă a unui text dramaturgic ce se constituie în primul rînd într-o demonstrație gravă, într-un apel la rațiune și vigilență. O sensibilitate intuitivă pentru rolurile interpretate au dovedit, în acest context dificil, Eli Constantin Măguleanu (Andri), Tricy Abramovici (Barblin), Bebe Bercovici (Învățătorul), Leonie Waldman-Eliad (Mama), Theodor Danetti (Preotul), Rudy Rosenfeld (Medicul).

LIVIU TIMBUS

*) „Andorra” de Max Frisch pe scena Teatrului Evreiesc de Stat.

ANDO

Octombrie-noiembrie 1981. Galerile de artă ale Municipiului București. O expoziție cu 150 de caricaturi și circa 1000 vizitatori pe zi. Vizitatori care pășesc pragul de la intrare cu o curiozitate legitimă de numele autorului (un as al genului!) și care părăsesc expoziția cu un zîmbet care-l va însoți multă vreme. Aceasta este expoziția Octavian Andronic-Ando, etalare a unei capacități specifice de sinteză a unui întreg arsenal de mijloace de luptă împotriva „răului din noi”. Felicitări autorului! (M. Pinzaru)

Cronica TV

Angelica și cîntecele ei

Pe toamnă, la cules de vii, o fetiță de șase anișori pentru a-i trece timpul mai repede sau pentru a uita soarele toropitor (atît de îndepărtat de noi acum), cînta fără să o stînjenească prezența noastră: Magdaleno să nu minți / că albina n-are dinți. M-a uimit pasiunea cu care încerca să reproducă penibila jeluire antifolclorică, neînțelegînd că mirarea mea nu se referea la falsă ei melodie. Mi-a fost și mi-e imposibil de înțeles, rostul acestor însăilări folclorice, cu texte submediocre, duhînd a poluare dar totodată și a trădare artistică.

Tocmai de aceea, cînd, acum cîteva zile am avut prilejul, ca dealtfel toți iubitorii folclorului curat, adevărat, folclorului prin care se simte că izbește căldura pămîntului și simplitatea țărînului, să fim beneficiarii unui mic-recital mehedîntean susținut la televiziune de o tinără solistă, am simțit că inima tremură, că frunza întomnată a pădurii cade încet și murmură odată cu interpreta: „Inimioară, inimioară / lasă-te mai domolioară / că te scot din piept afară / și te-arunc pe drum de cară”.

Cu sfială în glas, cu sobrietate și măreție, cu durere și răsfaț, cu bucurie și melancolie, rotunjind rostirea silabelor, dîndu-le izbucnire și speranță, Angelica Stoican vine dinspre „munții ei” ca o amenințare îngîdurată, ca o prelungire sensibilă și foarte talentată a celei mai autentice și mai țărănești voci care se cheamă Domnica Trop. Așa cum Maria Lătărețu rămîne stilul de credință al cîntecului popular oltenesc, tot așa Domnica Trop înseamnă punctul de referință al cîntecului mehedîntean. Nu putem vorbi azi despre tinăra solistă Angelica Stoican, această oacheșă superbă a satului brăzdat de munte, fără să spunem că spațiul cîntecului ei își are leagănul în sufletul Domnicăi Trop.

Ascultat și reascultat, cîntecul Angelicai Stoican exprimat în grai bănățean pe melodii gorjenești — aceasta fiind nota specifică a zonei din care vine — te intrigă dar te și apropie. Fără stridențe lăutărești, fără mișcări scenice regizate dincolo de limita sensibilității, recitalul interpretei mehedîntene, la realizarea căruia a participat cu discreție și pasiune un instrumentist de valoare al cîntecului popular, trompetistul Constantin Gherghina, a dovedit încă o dată, dacă mai era nevoie, că talentul cu care natura i-a înzestrat pe unii dintre solistii noștri le dă posibilitatea să readucă spre noi cîntecul popular adevărat, acel cîntec care te face să-ți aduni gîndurile într-o singură propoziție și să faci: mi-e dor de-acasă.

Angelica Stoican este un astfel de talent. Forța cîntecului ei se numește Artă.

P. IOANA

Varia

„Mare concert mare” cu iz de naftalină

Sala polivalentă era aproape plină în seara de octombrie cînd, dornici de a afla cam ce tînută mai abordează marile spectacole de muzică populară, am intrat în uriașă sală a sporturilor și culturii, găsind cu greu un loc. În mod cu totul excepțional sîntem în posesia unei file dactilografiate ce vrea să însemne programul.

Aflăm și noi că respectivul concert, organizat de A.R.I.A., este susținut de formația artistică „Ciocirlia”, conducerea muzicală aparținînd lui Constantin Arvinte. E cazul să vă mărturisim că prezentarea ni s-a părut tot atît de banală ca aceea a unei serbări școlare de sfîrșit de an, cînd toată lumea se grăbește să scape mai repede și să plece la gară... Mariana Cristea, prezentatoarea, folosind, pe ici-colo, fraze de pliant revăzută a zecea oară: „bucetul de cîntece someșene” — cînd era vorba de Maria Butaciu, care ne-a oferit un buchetel, cîntînd doar două din cele patru cîntece menționate în „program”... „Veți asculta cîntece oșenești, maramureșene” — pentru Gheorghe Turda, mai „altfel” acum niște ani, cînd apărea, cîntînd cu atita plăcere, la Floarea din grădină... „Cîntă acum un solist îndrăgit de toți” — pentru Ion Cristoreanu (vai, cite eforturi a depus pentru a face ca vocea să-i răspundă)... și tot așa! Iar solistii, suferinzi de un soi de rutină, de o lipsă de strălucire, care ne-au speriat!

Angela Moldovan și Maria Ciobanu dau dovadă de profesionalism, nu ne îndoinim nici o clipă. Dar în seara în care noi le-am văzut au fost componente ale unui spectacol pregătit după o atit de veche rețetă, încît nici măcar profesionalismul nu le-a salvat de sablon.

Orchestra nu a strălucit, nici nu a greșit. Totul într-un banal de-ți venea să închizi ochii și să adormi, așteptînd sfîrșitul. În timp ce „marele spectacol” se desfășura, tern (în Sala polivalentă și-n fața atitor iubitori ai muzicii!), pentru a nu căsa indecent, ne imaginăm cum ar fi arătat o prezentare care să fi făcută cu vervă, cu plăcere, o prezentare a muzicii care să poarte marca unui nume. Chiar de către Angela Moldovan sau de către Maria Ciobanu ar fi fost minunat de bine servită seara de muzică populară!

Cu chiu, cu vai, cei 15 solisti vocali și instrumentiști au umplut o oră și jumătate de program. A urmat formația Radu Simion, printre ai cărei componenți i-am remarcat, cu efort, pe Ion Lăceanu, Nicolae Turcitu, George Udilă, Victor Busțean, Luca Novac, Ion Drăgoi... Efort, e puțin spus... Stația de amplificare deschisă din toate băterile părea că-i pregătita să transmită un concert dat de Bee Gees... Păcat de virtuozitatea fiecăruia dintre membrii formației. E locul și cazul să tragem un semnal de alarmă: muzica populară nu are nimic comun cu muzica disco, sunetul trebuie să ajungă în sală curat, neamplificat pînă la astenizarea ascultătorilor. Ceea ce se mai auzea era un urlet, în care sunetele instrumentelor mureau înghițite de imposibilul zgomot.

După performanța decibelic-folclorică a interpretat o suită de cîntece de inimă albastră Ion Onoriu, care ni l-a readus în memorie pe Fărîmîță Lambru. Gaby Luncă, imbatabilă, ecou al stărilor de „of și-alean”, cel puțin, n-a fost foarte grăbită. A tratat sala cu respect, respect ce merită înapoiat în rîndurile noastre.

La opt și jumătate, după un conglomerat de gesturi comune, cu iz de naftalină, suportate în comun de solisti și sală, spectacolul a luat sfîrșit.

De ce ne-au pedepsit, cînd nu aveam decît o singură vină: dorința de a-l asculta? Meritau o mai bună, o mai fericită punere în valoare versurilor populare rostite în seara în care am privit trecerea solistilor pe scenă, ca printr-o sală de astentare de clasa a III-a...

Gheorghe Turda: „S-o dus mindra, m-o lăsat / Dorul meu nu l-a luat / L-o lăsat dorul la mine / Eu de dor nu căt pe nime”. Mioara Velicu: „Pădure cu brazi umbroși / Ia apleacă-ți virfu-n jos / Ca s-aud ecoul cîntînd / Să-l văd pe badea trecînd”. Maria Ciobanu: „Le-Ciocirlie / Ce nu cînti pe vale / Unde-l mai răcoare / La izvoare reci / Ori vrei să mă-nțreci”...

Strălucirea atitor versuri populare s-a dus pe apa stătută a improvizăției de spectacol... Nu șusanea, desigur! Nume mari, prestigiu, dar lipsă de imaginație. Ca și cum toată lumea ar fi tras de un cal mort, să-l scoată mai repede de pe scenă.

Dar ceea ce ne face să fim aproape fericiti că am văzut spectacolul abia în octombrie este stirea că el trebuia să fie prezentat în serile de 21 și 22 septembrie, în cadrul celui de-al IX-lea Festival Internațional prilejuit de Centenarul George Enescu. Așa, am roșit doar între noi... Dealtfel, o persoană de bine din cadrul A.R.I.A. se plîngea că tinerii nu mai cumpără bilete la spectacolele de muzică populară. Noi am observat că sala era plină. Dar, mă rog, dacă nu mai cumpără, înseamnă că au criteriul de apreciere...

PIA OLARU

Un muzeu in labirint

Velázquez
Adevăr și tăcere

Velázquez. Autoportret

Dar nici bufonii aceștia nu sint liberi. Ei se pot așeza în ce poziție vor, se pot îmbrăca așa cum doresc și pot face din cind în cind tumbă. În schimb, sint nevoiți să tacă. Te privesc cu ochi goi și nu știi dacă te văd sau nu-ți dau nici o atenție. Rolul bufonilor la toate curțile a fost, se știe, unul singur. Să-i amuze pe stăpînii lor, să le alunge plictiseala, să coboare filosofia la condiția de paiață, de saltimbanc, pentru ca ea să distreze în loc să tulbure. Dar eticheta cere ca aceasta să nu se întimplă oricind și oricum. Pictorul le impune, prin urmare, bufonilor tăcere. Sau dacă îi lasă să rîdă, face ca risul lor să pară idiot și absent, pentru ca nu cumva regele să-și inchipuie că bufonii rîd chiar de el.

Asta înseamnă că, de fapt, nimeni nu e cu adevărat liber de servituți la curte. Nici regii, nici bufonii. Și că, în aceste condiții, nu există decît forme mai somptuoase ori mai umile de supunere la c etichetă pe care trebuie s-o respecte și unii și alții. Cît privește bufonii lui Velázquez, ei au înțeles, s-ar zice, că spunînd lucruri prea inteligente și-ar deranja suveranii. Așa că, pozîndu-i lui don Diego, și-au luat aerul convenit, de înși care știu ce valoare are tăcerea. S-au învățat cu ea și unii chiar și-au lipit-o pe obraz ca o mască.

Dar n-a făcut la fel și pictorul lor ?

Velázquez, se spune, nu vorbea niciodată la curte. Era foarte rezervat și discret. Și dacă Goya ne arată partea vehementă a Spaniei, Velázquez ne arată tăcerea ei. O tăcere de lux, purtînd toate podoabele barocului, respectînd toate rigorile etichetei spaniole, ca tăcerea de pe chipul lui Filip al IV-lea, monarh obosit, încercînd să-și învingă oboseala cu vinătoare și escapade frivole, sau pur și simplu tăcerea elementară de pe figura bufonilor. Impresia e mereu aceeași, că, dacă ar putea vorbi, personajele lui Velázquez n-ar avea nimic de adăugat în afară de ceea ce ne dezvăluie prin tăcere și calm.

Fără îndoială, don Diego nu e dintre pictorii care vor să ne pună pe gînduri, să ne tulbure. El se mulțumește să placă. Ar fi tresărit, probabil, dacă vreunul din bufonii pictați de el, trăgînd cu coada ochiului spre șevalet, ar fi spus ceea ce Velázquez însuși a răspuns cînd a fost întrebata la Roma ce părere avea despre Rafael : „Nu-mi place deloc”. Dar nici un pericol. Acești bufoni nu-i fac morală nici regelui, nici pictorului. Cel mult rîd prosteste și jenant. Sau cine știe ? Totul e, pînă la urmă, presupunere în fața pinzelor lui don Diego. Singurul lucru într-adevăr sigur e că acest pictor imposibil rămîne unul dintre cei mai secreți, cu toate că, aparent, ne arată totul la lumina zilei. Tacturnul pictor al regelui Filip al IV-lea a fost în realitate pictorul tăcerii sale proprii.

Tăcere pe care o îmbracă în haine princiere sau de bufon, asta n-are importanță. E tot tăcerea lui înconfundabilă. Regele însuși nu e decît un actor al Tăcerii pictorului. La fel mitologia, nobilii de la curte, bufonii, toți sint forme ale tăcerii. Interpretează fără să-și dea seama același rol. Chiar cînd vorbesc. Chiar cînd pretrec. În plin vacarm din *Triumful lui Bachus*, tăcerea surde ironic. Ea știe că va birui în cele din urmă. Chiar fără voia pictorului pentru că la Velázquez tăcerea nu e probabil doar prudentă, strategie, subterfugiu, ci un mod de a exista sau, paradoxal, un mod de a vorbi. El vorbește prin tăcerea sa. Se mărturisește prin tăcerea sa. Îi prețuiește oare pe cei cărora le face portretul ? Uneori e vizibil că-i lingusește. Dar atît, nu aflăm nimic dincolo de această impresie. Don Diego nu și-a ridicat niciodată viziera. Ca și cum tăcerea a fost singurul său confident demn de încredere.

Îmi imaginez această tăcere aproape ca pe un personaj. Ea știe să aibă răbdare și să se strecoare după pictor în toate saloanele palatului. Străjerii n-o văd și n-o pot opri. Asistă, stînd deoparte, cîtă vreme pictorul face studii. Nu se grăbește. Tăcerea are totdeauna timp. De ce s-ar grăbi, în definitiv ? Victoria va fi în cele din urmă a ei. Ar trebui să se grăbească regii, infanții, infantele, curtenii. Ceasul lor trece necruțător. În schimb, tăcerea n-are clepsidră. Ea nu se impuținează niciodată. Oricîtă tăcere ar curge, ceea ce rămîne este nesfîrșit. De aceea tăcerea se așază uneori într-o firidă și așteaptă, calmă ca și don Diego. În clipa, însă, cînd don Diego a terminat de studiat lumina, expresia, încadrarea și începe să picteze, tăcerea se duce în virful picioarelor în spatele modelelor. Fără să le dea la o parte, le lalocul. Nici pictorul n-o vede. De fapt, tăcerea e în el însuși și de-acolo o proiectază asupra lucrurilor și asupra modelelor sale.

Mă întreb de aceea : din ce punct de vedere Velázquez este „pictorul adevărului”, cum scrie pe statuia sa din Sevilla ? Și nu numai pentru că e firesc să adăugăm : Care adevăr ? Adevărul lui Don Quijote nu e și adevărul celor care rîd de el. Ci, mai ales, pentru că n-avem nici o dovadă că e adevărat ce presupunem în tăcerea pinzelor lui Velázquez. Eugenio d'Ors ne asigură în *Trei ore la muzeul Prado* că n-a rămas de la el nici o mărturie în afara citorva scrisori scrise de mîna lui și că, în consecință, tot ce știm despre el știm de la alții, nu de la el. Iar în tablouri andaluzul ni se arată de o seninătate de nezdrcinat. Nu ne zguduie ca El Greco sau ca Goya. Sau, dacă ne zguduie, o face prin liniștea sa. Dar nu cumva în această liniște, atît de anacronică într-un secol care i-a pus și Afroditei o pată de sînge pe obraz, începem să căpătăm o slăbiciune tipic spaniolă ? Înclinația lui Don Quijote de a vedea altceva decît este.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Bacovienii (IV)

Seria celor cinci „bacovieni” pe care mi-am propus să-i înfățișez — D. N. Teodorescu, Nicolae Milcu, Dem. Bassarabeanu, Pavel Nedelcu și Alexandru Călinescu — este isprăvită.

Mai sint, desigur, destul — sint încă mulți — în poezia noastră tributari influenței bacoviene, dar s-a înțeles, sper, dintru început, de fiecare cititor, că n-am intenționat să alcătuiesc aici un inventar al lor minuțios, ci m-am limitat exclusiv să-i pomenez numai pe aceștia, pe care i-am cunoscut foarte bine, cu care am fost în calde și neumbrite relații de amicitie și către care gîndurile — în baletul lor capricios — purced deseori, ca să le țină prezentă aducerea aminte. Și după ce i-am evocat, rezumativ, cu existența, destinul și strofele lor, am cercetat pe George Călinescu să văd cum îl menționează și cum îl consideră el, în a lui Istorie.

Pe trei dintre ei, adică pe D. N. Teodorescu, pe Nicolae Milcu și pe Alexandru Călinescu — într-un spațiu relativ generos — îl fixează, judicios și onest, așa cum i-a simțit. Pe Dem. Bassarabeanu îl citează pentru studiul său despre *Poezia lui Stamatia*. Pavel Nedelcu e omis total și lucrul mi se pare explicabil, fiindcă poetul — neglijent și lunatic — nu reușise să-și adune într-o carte semnificativă poemele care să-l reprezinte și ele zac, părăsite mai departe, în cohorta de publicații literare pe care le-am semnalat — fragile sarcofagii de visuri ratate și de jinduri refuzate, de cîntece triste și pure — din îndepărtatul și aburitul timp de odinioară. Și o idee fructuoasă îmi dă tircoale, ca să-mi sporească probabil regretul că n-am cu treizeci de ani mai puțin, să mă dedic cu toate ardorile și cu toată tenacitatea de care eram odată capabil — ideile bune sint, se vede, sortite să nu vină niciodată sau să vină prea tîrziu — muncii de detectare a tuturor bacovienilor din lirica noastră de după 1916, cînd apare Plumb, și pînă astăzi și să-i string laolaltă sub același coviltir, într-un florilegiu somptuos care n-ar fi deloc în dauna poeziei pe de o parte, iar pe de alta, ne-ar arăta cu elocvență — peste orice demonstrație — cît de întinsă și cît de frecventă a fost contaminarea exercitată de George Bacovia. În cadrul acelorasi generații, ca și de la o generație la alta și cît de mult și de roditor a polenizat stihul românesc. Fiindcă Bacovia și bacovienii, dincolo de harul poetic, dincolo de lexic și de melos, reprezintă o stare de spirit și o structură psihologică, de la care nu se poate sustrage nici o sensibilitate umană, iar bacovianismul fecundat de dezamăgiri și de iremediabil de vestejiri și de agonii, de solitudine și de întuneric, de burnițe și de cavouri — adică de tot ceea ce viața cuprinde în ea ineluctabil — va dăinui întotdeauna și aici cred că-si află viguroasele rădăcini și în ultima analiză durabilitatea armoniiilor și prospețimile mesaiului, ferite de caducitate și de ridurile bătrînetii, imune la modă și impasibile la curente. Și vreau să mai însemn în treacăt că așa cum bacovienii se traș din George Bacovia, nici el nu vine din neant ; are, si el un patronat spiritual, care pornește din triumviratul Edgar Allan Poe, Paul Verlaine și Maurice Rollinat,

Iubirea de frumos

Un medic devotat

La Spitalul central de copii lucrează de treizeci de ani doctorul Parotă Pompiliu, unul dintre cei mai devotați medici ai acestei clinici, a cărui viață, practic de zi și de noapte, este legată de nevoile, de urgențele acestei instituții. Doctorul Parotă, de-o extremă modestie, ne va îngădui să-i amintim că în cei 30 de ani de muncă s-au ridicat sănătoși de pe masa

lui de operație între șase și șapte sute de copii pe an, în afară de consultațiile de 50-70 pe zi, de două ori pe săptămîna. Parotă Pompiliu este chirurgul care a readus la viață normală copiii cu luxații congenitale, prin operații care au reușit, în multe cazuri.

Anual, serii și serii de studenți și tineri medici deprind meserie de la acest om de profesie, onest și tăcut, care în clipele libere, în chilioara lui de la căpătîiul pruncilor, citește din cărțile clasice de poezie românească. Într-un spital unde panica părinților pentru copiii accidentați este de toate zilele, acest om liniștit, plin de compasiune, are

mereu un cuvînt bun pentru fiecare. Copil cu traumatisme multiple, cu picioare strimbe și malformații din naștere, cu fracturi ale membrilor, se întorc sănătoși de pe masa de operație unde după ore de muncă doctorul Parotă reușește să-i redea vieții ca oameni înțiși. Cred că acest doctor știe ceva din talentele vindecării care-i făceau vestii pe medicii geto-dacilor, care știau cît de implicat în orice boală a trupului este și sufletul omului. Poate asta îl face să fie un adînc și statornic iubitor de poezie care-l ajută efectiv în lucrarea lui de redarea sănătății copiilor.

IOAN ALEXANDRU

Din jurnalul de călătorie

al dr. Grindei

Beogradul

decembrie, 1977

Cetatea de răsăritie între lumea răsăriteană și lumea apusului așezată ca o despărțire între Dunărea de sus și Dunărea de jos. Și aici întimplări de călătorie care te pun pe urma unor adevăruri sau ridică grele întrebări pentru acele adevăruri care stau ascunse.

Au trecut zilele luminoase, încărcate de gravitatea confruntării cu Michelangelo și indulcite de suiful și coborîșul de dealuri și văi în lumina molcomă a lui decembrie italian. Pe urmă, după Venetia cea rămasă în lumina mării, intrarea în noapte și brusca în lumea de zăpadă și ger a unui alt decembrie pe alte pămînturi. Se apropie Balcanii și Carpații și Dunărea cea înghețată, trecută pe atunci ca fulgerul de scîiți ageri la pradă. În sfîrșit, dimineața în cetatea care deschide lumea răsăritului nostru despărțindu-l de lumea apusului rămasă în urmă.

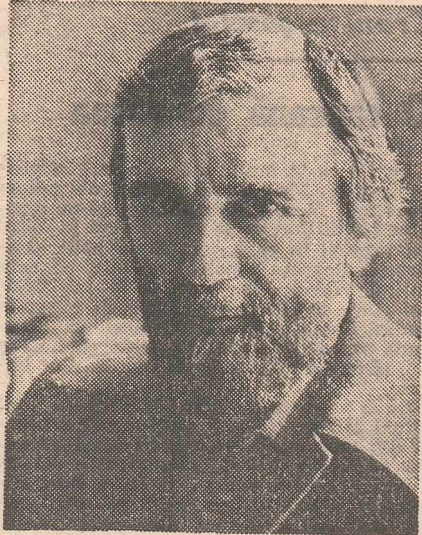
Ce greu și ce trist este în gara umedă neîncălzită, cu oameni incovoiați de muncă, îmbrăcați în haine sure care parcă măresc în plus asprimea vremii ; culcați pe jos, pe cimentul rece, un grup arămiu, probabil arabi sau turci, în transhumanță continuă spre altă lume mai prielnică vieții lor. Ce-i mină și pe ei în călătoria în care sintem toți angajați ? Răspunsul e simplu : caută și ei un loc mai puțin rău decît al lor de-acasă. Eu caut un loc nu mai bun decît cel al meu

de-acasă, ci un loc care să fie cel mai bun nu pentru mine, ci pentru orice om al pămîntului nostru. Dar drumul călătoriei mele s-a frînt aici la cotul apelor celor două Dunări și de-abia poate să mă continue. Parcă ar fi un loc rău pentru om cetatea aceasta. Totul e înghețat și umed și omul meu arămiu, care este aici al nimănui ca și mine, omul meu nu-și găsește un loc ca să-și încălzească picioarele și miinile. Iată-l întins, inert, pe platra rece, sfîrșit de oboseală și nesomn. De cînd o fi călătorînd pe drumurile indiferente ale lumii și în cite gări friguroase o fi înghețat ? Mă opresc asupra lui cu întrebările mele însă neputincios să-l ajut cu ceva. Răzbat de-acolo de sus din Capela Sixtină întrebările metafizice ale Sibilelor și Profetilor pentru destinul oamenilor timpului meu. Căci în lumea timpului meu nu mai este posibil un adevărat care să ajute pe un călător după legea bună a samariteanului lui Christos sau după altă lege bună pentru călători și omenie a lui Mahomed. Nimeni nu mai poate bate ca altădată la ușa unei case sau colibe primitoare. Erau de stof sau de paie dar se deschideau oricui. Casele de acum nu mai au ușă la care să poată bate un străin. Eu mă întorc de la acea întîlnire cu învîțații lumii care se trudesce cu mîntea lor ca să găsească o cale pentru a proteja omul de bolile cele mai grave care-l pîdesc. Am ajuns greu acolo, dar mă întorc la mine mai bogat și mai sigur în treburile mele de a fi util oamenilor. Dar iată că aici pentru mine, pentru o protejare și o adăpostire a mea de citeva ceasuri nu găsesc nici o cale. Cel ce au rînduit lumea aceasta nouă și în apus și aici unde începe răsăritul nostru au

făcut așa ca omul să fie un străin sau poate chiar un dușman, care trebuie rapid înlăturat dacă nu posedă caracteristica majoră a lumii timpului meu, banii. Ca o culme a organizării diabolice, au făcut ca să nu găsești un pahar cu ceai și o bucată de pine decît dacă poți să plătești cu anumiți bani. Cei pe care-i cîștigi tu cîștîi și cu trudă în țara ta nu sint buni. Afli aici, cu durere și revoltă, că există bani buni și bani răi. Pe aceștia din urmă nici nu-i ating, parcă ar fi ciumași. Munca ta ca și munca mea, acest mit pentru care s-au făcut revoluții, nu are nici o valoare, truditule bărbat arămiu dacă nu ai reușit să obții — nu știi pe ce cale — acei bani, singurii care au valoare în lume. Ei poartă anumite semne „de valută convertibilă”, așa cum m-a lămurit competent funcționarul grav și cu barbășon de la ghișeu orașului dintre cele două Dunări. În gară la biroul de turism funcționara pusă în slujba schimbului pentru bani, cum a văzut banii mei, mi i-a avîrilit pe sub ușița îngustă a ghișeului. Cu indiferență și dispreț, fără să mă privească, fumîndu-și țigara, continuîndu-și conversația amuzantă cu un tînar care intrase în birou, îmi zvîrle în plus un „not for you”. Și după această formulă, ca o sentință care închide lumile, eu nu am mai existat pentru ea și pentru nimeni de-aici. „Dar dacă nu pentru mine, pentru cine, doamnă a stăpînilor noștri” ? Nu sint eu și nu sintem noi, eu și cu turcii înghețați din gară, muncitori cîștîiți ai lumii, care să merităm ca toți oamenii să putem mînta pe banul nostru un blîd de lînte în cetățile voastre ?

(va urma)

ȘTEFAN BERCEANU

ION HOREA

hotar

Eu sint al unui timp, la care o să ne-ntoarcem, toți, cei duși, al caselor de indurare, pustii, cu lacăte la uși.

În așteptare și credință, sint cel oprit de-atâtea ori, prin țara lui întru ființă, la vaduri vechi și trecători.

Și-n fața văilor otinge, în carnea mea aud căzind... cei ce nu mai pot nici plînge și nu pot fi nici în pământ.

timpuri

Ei vor veni prea tîrziu, noi vom pleca prea devreme ; O, dar pământul e viu, crede și nu te mai teme !

Drumul spre casă-l mai știi, poți să mai arzi în iubire ; lumea-și arată-n copii tragedia ei dobîndire.

Sapă-ți grădina și tacl, ieși în ogradă și-ascultă ; ce-nfiorări în copaci ! Ce cuibărire ocultă ?

Vechi profeții în pustiu, leac îndurării extreme... O, dar pământul e viu, crede și nu te mai teme !

oracol

Rugul pe care-l aprinzi, e-n prohodiri și ospețe... Semnele vin de la Inzi : chipuri cu-o mie de fețe !

Unul cu unul se cern, pulbere-n pulberi căzută ; trece-n pustiu etern ultimul strop de cucută.

Fii între cei suferinzi, lacrima lor cu nesațe... Semnele vin de la Inzi : trupul cu-o mie de brațe !

Drumul pe care-ai trecut leagă o vale de alta ; urmele tale-s în lut, lutul împrejmuite balta.

Mări și oceane cuprinzi, amăgitoare nisipuri... Semnele vin de la Inzi : munții cu-o mie de chipuri !

Păsări cu ciocul de fier stau să umbrească pământul ; cărțile timpului pier în bintuire de-a rîndul.

Ruguri în temple, sub grînzii, încă mai spun de-nceputuri... Semnele vin de la Inzi : zeul cu-o mie de scuturi !

icoana

La porțile hătute-n cuie, la prunii buimăciți de flori, doar norii zdrențuiți mai suie grăbită, umbra lor de nori.

Pe cumpăna crucificată ciocăntorile-au tăcut și alte păsări vin să bată dintr-un tărîm necunoscut.

Stă singură fîntina plină, de-atîta iarbă mă-nspăimînt. Cite trădări și cită vină poate să-ndure-acest pământ !

AL. CĂPRARIU

Rămin împreună

Înțelegi cit de simplă e soarta frunzei căzînd ? Era sigură ea de cădere ? Și, oare, de cînd ? Sau tînjea, tîlnuit, să rămînă — chiar solitară — pe-un ram stingher înălțat, ca o firavă mină, spre un punct al visării din cer ? Cine-ar putea să răspundă acestor ciudate-ntrebări, cînd fizica toamnă, acum muribundă, a uitat înțelesul cuvîntului ieri ? Însă noi ? Ne privim dureros, rătăcind prin tăcere și amintire, i.r. în trupuri viața din fiiece os fluier făcu pentru plînsul subțire. Rămin împreună destinele noastre : simple, ciudat de cuminți, dulci roabe preasfîntei păsări măiestre durată în noi de părinți.

De ce?...

Candorile trecute s-au risipit în noi, în lentă legănare, și temătare parcă, Asemeni sevei pale ce ureă toamna-n foi Cînd arborii așteaptă ca să rămînă goi, Plîngîndu-și frunza care nicînd n-o să se-ntoarcă.

S-a risipit și vremea de-atuncea — însă cum ? În calma legănare a ceasului, rotundă, Zăpada cade-ntruna, și-nvăluje-n fum

Aducerile-aminte, ca bete, mă inundă încercîndu-mi zarea, făcînd-o tot mai seundă.

Trecutul e aproape și gura-l spune azi, Dar inima, spasmodic, împînge în artere Ecouri neștiute, cum ritm e printre brazi Furtuna risipește intîiul ei talaz — În zbateri uriașe și totuși cfermere.

Nu eu rechem trecutul, ci el se-ntoarse iar, Urcînd în lungi spirale ca o bețe sură, Și, risipînd în mine virtejul selenar, Fantasme vechi trezește, cu fețele de var, Și undeva-n adîncuri o stranie arsură.

De ce trecură toamne și pure primăveri, Rotîndu-se ca păsări, deasupra mea, de pradă,

Cînd în lumina rece a ochilor severi, E proaspăt încă rugul vîpărilor de ieri, Și vechea mea furtună întîrzie să scadă ?

Plecînd

Deci, mi-am făcut valizele. Amîndouă. Am să plec. A doua e cea mai grea. În ea am inghesuit amintirile noastre. Nu ți-am mai lăsat aproape nimic. Doar costumul din prima vară, iubită la mare. Pe scurt, iată inventarul : doi pescăruși, un fel de furtună, o noapte pe jumătate dormită, o scrumieră plină de țigări fumate. Pe jumătate — Cuvintele, spuse atunci, mi s-au rătăcit în memorie. Unul din doi trebuie să piardă și în acest joc. Am pierdut. Dar plec cu valizele pline.

Boală

De la o vreme, văd ființa lucrurilor. E o boală care vine cu vîrstă, adică odată cu anii pierduți. Privesc ceașca plină cu ceai aburînd și văd depărtatele Indii. Foamete, Gangele sfînt, Benaresul — cu străzi pe care se plimbă leproșii. Într-o zi, cineva mi-a arătat un glonț și am văzut în el explozia de la Hiroșima. Privesc goana cailor și văd năvălirile barbarilor țîșnînd pe harta trecutului. Floarea îmi aduce privirii mormînte, iar zborul păsării toate plecările neimplinite.

Este limpede, sufăr de o boală incurabilă. Mai bine să nu privesc, mi-am spus. Și am închis ochii. Și mi-am văzut doar propriul suflet. Și am cunoscut infernul.

Foamea de pace

Poziția D.v.s. Profesională va fi Infernal tulburată de Foamea de pace. Ațișati mai multă Perseverență contra războaii nucleare în planul sentimentelor V-ar putea fi reproșate Tendințele egoiste și indiferența față de cele o sută cincizeci de Divizii de tancuri Din nefericita Europă ! În domeniul sentimentelor Antinucleare Dialogul va putea fi Posibil și chiar Fructuos, Cu condiția ca Marie să fie în triumghiul Lui Jupiter și după aceea în pătratul Lui Saturn Locuitori ai planetei normale Zdrobiți zborul Păsărilor de metal Aducătoare de moarte Și iubiți albi pescăruși.

ILIE VALENTIN

Democratic e timpul

Nu se poate conta pe cei fără cuvînt democratic e timpul ca fără sfială să producem lumină din apă și vînt să le facem ideilor de poleială concret este timpul istoria-i clară acelorași legi adevărul expus nu e dulce minciuna ea este amară trebuie dragă să-mi spui nu mi-ai spus popoarele vor a fi zilnic în temă și nu vor ca tema să fie-n hazard săracii-s sătul să admire o schemă a rugului sincer pe care ei ard popoarele vor și sinceritate demisii de lideri poltroni demagogi des amăgite și înșelate dovedi-se-vor înșile buni pedagogi eu seriu celor mulți adevăr nu poame scrisori de serviciu mîhnit ca poet că pierdem o vreme atîta de vreme ea toți să învețe puțin alfabet.

ION NICOLESCU

Nu uita că ești român !

Nu uita că ești român, Că sus în deal la tine-n sat Popa Ioan te-a botezat Și nana Stanca te-a ținut un an la sin

REFREN :

Pe la noi a viscolit mîl de păgîni, Dar am rămas pină-n sfîrșit totuși stăpîni A mai trecut o iarnă grea,

Nu e nimic, vom aștepta Că vine vara după ea

Nu uita că ești român Că dacă tatăl tău, cioban, Bunicul tău a fost Traian Și-n țara asta te-a lăsat să fii stăpîn

REFREN...

Nu uita că ești român Că rădăcina ta, de veacuri Stă înfiptă în ogor Și nu o poate smulge-un vîfor trecător.

REFREN...

P.S. Poate că pe această cale vom reuși să aflăm în sfîrșit cine sint autorii versurilor și muzicii acestui cîntec.

Musical score for the song "Nu uita că ești român!". The score is written on ten staves with lyrics in Romanian. The lyrics are: "Nu uita că ești român, Nu uita că ești român, Că sus în deal la tine-n sat Popa Ioan te-a botezat Și nana Stanca te-a ținut un an la sin. REFREN : Pe la noi a viscolit mîl de păgîni, Dar am rămas pină-n sfîrșit totuși stăpîni A mai trecut o iarnă grea, Nu e nimic, vom aștepta Că vine vara după ea. REFREN... Nu uita că ești român Că dacă tatăl tău, cioban, Bunicul tău a fost Traian Și-n țara asta te-a lăsat să fii stăpîn. REFREN... Nu uita că ești român Că rădăcina ta, de veacuri Stă înfiptă în ogor Și nu o poate smulge-un vîfor trecător. REFREN..."

Primim

Intrucît în revista pe care o conduceți a apărut, în numărul 45, din 5 noiembrie 1981, sub titlul „Colindele păcii în județele Bacău, Vrancea, Galați, Tulcea, Buzău” un neadevăr privitor la locul unde a fost descoperit vechiul cîntec românesc „Nu uita că ești român”, revenim pe această cale pentru a clarifica oarecum cunoașterea exactă a faptului că acest vechi cîntec a fost fredonat cu exactitate de oamenii, de țărani noștri din comuna Bocsig atît în vreme de restriște, cit și în zilele cînd se înîlneau la hore, la nunți, ș.a. Îndeosebi corul bărbătesc al Căminului cultural din comuna Bocsig, județul ARAD, a repus în circulație acest cîntec mult drag oamnelor noștri atît cu prilejul concursurilor (dar și în afara lor) cit și cu prilejul filmărilor la Arad de către televiziune, pentru „Antena Cîntării României” la ARAD din iunie 1980. Deci se poate spune că a fost auzit pentru prima dată după 40 de ani prin glasurile celor 120 coriști — țărani din Bocsig, nu din Buteni. Cei din Buteni cunosc mai puțin acest cîntec și nu l-au cîntat niciodată pe scenă. Stimat tovarășe Păunescu, chiar dumneavoastră ați fost acela care ați făcut ca acest cor puternic de simpli țărani să încînte atît de mult pe toți iubitorii muzicii, ai cîntecului patriotic. De aceea am vrea ca în numerele viitoare — pentru că citim cu foarte mult interes revista pe care o conduceți — să se facă o mențiune satisfăcătoare privitoare la corul care a cîntat pentru prima dată, după 40 de ani, „NU UITA CĂ EȘTI ROMÂN”. Chiar vă invităm în comuna noastră odată cu darea în folosință la anul viitor a unui lăcaș de cultură la Minerău — acolo unde s-a născut Ion VIDU — la inaugurarea căminului cultural. Mulțumim cu această ocazie și foto-reporterei ELENA GHERA pentru popularizarea frumoaselor poze ale portului minunat din BOCSIG.

Bocsig, la 11 noiembrie 1981.

Olga Corb, președinte al Consiliului comunal de educație politică și cultură socialistă.

Opinia unui alegător

Niște „boieri“

Mai sînt, acesta e adevărul, mai sînt și ezi niște „boieri“, sigur nu cu moșie, sigur nu cu conace și cu faieoane la scară sub peroanele vilelor, dar uneori mai boieri ca boierii, pentru că unii dintre aceia, se știe din istorie, și-au cheltuit averile lor pînă la ultimul leu și pînă la ultima palmă de moșie în slujba patriei și pentru propășirea ei și dacă n-ar fi să amintesc decît pe frații Golești și tot ar fi destul ca să se frunzeze unii boieri de azi care huzuresc bine din banii moșiei noastre a tuturor și mai și părăduiesc prin incompetență și îngîmfare prostească și prin lipsă de răspundere partea de moșie care le-a fost incredințată spre gospodărire.

Și totuși, acum nu despre acești boieri vreau să vorbesc ci despre spiritul boieresc care infierbîntă mentalitățile unor tovarăși ai noștri urcați prin încrederea noastră, a tuturor, pe diverse trepte ale ierarhiei noastre sociale și politice și administrative. Sînt, și mai ales prin provincie, de ce să nu spunem lucrurilor pe nume, tovarăși ai noștri la care nu mai ajungi nici cu prăjina; de cînd s-au văzut pe la cite un județ, prin conducerea lui, repede au învățat să trîntească ușa la mașina lor neagră și repede au deprins grămășa omului important și cu probleme și care abia mai are timp să-și aducă aminte că pînă mai săptămîna trecută era și el un om ca toți oamenii pe care-l durea burta la fel ca pe fostul lui coleg de școală primară de la el din sat sau de la el de pe stradă sau de la el din cartier.

— Domnule, imi spunea un primar de sector din București, eu nu m-am mutat, domnule, din cartier, stau cu ai mei de cînd eram în fabrică și la U.T.C. și mă întilnesc cu ei și m-apucă o rușine cum-

plită cînd mă întrebă cite unul — Ce faceți, măi, băiete, cu chestia aia care nu merge cum trebuie? Pentru că, zicea primarul, eu sînt reprezentantul lor, dar tot ca ei și tot al lor, funcția mea de reprezentant nu mă distanțează boiereste de ei, ba mă obligă mai mult și trebuie să le fiu servitor, nu boier. Înșă aceste nobile cazuri nu le infirmă mentalitatea boierescă care, din nenorocire, nu e chiar o raritate, se știe bine. Mai de curînd „indrăznesc“ să o deranjez pe o colegă de activism politic, dintr-un județ din nordul țării și să-i spun că a uitat să fie gazdă bună cu niște musafirii invitați chiar de acel județ iar musafirii erau dintre aceia care sînt sortiți să rămînă în conștiința noastră a tuturor, chiar și în conștiința familiei kolegei mele de activism politic. Nu vă puteți imagina cit de importantă mi-a răspuns, „săraca“, și mă gîndeam cu cită atenție și grijă, și căldură mă primise, pentru o chestiune asemănătoare, unul din oamenii cu cea mai mare răspundere în stat, evident infinit mai ocupat decît „colega“ mea.

— Atunci, zic eu, auzînd-o atît de mirată că o deranjez, o să-l sun pe primul secretar! — Atît ar mai trebui — imi replică ea indignată și scandalizată de „indrăzneala“ mea, ca și cînd primul secretar ar fi de neabordat, la el nici cu gîndul să nu îndrăznești să te gîndesti, necum să mai încerci să-i și vorbești! Ei bine, acel prim secretar de județ e un om luminat și modest și profund responsabil și îndatoritor și demn de toată încrederea omească a celor din jur. Vă dați seama ce înseamnă pentru democrația noastră să întreii o asemenea stare de spirit care duce la concluzia că sînt șefi intangibili! Iată cum „niște boieri“, pe ici pe colo, uneori chiar prin punctele esențiale, umbresc moral viața noastră cu boieria lor găunoasă, ca să nu mai spun că odată ajunsă unde au ajuns li se pare că funcția i-a făcut brusc și mai deștepti și mai învățați și mai capabili și mai frumoși și mai specialiști și, gata, de la ei în jos, e

doar o masă amorfă. Ei bine, se știe, și ar fi bine ca și ei să știe, nu e chiar așa. Funcția nu face pe nimeni mai breaz decît e. Nu ești mare pentru că ai funcție mare. Normal ar fi să dai tu cu mărirea ta, mărirea și funcție. Adică, moral ar fi să ajungi într-o funcție mare pentru că ești, într-adevăr, mare tu, singur, prin meritele tale de specialist, în ceva anume, pentru că funcția nu-ți dă decît puterea și trebuie să știi ce să faci cu ea ca să fii folositor societății și tovarășilor tăi.

Apoi mai e și povestea cu „bună ziua“, cum știi să dai bună ziua cînd ajungi pe o treaptă ierarhică. Mare lucru să știi atunci să dai bună ziua pentru că la unii dintre acești boiernași ai noștri începe să li se îngreuneze limba cînd e să dea ei, întii, bună ziua, sau cînd trebuie să răspundă. Pînă mai ieri strîga de i se rupeau fălcile „să trăiți“, cum vedea un șef și de cînd a ajuns el șef abia mai izbutește să-și desceșteze dinții ca să mormăie un „noroc“ sugrumat de importanța funcției. Nu se apără importanța funcției cu dinții strînși și nici cu capul pe sus și nici cu trîntitul portierei la mașină, dragi tovarăși boieri ai noștri, socialiști, ascultați-mă pe mine că am mai văzut cite ceva pe lumea asta.

Sînt și boiernași mai mici, cu apucături mari de tot. Să vezi cite un directorș sau cite un șef mărunț, într-un cartier sau într-un sector, cum pune la ușă secretarele și cum te tine la rînd pînă ostenești și dacă îl scuturi mai bine vezi că e il ține pe el e o biată relație fiindcă altfel, la un concurs pe postul său, ar rămîne de cărută și departe de tot.

Mentalitatea boierescă e foarte păgubitoare și e, mai ales, în socialism, îngrozitor de imorală pentru că, dragi tovarăși și boieri ai noștri, aici la noi, în socialism, toți sîntem datori să avorăm moșia noastră și să o stuiim cu puterile noastre și să o facem mai frumoasă și, dacă tot vreți să fiți boieri, învățați de la Frații Golești.

DINU SĂRARU

Cronica șoselei

O capcană pe șosea

La fel ca în multe sate din țară și gospodării din Plosca (Teleorman) obisnuiesc să-și facă în curțile lor îndeosebi pe marginea cărărilor, de la poartă pînă în dreptul intrării în casă, un fel de bolți, construite dintr-un schelet metalic, pe care întind viță-de-vie. Vara, e o adevărată delectare să-și petreacă clipele de răgaz la umbra deasă a acestor tuneluri vii. Strugurii expuși la soare, din toate părțile, se coc bine, iar recoltele, de regulă, sînt bogate.

La o asemenea plantație visa de mult Mihai M., tractorist la cooperativa agricolă din comună. Avea de vreau un colac de sîrmă, aruncat prin șopron, dar tot a aminat întinderea lui pentru a transforma sîrma în bare longitudinale cerute de tehnica unei asemenea construcții.

În ziua aceea terminase treaba mai devreme și s-a gîndit că-i momentul potrivit să înceapă construirea boltei. Cum n-avea cine să-l ajute la pregătirea sîrmei, toți vecinii fiind plecați pe cîmp, s-a apucat singur de treabă. Să întinzi cu propriile tale forțe aproape 150 de metri de sîrmă, cu diametrul de 6 milimetri, este înșă imposibil. Capacitatea inventivă a lui Mihai s-a materializat înșă imediat. A fixat un capăt al colacului de sîrmă de cirlișig de remorcă al tractorului, iar celălalt de tulpina unui pom, suficient de grosă, pentru a rezista efortului. Mihai a pornit apoi tractorul, căutînd să-i imprime un mers cit mai lin, fără smucituri, care ar fi putut rupe metalul laminat. Treaba mergea bine, iar tractoristul era mai mult decît multumit de modul cum se derula operațiunea. N-a trecut mult timp, dar puternicul autovehicul a trecut peste șosea trăgînd după el sîrma care se îndrepta vîzînd cu ochii.

„Mă, Mihai, ia oprește tu puțin să-ți spun eu ceva“, se adresă tractoristului, un coleg de-al său care tocmai trecea pe șosea prin dreptul locului, unde se desfășura întinderea sîrmei.

Mihai a redus viteza tractorului așteptînd să audă ce dorea să-i spună cel ce se apropia de autovehicul. „Spune, dom-le, mai tare, că nu te aud“. Omul se străduia vizibil să depășească zgomotul făcut de motorul tractorului, dar nu prea reușea. Curînd începu să țipe: „Fii atent să nu între vreunul în sîrma ta și să-și frîngă gîtul“.

Mihai oprește tractorul și solicită interlocutorului să vină mai aproape de autovehicul. „Mai durează citeva minute și termin, mai am de mers vreo 50 de metri și sîrma e întinsă. Nu cred să fie cineva atît de căscat încît să nu vadă sîrma!“ „Treaba ta, eu am vrut doar să te previn“, „Las'că nu se întimplă nimic. La urma urmei, să meargă și șoferii cu atenție“.

Tractorul și-a continuat drumul, înaintînd cu mersul său uniform prin miriște, iar colegul lui Mihai (și el tractorist) s-a îndreptat spre sediul C.A.P., vorbind de unul singur. „Tare mi-e frică că asta o să dea de bucluc“.

N-a trecut nici un minut de la terminarea convorbirii între cei doi tractoriști și un șoferat asemănător zgomotului produs de un reactor supersonic cînd se îndepărtează, spîntecă văzduhul.

Cei doi copii, Marius de 13 ani și Lucian în vîrstă de doar 3 anișori au căzut loviți ca de trăsnet. N-au mai avut timo nici să țipe. Forța imensă a sîrmei întinse la maximum și apoi destinată extrem de rapid a zdrobit mai întii țeasta lui Marius și apoi a zburat în viteză spre micuțul și firavul pieton, pe care l-a lovit în spate, proiectîndu-l cu capul într-un pom. Amîndoi băieții care veneau acasă, de la bunici, mergînd corect pe potecă, au murit pe loc.

„Nu rulam cu viteză mare desi șoseaua era aproape goală. Am văzut tractorul, dar nu mi-am dat seama că trage după el o sîrmă. De fapt, soarele îmi bătea în față. N-aveam cum să observ, la 50 cm deasupra șoselei, de la distanță, sîrma de culoarea asfaltului. Cînd am văzut-o, la 5-6 metri, era deja prea tîrziu. Nu mai puteam oprî. Cui să-i dea prin cap că înconștienta poate merge atît de departe, încît cineva să întindă peste șosea o sîrmă ca și cum ar vrea dinadins să dea loc unei nenorociri“.

Aceasta a fost, pe scurt, declarația șoferului autoturismului care a căzut în capcana întinsă pe șosea.

Un om înconștient, tractoristul, tată și el a doi copii, trimite la moarte două ființe nevinovate.

VICTOR BEDA

„Münchhausen '81“ ANTON DRAGOȘ

Un restaurant nou care nu se deosebește de cele vechi

Berăria „Căprioara“, șef de unitate Petrică Gheorghie. Bucătar șef Mariana Bularcă. Categoria I, fără remiză. Șoseaua Pantelimon 208 B. Face parte din I.A.P.L. Sectorul 2.

Constatări: Unitatea este deschisă de o lună, motiv care ne-a determinat s-o cuprîndem în topul nostru. Controlul a tinut seama de acest aspect. Unitatea este deschisă la parterul unui nou bloc de locuințe, într-un cartier în plină reconstrucție. Berăria încă nu are nume. L-am

Clasament: Categoria specială, 12-15 la sută remiză: „Capsa“ (10); „Lido“ (9,64); „Athénée Palace“ (8,83); „Dorobanți“ (8,33).

Categoria I sau specială, 10 la sută remiză: „Ambasador“, „Budapesta“ (8,66); „Rapsodia“ (8,55); „Carul cu bere“ (8,50); „Havana“, „Union“ (8,00); „Trocadero“ (7,91); „Orizont“ (7,85); „Doina“ (7,71); „Cișmigiu“ (7,33); „Dunărea“ (7,16); „Hanul lui Manuc“, „Miorița“, „Monte Carlo“ (7,00); „Aluniș“ (6,33); „Pescarul“ (5,00).

Categoria I, fără remiză: „Bumbești“ (7,46); „Berceni“, „Gambrinus“, „La Peștera“ (7,00); „Căprioara“ (6,71); „Triumf“ (6,66); „Mercur“ (6,16); „Crama Miorița“ (6,00); „Izvorul Rece“ (5,42); „Brotăcei“ (5,28); „Bolta Rece“ (4,71).

folosit pe cel care se bănuiește că îl va primi. După o așteptare de 25 de minute, deși nu este aglomerație, sîntem serviți. La 300 vodcă s-a constatat o lipsă la gramaj de 8 mililitri la pahar. Vodca nu e marcată la bar. Formulare pentru note de plată nu sînt. În salon este o atmosferă nepriemitoare. Lipsesc perdelele, e curent și frig. Cei care trec pe stradă se pot uita nestînjîniți în farfuriile consumatorilor. Bucătăria este bine concepută ca flux tehnologic. Este dotată cu robot, mașină de curățat cartofi și alte aparate. La geamuri lipsește plasa de sîrmă, motiv pentru care în bucătărie sînt muște. Unitatea nu este prevăzută cu spații de depozitare pentru ambalaje. Ventilatoarele sînt sub eșie și în caz de defecțiune nu se poate interveni. Utilajele frigorifice degajă prea multă căldură în spațiul în care funcționează.

S-a trecut la spargerea unor găuri în perețele care dă afară pentru asigurarea unei ventilații naturale. În ziua controlului nu s-au întocmit liste meniu și planuri meniu. Ne-au fost prezentate unele vechi la care s-a modificat data.

Note: calitatea meniului 7; comportarea și corectitudinea personalului 6; eficiența economică și socială 7; ambianța 6; controlul oamenilor muncii 7; nota consumatorilor 8; Incognito 6. Media 6,71.

La ancheta din acest număr am participat: inspector Mihai Păduraru și Ion Graur, bucătar șef la restaurantul „Continental“.

OPREA GEORGESCU

Rubrică realizată cu ajutorul Inspectoratului comercial de stat și al Asociației bucătarilor și cofetarilor.

Incognito la restaurantul

Unirea din Focșani

Simbătă după-amiază. La prima vedere te surprinde faptul că la hotelul Unirea din Focșani nu mai este nici un loc. Dar, așa stăteau lucrurile.

Un miros dulceag de alcool combinat cu o muzică de proastă calitate te întîmpină chiar de la intrare. Fum de-1 tai cu cuițul. Se pare că ferestrele nu au mai fost deschise de astă-primăvară cînd, probabil, s-a făcut curățenie generală. Luăm loc la o masă. Ni se aduc niște tacimuri slinoase și murdare. Fața de masă fiind arsă, din loc în loc cu țigara, nu poate acoperi în întregime lemnul scoroiț. Vine chelnerul. De-abia se ține pe picioare. Miroase a alcool. „Cașcaval? Nu“. Ne mai gîndim. „Citeva măsline? Nu. Poate ceva roșii? Dar ce, ceapa nu-i bună?! Noi nu avem timp de pierdut...“ Plecăm. Căutăm miliția. Aflăm că de cînd n-am mai fost prin Focșani s-a mutat. Portarul de la Consiliul popular județean pe lingă faptul că ne dă numărul de telefon ne și permite să-l formăm de acolo... La capătul celălalt al firului

o voce. După ce explicăm tot ce s-a întimplat ni se dă un alt număr de telefon: 12... Ni se precizează: „Să cereți cu ofițerul principal de serviciu“. Formăm numărul. O voce de femeie. Cerem, conform sfaturilor, pe ofițerul principal de serviciu. După citeva clipe ni se face legătura. Povestim din nou ce s-a întimplat. Ni se pun întrebări. Răspundem la ele. Cerem un ajutor. Concluzia celui cu care vorbeam: „Auzi, băi ăla?! Cred că ești beat turtă. Beți-vule“. Și telefonul s-a închis brusc. Ne-am dus la miliție. După ce ne legitimăm sîntem lăsați înăuntru. Nu am putut afla în nici un chip cu cine s-a vorbit la telefon. Ni s-a spus că acest fapt reprezintă un mare secret. Pînă la urmă, după multe insistențe și așteptări li se permite locotenentului major Ioan Roncea și plutonierului Liviu Dumitrescu să ne însoțească pînă la restaurantul hotelului... Ca să putem să-i legitimăm pe tinerii cu mustăcioară care cunoșteau la perfecție o mulțime de injurături a trebuit să mai facem cunoștință cu Tarzan. Așa i se spune prin Focșani. Un tînar, cit doi oameni normali, care se mai recomandă: Gogu Ipsilante-fiul Pepei. Acesta începe să sărute minile celor îmbrăcați în uniformă iar pe noi să ne sărute pe frunte. Întregul restaurant, în cel mai scurt

timp, s-a transformat într-o sală de circ... Pînă la urmă aflăm că cei doi tineri cu mustăcioară și care semănau perfect se numesc: Gelu și Mihai Chirilă și lucrează pe la cooperativa și sînt laboranți pe la C.T.C. (? !)...

În restaurant găsim chiar și cașcaval. Bucătarul Gheorghie Docan ne spune că ospătarul nu a venit să-i spună și că respectivul cașcaval rămăsese de la o masă organizată. Dacă așa stau lucrurile ne întrebăm, și pe bună dreptate, de ce era cîntărit, înregistrat și trecut în stoc? Tot acolo descoperim și o tavă cu multă carne stricată. L-am întrebât pe respectivul bucătar la ce mai folosește: „Ce dacă miroase. Nu este un miros prea tare. Și apoi, carnea trecută prin apă rece își pierde mirosul. La noi, domnule, nimic nu se pierde“. Ce mai găsim? La vestiare citeva sticle de vin aruncate pe jos. Cei care au fost pe acolo au avut timp să dispară. Apoi, într-o debara, fără nici o exagerare, citeva sute de pahare sparte și fețe de masă, prosoape transformate din culoarea albă în negru ca tăciunele. Lăzi întregi de legume stricate și resturi menajere neridicate din bucătărie de săptămîni. Totul părea un decor dintr-un spectacol grotesc.

SORIN POSTOLACHE

Hoțul strigă „prindeți hoțul!“

„Dacă nu l-aș fi văzut pe încărcătorii turmentați de băutură, iar pe magazinera de serviciu, care trebuia să numere sacii cu făină, cu totul indiferentă la ceea ce se petrecea acolo, ba chiar gîndindu-și alte preocupări și părăsînd magazia — declară șoferul Iordache Nedelcu din Brăila — poate că nu mi-ar fi venit ideea să fur. Așa, am încercat. De fapt eu m-am înțeles cu încărcătorii pentru 2 saci, oferindu-le 100 de lei, iar ei au pus 11, cam 500 de kilograme. Am observat abia la destinație, după ce am dat în primire cantitatea transportată legal...“

Există, după ce ne putem da seama, în „justificările“ infractorului, mult cinism: el a fost cu inițiativa și tot el face pe acuzatorul. Ca și cînd, în cazul că ar fi rămas, la un moment dat singur în magazia morii „Nicolae Bălcescu“ — unde s-au petrecut faptele pe care le prezentăm în rîndurile de față — trebuia să profite și să fure cit ar fi putut, de parcă avutul obștească ar fi al nimănui. Și totuși împrejurarea favorabilă la care se referă infractorul, nu trebuie să fie trecut cu vederea. Încărcătorii Mihai Fochin și MI-

hai Tacciu, de la moara „Nicolae Bălcescu“ sînt vinovați atît pentru faptul că s-au lăsat corupți de șoferul amintit, devenind complici ai acestuia în săvîrșirea furtului celor 11 saci cu făină, cit și pentru încălcarea gravă a disciplinei muncii, consumînd băuturi alcoolice în timpul programului. Nu mai puțin vinovată este magazinera de serviciu, Valilica Constantin, care pe lingă faptul că a permis încărcătorilor menționați să consume băuturi alcoolice la locul de muncă, a manifestat un total dezinteres față de atribuțiunile pe care le avea de îndeplinit.

MIHAI GROZAVU

Trei zile pînă la începerea campionatelor mondiale de gimnastică

La ora la care apar aceste rânduri, echipele de gimnastică ale României se află la Moscova și efectuează ultimele antrenamente dinaintea mondialelor, programate să înceapă luni, 23 noiembrie, în sala cunoscutului complex sportiv „Olimpiiski” din capitala Uniunii Sovietice.

Lotul feminin, din care fac parte Cristina Grigoras, Emilia Eberle, Dumitrița Turner, Rodica Dunca, Melita Ruhn, Mihaela Stănuț, Lavinia Agache și Aura Anghel, s-a întors nu demult din Belgia, unde a efectuat un fructuos stagiul de pregătire și unde fetele noastre s-au întâlnit de patru ori cu spectatori în cadrul unor mult apiaudate demonstrații. Potrivit aprecierii profesorului Silviu Magda, de la F.R.G., gimnastele române au fost mai bune de la o întâlnire la alta, antrenorii Atanasia Albu și Octavian Belu străduindu-se acum să găsească cea mai exactă formulă de echipă. Aflăm, în ultimul moment, că Mihaela Stănuț este ușor accidentată, dar că se speră în recuperarea ei, sibianca arătînd, în perioada pregătirilor, o bună formă.

de altă parte, băieții — Kurt Szilber, Aurelian Georgescu, Emilian Necula, Octavian Ionașiu, Valentin Pinte, Dumitru Sirbu și Dan Odorhean — s-au antrenat la Reșița, avînd și un antrenament public la activ, fiind hotărîți să facă o figură frumoasă într-o companie selectă, în care, după calculul hirtiei, primele șanse par a aparține gimnaștilor sovietici și niponi.

Pînă la următoarea apariție a revistei noastre se vor cunoaște rezultatele la impuse, atît la fete, cît și la băieți, urmînd să vă ținem la curent cu ele.

Deocamdată însă urăm sportivilor români, care vor avea o săptămînă de foc la Moscova, mult succes!

RAZVAN BARBULESCU

Cine va promova din seria a II-a?

Dacă în urmă cu cîteva numere, publicînd o analiză, mai exact spus o evaluare a șanselor de promovare a echipelor aflate în seria I a diviziei B, situația se prezenta destul de incurcată, în lupta pentru promovare aflîndu-se nu mai puîn de 6 echipe, iată, în seria a II-a, dispută se rezumă la numai 3 echipe, Rapid București, Petrolul Ploiești și, surprinzător, Rulmentul Alexandria, deși cum vor aprecia cei trei interlocutori, Mircea Dridea, Viorel Kraus și Nicolae Lupescu, eventualele pretenții se mai pot emite și din partea altora.

Dar ce va fi de-acum încolo, după disputarea primului derby al seriei, cîștigat de Petrolul, pe teren propriu, în dauna Rapidului, vom vedea. Pînă una-alta, iată ce ne-au declarat, cei trei antrenori:

Mircea Dridea:

„Dorim ca învingătorul să fie cel mai bun”

— E mai simplu în seria asta în care Petrolul are de luptat doar cu Rapid și Rulmentul?

— Așa s-ar zice, dar acum cîteva etape, în meciul cu Tractorul Brașov am primit gol în minutul 5, dintr-un 11 metri imaginar...

— Toți antrenorii au un aer foarte convingător cînd apreciază un 11 metri!

— Numai că eu, în 30 de ani de fotbal, ani de care nu mă rusinez, mai ales cei petrecuți ca fotbalist, n-am văzut un astfel de penalty. Că treaba n-a fost curată în acel meci, în care a arbitrat Balanovici, voi mai preciza că în următoarele 15 minute, doi din jucătorii noștri, Stancu și Ionită, amîndoi foarte masivi și implicit, puternici, au părăsit terenul fiind aspru loviți. I s-a aplicat fiecareia, la genunchi, cite o talpă de toată frumusețea. Mai mult decît atît, la intervenția observatorului federal, care a vrut să calmeze spiritele, în reprimă a doua am primit patru cartonase galbene și unul roșu. Și așa am pierdut cu 2-1, după ce nouă ni s-a anulat un gol perfect valabil. Mai e chiar așa de simplu, cum pare la prima vedere?

— Știu eu?! Cum stați acum în clasament?

— Sîntem pe locul 1, avînd și un meci mai puțin decît Rapid în clasamentul adevăratului, care contează cînd vrei să rămîi în divizie și nu cînd vrei să cîștigi seria, sîntem cu un punct în plus față de Rapid și ne-am distanțat de celelalte eventuale pretendente.

— Este Rulmentul o surpriză sau nu?

— Pentru cine a văzut-o la treabă, și eu am văzut-o, echipa asta joacă foarte realist, atît acasă, cît mai ales în deplasare. Vor juca un rol foarte important în această serie, fie că vor trage la promovare, fie că nu.

— Despre Rapid ce ne puteți spune?

— Un singur lucru, să-i anime și pe ei ideea de a cîștiga cei mai buni. Îi invităm la un fair-play total. Să nu uite suporterii rapidiști că în anul 1967 Rapidul a cîștigat titlul la Ploiești, unde au făcut un meci nul în ultima etapă.

Viorel Kraus:

„Vrem o luptă deschisă, în care să hotărască fotbalul”

— Viorel Kraus, cine a mai venit, cine a mai plecat de la Rapid?

— Nici o noutate față de lotul anunțat.

— Care e atmosfera la club?

— La ora actuală excelentă, din toate punctele de vedere. Numai de-ar ține...

— De cine-ar depinde?

— De noi, evident, antrenori și jucători.

— Cum se văd de-aici, din Giulești, Petrolul și această surpriză a seriei, Rulmentul?

— Noi considerăm că ar mai putea să apară și alte echipe în lupta pentru promovare. Petrolul și Rulmentul sînt doar două dintre ele.

— Care-s celelalte?

— Ar mai putea intra la socoteală Soimii Sibiu și Metalul București și, de ce nu, Automatica. Dar să-ncep cu Rulmentul: o echipă valoroasă, bine încheată, cu experiență în divizia B.

— Lupescu spunea despre echipa sa că este mai puțin încheată, că e în plină transformare, dat fiind numărul mare de noi jucători achiziționați din județ.

— Dacă zice el așa așa e. Nu mă amestec. Părerea mea v-am spus-o.

— Să trecem la Petrolul. Cum pare?

— Rivala numărul unu. Încă de anul trecut au tras la promovare, dar Tirgo-

vistea a fost mai bună decît tot. Lupta continuă în acest an între noi și ei. As dori să învingă cel mai bun.

— Exact asta spunea și Mircea Dridea, fără culise, fără aranjamente.

— Da, vrem o luptă deschisă, în care să hotărască fotbalul.

— Cine va promova, totuși?

— Noi zicem că echipa cu cel mai bun mijloc. O linie de mijloc constantă și o colaborare bună cu celelalte compartimente, vor fi decisive.

— Este exact compartimentul forte al Rapidului, dacă e să dăm crezare spuselor lui Lupescu, actualul antrenor al Rulmentului. Dacă ar fi să alegeți de la rivali, Petrolul și Rulmentul, unul sau doi jucători, pe cine l-ați cere?

— De la Petrolul l-as lua pe Toporan și Cojocaru, iar de la Rulmentul pe Voicilă și Radu Gheorghe.

— Stați rău cu înaintarea?

— Nu stăm prea rău, dar sîntem în căutarea unei formule de joc pentru atacantul central. Soer că prin apariția unui jucător al cărui nume încă nu-l divulgăm, dar afirmăm că e crescut la noi, la Rapid, vom finisa și acest compartiment, în

în loc de oricare alte concluzii, iată, Nicolae Lupescu, deși modest, crede totuși în șansa echipei sale în care Voicilă joacă vîrf de atac acasă, și fundaș central în deplasare, în timp ce Mircea Dridea solicită un fair-play total, cerere pe care o în-

țintează și Viorel Kraus, convins că rolul hotărîtor îl va juca linia de mijloc. În altă ordine de idei, Lupescu ar mai avea nevoie de un mijlocăș și un vîrf de atac, în timp ce Viorel Kraus anunță o viitoare armă secretă. Pînă la alte comentarii, să notăm că ultimele etape au fost, în general, favorabile Petrolului (1-1 cu I.C.I.M. la Brașov) și Rapidului (1-1 cu Metalul în Pantelimon), în timp ce Rulmentul n-a mai cîștigat nimic „afară”. În clasamentul „adevărului”, Petrolul (+5), Rapid (+4), Rulmentul (+4). E sigur că între ele se va decide.

VICTOR NIȚĂ

Așteptăm propunerile dumneavoastră pentru

CEI MAI BUNI 10 FOTBALIȘTI AI ANULUI

Conform tradiției, „Flacăra” lansează și în acest an ancheta privind pe cei mai buni 10 jucători de fotbal din 1981. Ea va include, pe lângă părerile tehnicienilor și comentatorilor de specialitate, și punctul de vedere al cititorilor, care sînt rugați să ne scrie, pe adresa București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341, pînă la data de 15 decembrie, data poștei. Scrisorile care vor fi francate după 15 decembrie nu vor fi luate în considerație.

Ca o noutate, menționăm că acei cititori (acei cititori) care va indica ordinea exactă a celor 10, ierarhie care va rezulta din sondaj, va primi gratuit un abonament la revista noastră pe anul 1982.

Deci, nu uitați, pînă la 15 decembrie, așteptăm propunerile dumneavoastră pentru

CEI MAI BUNI 10 FOTBALIȘTI AI ANULUI

cu sublinierea că, spre a ușura munca de triere a scrisorilor, sînteți rugați să precizați pe plic „pentru anchetă”. Vă mulțumim și vă dorim cît mai multă inspirație! Și, firește, nu uitați să vă iscăliți, adăugînd adresa cît mai exact.

Pînă la închiderea sondajului, promitem să vă ținem la curent cu situația opțiunilor primite.

Omul care joacă

„Măsură pentru măsură”

Interesant acest joc al naționalei la Berna sub foarte multe aspecte și amănunte, atît înainte de disputare cît mai ales după. Este greu ca toate să fie prezentate, dar esențialul trebuie spus.

Si pînă acum am jucat bine în deplasare, am scos puncte chiar din focul mizei, pe Wembley, am pierdut nemeritat după felul în care am evoluat, pe Neptadion, numai că de data aceasta așezarea în „4-4-2” mi s-a părut destul de realistă ca și dinamică ocupării și dezvoltării cadrului de joc. În primul rînd, deși pe micul ecran s-a afirmat că una din ideile tactice de apărare a fost aceea de a ne strînge în fața careului propriu pentru a împiedica forța de pătrundere pe care elvetienii o au aici (!), cîștigul real l-am obținut prin așezarea premeditată, sper, a lui Țicleanu mijlocăș lateral dreapta și a lui Klein mijlocăș lateral stînga. Astfel am ocupat părțile laterale de construcție ale elvetienilor, tradiționale oricărei școli germane de fotbal actual și nu cred că mai este cazul să reamintesc că din acele zone au pornit atacurile necrutătoare care

ne-au tăiat prin acțiuni simple, jucate numai din deviere, la București. De data aceasta, terenul înghețat ne-a avantajat nu numai pentru că jucătorii stilului Grashoppers — F.C. Zürich greșeau firesc în aglomerarea noastră și în obișnuința lor de a se lansa cît mai simplu și mai direct, dar și pentru că am pus și noi destule probleme pe atac, pornite tocmai din această linie de patru mijlocășii laborioasă și surprinzător de omogenă pentru componența ei. A fost însă concepută bine, unul reușind să-l completeze și să-l suplinească pe celălalt. Poate că dacă învîlăia mai mult pe margini am fi avut mai multe ocazii și de aici am fi putut cîștiga. M-am bucurat mult pentru prestația lui Balaci, jucător cu care chiar dacă mă mai „alint” la Craiova sau București, îl consider oapabil de momente geniale jucînd acum total și reușind să imbine cu inspirație și simț tactic driblingul cu promptitudinea găsirii momentului de a se desprinde de mîngie, pentru a-și pune în valoare pericolul pentru adversar coechipierii. Avem un vîrf, Gabor, chiar dacă este încă departe de ceea ce a fost Dumitrache la timpul respectiv, iar al doilea cred că poate fi în continuare numai Că-mătaru, dacă va fi învățat să stea în teren și mai ales să fie jucat pe calitățile sale. Cam riscant jocul în linie al celor doi fundași centrali dar exersat s-ar putea să meargă.

Mircea Lupescu, la „prima baghetă reprezentativă” a simțit bine „4-4-2-ul” ce trebuie opus „4-3-3-ului” clasic elvetian de formație germană, nu trebuia făcut și „pedagog” — această obligație este firească meseriei de antrenor — astfel puțin-du-se explica declarația făcută că „a jucat ceea ce a făcut la Hunedoara”; adică a venit și a reușit cu elevii dați în supraveghere. Prea subțire... Andone, care în mod normal nu trebuia selecționat fiind suspendat în campionat, nu este soluție de înlocuit Țicleanu dacă vroiai să cîștigi cu adevărat așa cum s-a explicat că a fost introdus și Bölöni, în ultimele secunde, pentru a marca la un corner după modelul în care a reușit cîndva (!), la Constanta. Sînt cîteva milioane care pot fi cusute și astfel, dar mai sîntem și destul care distingem „ata albă” și la Menoti sau Dürwall, darmita la nivelul nostru oricît de versat ar vrea el să fie în cazul respectiv. Nici apariția lui Moraru în ultima clipă, deși, ca cel mai bun portar al momentului era firesc să apară și el în formația anunțată de trimisul „Sportului”, odată cu ceilalți, nu e nici ea prea curată. Ducadam poate fi jumătate din U.T.A., dar nu încă titularul național.

De aceea e bine să-i dăm lui Mircea Lupescu ce-i al Cezarului pentru acest joc, era firesc să și greșească, dar parcă nu ne-ar strica puțină moderație mai ales în fața condeiului și a microfonului, tocmai

care actualii atacanți, Damaschin, Iancu și Chiriță, încă nu au urcat la valoarea lor maximă.

Nicolae Lupescu:

„Ar putea să promoveze și Rulmentul”

— Sînteți sau nu sînteți rapidist?

— Parcă era vorba despre altceva!

— Despre promovarea din seria a II-a, dar, pînă una-alta, răspunsul, dacă bine-voii?

— Binevoiesc. Ca fost fotbalist, ca iubitor al fotbalului, ba chiar și ca antrenor, cît am fost la Rapid, da, sînt rapidist. Altfel, ca antrenor la Rulmentul, nu, nu mai sînt. Profesia și datoria, înainte de toate.

— Cum vă simțiți la Alexandria?

— Excelent. Atmosferă bună, jucători tineri cu o extraordinară dorință de afirmare, un început bun, mă refer la punctele aduse de-afară, și iată-ne în plasa primelor două pretendente.

— Vedeți că tot despre promovare vine vorba! Cine a plecat de la Rulmentul, cine a venit?

— Au plecat trei jucători, destul de buni, dar eu personal nu le prea duc dorul. Au venit foarte mulți, trei jucători seniori, din județ, Gherghiceanu, Popescu și Stancu, plus trei juniori talentați, Oprea, Marian Mihai și Barbu Sorin. Acestora li se adaugă nucleul de oină acum al echipei Voicilă, Pîș, Radu Gheorghe, Ifrim, Stefan, Ilie Radu, Stancu și cei doi portari, Boroi și Bunca.

— Și cam acesta ar fi lotul?

— Da, cam acesta.

— Considerați că Rulmentul este o surpriză în clasamentul de pînă acum al seriei?

— Nu, nu e o surpriză. Rulmentul poate emite pretenții, dar, sincer vorbind, adevăratele echipe sînt Rapid și Petrolul. Dacă vreți să vă vorbesc despre o surpriză, ei bine, voi spune că Voicilă, un vîrf de atac autentic, joacă în deplasare pe post de fundaș central, liber, iar acasă își reia postul de atacant.

— Ce vrea să-nsemne, asta?

— Că ducem lipsă de un liber, un mijlocăș de construcție și un al doilea vîrf de atac, lingă Voicilă.

— Această afirmație exclude șansele Rulmentului de la bun început?

— Nici vorbă de așa ceva, dar imi place să cred că toată viața am fost și voi fi realist, inclusiv modest. Trebuie să fiu modest dar, în ghilimele, ar putea să promoveze și Rulmentul.

— Mai bine ar promova, nu în ghilimele, ci în divizia A. De ce totuși mizați numai pe Petrolul și Rapid?

— Pentru că Rapid și Petrolul au rodat echipele încă de anul trecut, sînt mai omogene, au valori individuale cu experiență, amănunte care, într-un campionat destul de lung, contează enorm.

— Aproape că nu vreți să vorbiți despre Rulmentul. Cum vi se pare, dacă asta-i situația, Rapidul, cum vi se pare Petrolul?

— Petrolul e mai puțin pregătit fizic, în comparație cu anul trecut, Rapidul are cea mai bună linie de mijloc.

atunci cînd fiind și apropiat cu implicatul nu stim dacă el va voi să se așeze în actualele condiții în scaunul pe care l-am hărăzit. Și să ne aducem aminte în acest nevinovat sens, cu cită ardoare era susținută candidatura lui N. Proca la echipa națională.

Pentru că tot am încheiat o nouă campanie de calificare la mondiale, să fac și finalul, care poate spune tot. În avionul care-l aducea pe tricolori în patrie după Berna, între Zürich și Budapesta, antrenorul echipei ungare, Meszöly, i-a declarat lui Bölöni, care a tradus și celorlalți coechipieri, că „nu-și poate inchipui cum Ștefan Covaci a făcut o asemenea selecție și a așezat de o asemenea manieră propria echipă la jocul de la București contra echipei sale, decît poate, doar dacă a dorit să piardă...”. Și atunci, dacă se va hotări ca Ștefan Covaci să fie „recompensat” pentru tot și trimis să antreneze ori la Feyenoord, ori la Panathinaikos, unde este cerut pe bună dreptate, propun ca el să ia drumul pribegiei în Olanda bătută de vînturi și amenințată de inundații, iar spre Pireu să fie ostracizati vi-gilienții săi colaboratori tehnici, mai ales că celui mai atent și priceput dintre ei îi place foarte mult peștele și pescuitul.

CORNEL DINU

UN EVENIMENT EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Cititorii operei lui Mircea Eliade din țara noastră vor fi, fără îndoială, interesați să aflu că zilele acestea în librăriile newyorkeze a apărut primul volum din „Autobiografia” lui Mircea Eliade, lucrare referitoare la perioada 1907-1937 din viața marelui scriitor și om de știință, având subtitlul „Călătorie la răsărit, călătorie la apus”. Simpla știre a apariției acestui volum de 336 de pagini nu ar fi însă completă dacă nu am situa-o în contextul circuitului cărții în lumea anglo-saxonă. Cartea este publicată de una dintre cele mai prestigioase edituri americane și anume HARPER and ROW, cu sediul în următoarele orașe: New York, San Francisco, Cambridge, Hagerstown, Philadelphia, Londra, Mexico City, Sao Paulo, Sydney, fără a socoti sucursalele mai mici ale acestui trust editorial. Volumul este publicat simultan și în Canada, la Toronto, sub egida editurii Fitzhenry and Whiteside. Am ținut să fac această precizare, întrucât, dacă luăm în considerare și ediția franceză a autobiografiei lui Mircea Eliade, tipărită la Paris cu doi ani în urmă, nu greșim apreciind că nici o autobiografie a unui scriitor român în viață nu s-a bucurat de o difuzare internațională atât de largă ca cea de care ne ocupăm în aceste rânduri. Mai mult decît atât, se poate anticipa că autobiografia lui Mircea Eliade va fi tradusă și în alte limbi, mărturie stînd numeroasele traduceri publicate în cele mai diferite limbi din lume din opera științifică a savantului Mircea Eliade, precum și in-

MIRCEA ELIADE

Autobiography

Volume I: 1907-1937

Journey East, Journey West

TRANSLATED FROM THE ROMANIAN BY

Mac Linscott Ricketts

HARPER & ROW, PUBLISHERS, SAN FRANCISCO
London, New York, Philadelphia, Toronto, Mexico City, Sao Paulo, Sydney

a contribui la cristalizarea unei imagini mai complete, mai clare și mai nuanțate asupra unor momente semnificative ale evoluției literaturii române contemporane, în ochii cititorilor de toate vîrstele și de toate pregătirile academice din numeroase state ale lumii. O asemenea aserțiune ni se pare de deplin întemeiată. Insuși editorul volumului întii din memoriile lui Mircea Eliade este de părere că „acest volum ne oferă un portret vital și pasionant al omului și al timpurilor pe care le-a trăit; volumul revine viața socială efervescentă din România după primul război mondial: o perioadă în care intelectuali ca Eliade încercau să definească identitatea și rolul României în lume, fără să știe că cel de-al doilea război mondial le va năruți speranțele...” În aceeași succintă caracterizare a memoriilor, editorul este de părere că „alături de o întreagă bogăție de informații, Mircea Eliade ne oferă scriptoare și grăitoare

unui dialog de înaltă tinută cu marile valori culturale ale altor neamuri. Recunoașterea dimensiunii universale a culturii românești a fost și rămîne un generos și nobil fel al întregii vieți și strădanii intelectuale a lui Mircea Eliade.

Desigur, multe se vor putea spune și scrie cu privire la temeinicia sau subiectivismul unor aprecieri pe care Mircea Eliade le face în legătură cu unele personalități din perioada interbelică. În formularea unor rezerve justificate față de anumite aprecieri ale lui Mircea Eliade nu va trebui să fie însă, credem, ignorat faptul că autorul și-a scris memoriile de parte de țară, fără a dispune de documentația pe care el însuși o recoltase în legătură cu perioada evocată, iar trecerea timpului nu poate să nu își pună o anumită amprentă pe însuși fondul unor amintiri, mai ales că primul volum din memoriile Mircea Eliade a început să-l scrie abia în vara lui 1960. Cititorul atent al cărții va detecta, sperăm, că dincolo de vederile, sale politice dintr-o anumită epocă și de opțiunile sale estetice, de astăzi și de ieri, Mircea Eliade evocă cu o nostalgie dublată de simpatie aproape toate personalitățile culturale interbelice. Iată-l evocîndu-l pe Lucretiu Pătrășcanu vorbind despre Lenin la un simpozion al grupului „Criterion”. „Cred că l-am întîlnit pe Lucretiu Pătrășcanu numai în aceea seară. (Este vorba de seara în care Pătrășcanu vorbea în Sala Fundațiilor, la invitația grupului „Criterion”, despre personalitatea lui Lenin, n.n.) Mi-a plăcut fața lui de om bun (kind) și în același timp gravă. A vorbit fără strălucire, dar sincer și cu o înțeleaptă sobrietate. Întreruperile la care l-au supus studenții din audiență nu l-au deranjat. A așteptat pînă cînd s-a potolit zgomotul, iar apoi și-a reluat expunerea, calm și cu deosebită demnitate.” (pag. 235)

Ediția în limba engleză a primului volum din memoriile lui Mircea Eliade, spre deosebire de versiunea franceză, cuprinde un index cu mult mai detaliat, în care sînt prezentate în ordine alfabetică toate personalitățile române sau străine citate în volum. Indexul nu este însă o simplă anexă tehnică a autobiografiei. La fel ca în versiunea franceză a memoriilor, Mircea Eliade include scurte dar penetrante caracterizări ale activității celor mai importanți scriitori, poeți, critici și filozofi români din perioada interbelică. Unele prezentări de acest gen, care figurează în index, vizează personalități în viață. Iată, de pildă, rubrica consacrată lui Șerban Cioculescu: „Născut în 1902; critic și istoric literar, unul dintre cei mai buni interpreți ai lui I. L. Caragiale și un observator obiectiv al literaturii contemporane”. Nu putem să nu subliniem în acest context însăși obiectivitatea lui Mircea Eliade, dacă ne amintim că Șerban Cioculescu s-a numărat printre criticii cei mai atenți, dar și cei mai severi ai începuturilor literare ale lui Mircea Eliade.

Într-un scurt articol intitulat „Mircea Eliade la New York”, publicat în „Flacăra” din decembrie anul trecut, mă întrebam ce cunoaște cititorul american al zilelor noastre despre biografia scriitorului român Mircea Eliade. Sînt bucuros să constat că datorită apariției primului volum din memoriile lui Mircea Eliade, nu numai cititorul american, dar cititorii de limbă engleză de pretutindeni au, în sfîrșit, posibilitatea să aflu numeroase aspecte edificatoare despre viața lui Mircea Eliade, despre poporul din rîndul căruia s-a ridicat, despre România, patria sa, a părinților săi și a formării sale spirituale care i-a deschis, pentru prima dată, drumul spre universalitate.

IOAN VOICU

New York, noiembrie 1981

Ochii și urechile lumii

Linieștea lui Paustovski

Citesc — cu 25 de ani întîrziere — o carte minunată, a lui Konstantin Paustovski, „Trandafirul de aur” apărută, zice ediția „Bibliotecii pentru toți”, la Moscova, în 1956, an greu, cu atîtea focuri și iluminări, în care Labiș pierdea sub un tramvai și Alexandr Fadeev, autorul acelei „Infringeri” unice, își tragea un glonte în cap, cutremurîndu-ne, amîndoi. E o carte de înțelepciuni și dragoste, de discreție, pudoare și patimă pentru cea mai ciudată dintre meseriile lului și trestiei gînditoare — meseria de scriitor. Linieștit, grav, fără pretenții crispante și atotștiutoare, povestitorul acesta cum nu se poate mai rus și mai cîștit, trecut — numai el știe cum dar nu ne-o spune — prin lacrimi, bocete și gloante, simțînd, la fiecare pas, cum cite un prieten îi dispăre de lingă umăr, dar păstrîndu-și o demnitate a oftatului pentru care va plăti, desigur, dă — în anul acela sfișietor pentru conștiința lumii — un volum de nobilă perfidie în care, sub aparența calmului și curăteniei, reflectează la tot ce e mai dramatic, mai impur, mai neliniștitor pe pămînt: creația, munca literară. E o carte despre singele cu care se scrie o poveste bună pe o hirtie albă, despre pirăția mîndră și grea a inspirărilor necesare unui vers, despre chinurile unui dialog, despre fidelitatea feroce în expresie, în fraza a cărei exactitate și concizie îți strînge inima: „E bine să scrii, cînd înaintea te așteaptă ceva interesant, plăcut, îndrăgît — chiar și un fleac, cum ar fi un pescuit sau ramuri înnegrite de salcie, pe brațul părășit al unui riu îndepărtat”. Printre strigătele, poruncile și duibile încruntate ale celor din jur, Paustovski are puterea să mediteze la tăcerile și credința în imaginație, la curajul de a crede în povești și în dragostea, fie ea scurtă, la forța unei virgule, a unui „punct și virgulă”, ca gesturi mintuitoare la căpătul unui gînd care detestă doar cărțile scrise de „orbii” fanatizator și minciunilor. Fals cumințe, fals împăcat, nu atît rebelă cît urînd cu gratie și fără înrăire povețele cicălitoare prin care literatura devine o plictiseală mai rea decît un monstru — cartea asta, că nu-i poți spune altfel, are dirzenia unui gînd drept și liniștit pe o vreme rea: „...Vremea rea a început să mă apese. Dimpotrivă, am îndrăgît-o chiar pentru puritatea aerului, pentru frigul cu care-ți încinge obrăii, pentru crețurile goale ale rîurilor, pentru negreoaie a norilor. În sfîrșit, pentru faptul că pe vreme rea începi să apreciezi cele mai simple binefaceri pămîntesti — o izbă încălzită, focul dintr-un cuptor rusesc, sfișitului unui samovar...” Dar ce-ai înțeles, acum 25 de ani, dintr-o frază ca asta: „Cînd lucrează, scriitorul are nevoie de calm, și pe cît se poate de lipsă de griji. Dacă în perspectivă îl așteaptă vreo plăcere, chiar îndepărtată, mai bine să nu pună mîna pe manuscris. Totuși va scăpa din mîna sau de sub peniță se vor tîri cuvinte chinuite, golite de sens” — mă tem: s-o spun. Azi, sub viscolnița de afară, linieștea lui Paustovski mi-e dragă, dîndu-mi asprimea, de scoartă, a unei coerențe, a unei clarități.

RADU COSAȘU

*) În traducerea Jeaninei Ianoși, care are rara calitate de a se adresa unui stilist fascinat de fraza lui Chehov și Maupassant.

Mircea Eliade:

„Doar mai tîrziu am înțeles cu adevărat că destinul meu îmi ceruse să trăiesc „paradoxal”, în contradicție cu mine însumi și cu timpul. El era cel care mă silea să exist totodată în „Istorie” și dincolo de ea; viu, implicat în evenimentele cotidiene, și în același timp retras, ocupîndu-mă de probleme aparent învechite, de subiecte extra-istorice; să-mi asum modul românesc de a fi în lume și în același timp să trăiesc în altă țară, îndepărtată, în lumi exotice; să fiu în același timp un «bucureștean autentic» și un «om universal»... să întîlnesc enigma care mă aștepta undeva în India, aceea taină despre care nu știam nimic, cu excepția faptului că ea era acolo pentru a fi descifrată de mine și că odată descifrînd-o îmi puteam revela mie însumi misterul propriei mele existențe. Puteam descoperi în fine cine eram și de ce dorream să fiu ceea ce dorream să fiu, de ce tot ce mi se întîmplase mi se întîmplase, de ce fusesem fascinat la rînd de substanțele materiale, de plante, insecte, literatură, filosofie și religie și cum am ajuns de la jocul pe terenuri virane la problemele care acum mă uluiesc.”

crîmpele din dezvoltarea sa academică, portrete impresionante ale savanților cu care a lucrat și a purtat dezbateri, ne introduce în fundalul articolelor, nuvelelor și romanelor care i-au adus pentru prima dată recunoaștere. „Autobiografia” sa ne oferă o examinare incisivă a minții și realizărilor uneia din marile personalități intelectuale ale secolului al XX-lea; volumul oferă tabloul bogat, mărit, al unui tînar stăpîn pe sine, independent, extraordinar de deschis lumii, dar care se străduiește în permanență să privească dincolo, să descopere structurile și înțelesurile ascunse care străbat întreaga viață.”

Este neîndoicnic că înțelegerea operei lui Mircea Eliade, în totalitatea ei, ar fi puternic afectată, fără a ne raporta la anii formației sale intelectuale în România și India. Dealtfel, paginile consacrate acestei perioade din viața sa sînt pasionante și revelatoare prin ele însele. Dincolo de subiectivismul inevitabil care dă un colorit specific și, poate, discutabil unora dintre portretizările realizate de Mircea Eliade în autobiografia sa, esențială rămîne reliefularea clară, neșovăitoare, patriotică, a valorii inestimabile a culturii românești, a patrimoniului spiritual al poporului român, a contribuțiilor românești, nu numai la formarea intelectuală a scriitorului și savantului de mai tîrziu Mircea Eliade, ci și la stabilirea

teresul tot mai larg care se manifestă în unele țări față de creația sa literară.

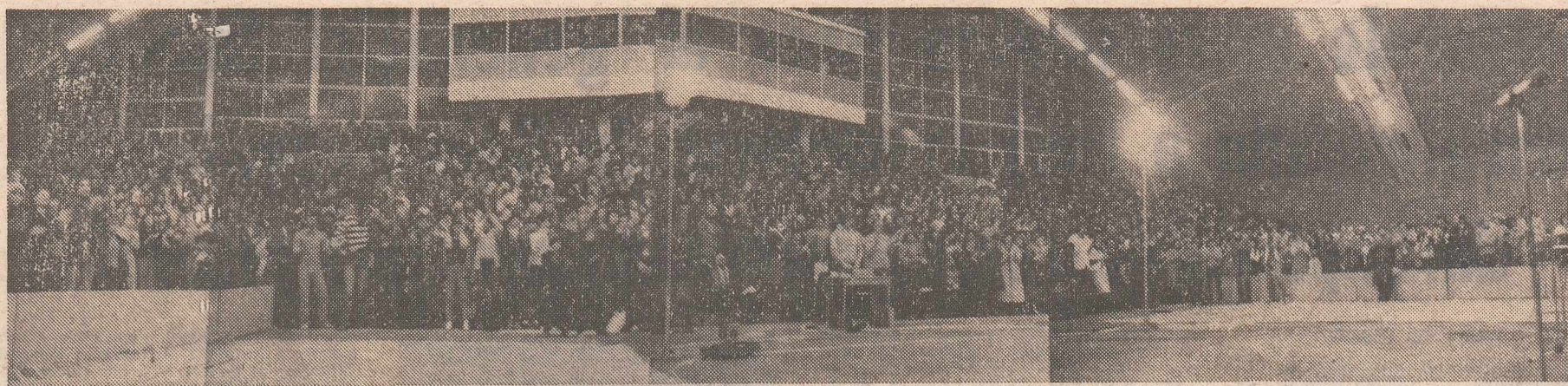
Nu stă în intenția noastră prezentarea largă a primului volum din autobiografia lui Mircea Eliade (plănuită, după toate semnele), în trei volume, avînd în vedere că presa literară și critica de specialitate din România au întreprins deja o atență și minuțioasă cercetare a vieții și operei scriitorului și savantului român pe baza ediției franceze a autobiografiei. Firește, ar prezenta un interes de istorie literară și studierea comparată a versiunilor franceză și engleză, pentru identificarea unor eventuale deosebiri. Dar, de la început, se impune o precizare, că ambele versiuni reprezintă traduceri din limba română. Traducerea în limba engleză a autobiografiei lui Mircea Eliade este realizată de un fost student al scriitorului, Mac Linscott Ricketts, specializat în istoria religiilor. Traducătorul a învățat limba română la îndemnul lui Eliade, care l-a asigurat că „limba nu este grea și există mari poeți români care sînt intraductibili”. În prefața traducătorului la primul volum din autobiografia lui Mircea Eliade se arată că s-a încercat să se „reproducă calitatea literară a povestirilor lui Eliade despre sine însuși...” Stilul originalului este în esență direct: se caracterizează prin curățenie și simplitate evitînd efectele „neobișnuite” (spre deosebire de unele creații de la începutul activității literare a lui Mircea Eliade). Traducătorul este pe deplin convins de valoarea excepțională a memoriilor lui Mircea Eliade și, de aceea, apreciază că: „cititorii acestui volum vor dori să exprime împreună cu mine grațitudinea noastră profundă lui Mircea Eliade, pentru faptul că ne-a împărtășit cu atîta sinceritate aceste amintiri din tinerețe, permițîndu-ne astfel să-l cunoaștem mai bine nu numai ca savant, dar și ca ființă umană”.

Într-adevăr, lectura memoriilor lui Mircea Eliade îndreptățește anticiparea traducătorului. Este rolul istoricilor literari din țara noastră și al personalităților culturale din România care au cunoscut bine viața cultural-artistică din perioada dintre cele două războaie mondiale, precum și activitatea literară a lui Mircea Eliade din acele vremuri, să se aplice cu grijă asupra memoriilor marelui scriitor român, oferîndu-ne o analiză din care va rezulta, fără îndoială, recunoașterea însemnătății și originalității unei evocări strălucite a unui capitol de spiritualitate românească, evocare ce va avea harul de

Lumea se amuză

După „Kulenspiegel” — R.D.G.

Alexandria

Emoție de Teleorman

După șapte ani de la ultima întâlnire, cu amintirea, încă vie, a lansării, atunci, a cîntecului „Vinare de vînt”, cu amintirea încă vie a unor prieteni buni, Cenaclul Flacăra a ajuns din nou la Alexandria. Joi, 12 noiembrie o după-amiază cu soare, cu oameni care ne așteaptă, buni și calzi, precum vîntul și pîinea.

Spectacolul se desfășoară în Sala sporturilor, construcție care merită multe cuvinte de laudă. A 463-a întâlnire a Cenaclului Flacăra, aici, în județul Teleorman s-a hotărât doar cu o zi înainte de a avea loc, și cu atât mai emoționantă ne pare participarea tinerilor din Alexandria, cu atât mai de laudă organizarea, care a demonstrat cum pot factorii de conducere din județ să cheme tinerii la o seară de artă, de cultură, la o seară

făgăduită păcii. Și nu putem uita cum organizația de tineret urmărind ca totul să fie bine, să meargă bine, a fost o gazdă de zile mari.

Dacă am încerca să dăm un nume marii emoții care a îmbrăcat și cuvîntul, și cîntecul, și spiritul acestei întâlniri, ar trebui să-i spunem aspirație către pace. Tinerii membri ai Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, condus de poetul Adrian Păunescu, sînt un singur cîntec, sînt un singur cuvînt, sînt, împreună cu toți tinerii lumii, Pacea!

Emoționantă a fost apariția fiecărui membru al cenaclului. Dăm numele acestor oameni, care în seara de joi, 12 noiembrie, au fost soli ai păcii: Victor Socaciu, Doru Ghiaja, Vasile Șeicaru, Maria Nagy, George Nicolescu, Arpad Domokos, Gil Dobrică, Mihaela Popescu, Gil Ioniță, Duce Bertzi, Nicolae Enache, Romeo Boianu, Teodor Mazilu, Alexandru Zărnescu, Sorin Minghiat, Horia Stoicanu, Valentin Gereu. Prin cîntecul lor, prin arta lor au făcut din Sala sporturilor, după cum spune poetul Adrian Păunescu,

un loc al artei, al păcii. Și am vrea să credem că visul ni se va împlini, că în lume se vor ridica numai săli ale sportului, ale artei, că oceanul de bani care s-a umflat de-atîta aur, oceanul banilor în care coleăiesc hidoase, prelungi, fuzilele nucleare, se va revărsa în mil de priuri cuminți și darnice, potolind arșița deșerturilor, arșița neștiinței de carte, arșița foamei, arșița morții!

„Memento”, poemul Doinei Sălăian, cîntat de Vasile Șeicaru, al cărui „De ce? / Se moare-n chinuri, ori în somn se moare, / senin, inconștient / Cu disperare”, poem dictat de refuzul unei conștiințe de a accepta absurdă pedeapsă a seismului, a devenit, prin glasul lui Vasile Șeicaru, prin înțelegerea și apropierea de sensul adinc al cuvîntului, un protest, în fața seismului uriaș care ne amenință pe toți: războiul.

„Nu cred că lumea se împarte la trei / prima, a doua, a treia / ori că există o singură lume / cu diplomați și calici / un loc / ori nu există nici una și / celui ce mai există îi punem foc”, iată, ver-

surile lui Ion Nicolescu, din „Nu cred că lumea”, au fost înălțate de glasul superb al Mihaelei Popescu, și, ascultînd-o, am avut senzația că sub bolta de sticlă și metal a sălii s-au ridicat stoluri de hulubi imaculați.

Forța și frumusețea rezultantei Cenaclului Flacăra, o fierbinte inimă dăruită tuturor, vine tocmai din curajul trecerii de la colină la cîntec angajat, revoluționar, de la poezie la cîntec din ultimul top, de la ritm popular la romantismul cîntecului de dragoste.

Oda bucuriei, etern mesaj al păcii, răsunînd pe clapele unui moog-syntesiser, într-o sală a sporturilor, într-o sală în care pacea înseamnă chiar porțile de handbal, chiar coșurile de baschet de pe panouri, chiar Loto-Prono „1, 2, X”, chiar frunzele de trifoi cu patru foi, chiar tinerii care s-au așezat, fără complexe, pe jos, gata, parcă, pentru un meci cu războiul, „meci” pe care vor să-l cîștige, cîntînd pentru cei mai sfinți drept al lor dreptul la viață, dreptul la pace.

PIA OLARU

Brăila

Un elogiu păcii înțeleasă ca supremă șansă a vieții

În acordurile unuia dintre marile cîntece ale muzicii tinere, „Om bun” al lui Dan Aldea, programatic pentru ceea ce înseamnă cenaclul în viață și viața cenaclului a debutat spectacolul despre care vă relatăm — o manifestare vie, liberă și entuziastă a dorinței de bine și frumos, într-un climat de pace. Într-o atmosferă fierbinte doar fiindcă sufletele oamenilor ajunseseră la incandescență, răzbind frigul existent în sală, se poate vorbi despre realizarea unei adevărate comuniuni de idei care a adus încă un elogiu păcii înțeleasă ca supremă șansă a vieții în care să coexiste munca și arta, una pentru alta, ambele în folosul omului. Pentru această idee a militat în cîntecul său și prima noastră noutate prezentată publicului brăilean, cîntărețul din Maramureș Ștefan Hrușcă, a cărui voce sparge frigul emoționînd pînă la incandescență. A urmat o altă surpriză pregătită brăilenilor și anume vocea de excepție a Mihaelei Popescu, a cărei extensie și forță uimitoare sînt dublate de sensibilitate și știință interpretativă. Mihael Stan, ca de obicei la cota cea mai înaltă a profesionalității artistice, impresionează auditoriul prin registrul larg al disponibilităților sale interpretative, apariția lui Gil Dobrică, interpret în stare să electrizeze orice sală, pe scena cenaclului sînt urmașii firească a faptului că poezia, îmbrăcînd și stagnarea spiritului

în idei preconcepute sînt străine Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar. Nicu Alifantis probează în fața concitadinilor săi capacitatea de a se apropia de marea poezie. În nota sa obișnuită cîntă Arpad Domokos, încercînd să încălzească sala (încă rece în ciuda entuziasmului). Poetul Ion Zubașcu cîntă „Lumea de mine”, un cîntec care pune în lumină problemele păcii și războiului dintr-o poziție de verticalitate a artei, expresia unei conștiințe treze în raport cu relațiile interumane fundamentale. Gil Ioniță se dovedește a fi un creator independent, profund și tenace. O primire formidabilă i se face lui George Nicolescu, a cărui apariție scenică convinge și emoționează de fiecare dată. La rotunjirea programului prezentat o contribuție substanțială și-a adus grupul „Continental”. Vasile Șeicaru a făcut, ca și altădată, dovada deplină maturității artistice interpretînd cu aceeași dezvoltură partituri ale unor subiecți total diferiți, de la cîntecul de Nashville-line la cel de exoresie poetică, de la slagărul folk la cîntecul de influență folclorică. Duce Bertzi, statornic în alegerea cîntecelor sale de factură populară, încearcă să deprînde apropierea de poezia cultă. Victor Socaciu și Mircea Vintilă, onorîndu-și ca de fiecare dată cota valorii lor artistice, incontestabile, au încheiat programul propus inițial. Dar fiindcă oamenii au rămas pe locurile lor, le-a fost oferită o întâmplare a cenaclului nostru pe durata a încă unei ore și patruzeci și cinci de minute. Și-au adus contribuția la această parte suplimentară a spectacolului grupul „Continental”, Mircea Vintilă, apoi George Nicolescu și Maria Nagy interpretînd cîntecul „Happy-end” pe versuri de Adrian Păunescu, a cărui chemare „Pace, de-a pururi pace, să fie pace pe pămînt” se află pe buzele tutu-

ror. Au încheiat această sărbătoare a păcii și bucuriei de a trăi actorul Mihail Stan, poetul Adrian Păunescu care a recitat poemul „Iubiți-vă pe tineri”. Victor Socaciu și Nicu Alifantis cu o premieră absolută, „Iar” — versuri George Bacovia. În timp ce afară, în natură, se făcea din ce în ce mai frig, în sufletele celor de față căldura topea nămeți. La Brăila, ca de obicei, un spectacol formidabil.

CONSTANTIN DRAGOMIR

De la lumina unei lanterne, la flacăra entuziastă a tinereții

La ora cînd încep aceste însemnări, aici, la Sala sporturilor din Brăila, poetul și cîntărețul Ion Zubașcu cîntă împreună cu tinerii, aflați ca un munte dinaintea sa, refrainul cîntecului „Lumea de mine”. Ion Zubașcu poate fi considerat, pe bună dreptate, cea mai importantă revenire în cenaclul nostru. Credința și patosul cu care își rostește versurile, cîntate de fiecare dată pe structuri muzicale maramureșene, fac din momentul Ion Zubașcu unul dintre cele mai solide, mai convin-gătoare și încărcate de mesaj. Pentru că, la ora de față, el se situează printre autorii de vîrf ai cîntecului de atitudine. În ședința la care mă refer, Ion Zubașcu a mai cîntat „Hei, omule, hei”, „Bradul”, „Line Logostele” și „Flori dalbe”. Ce s-a întimplat pînă la Ion Zubașcu? O ședință, care din start s-a transformat într-o întâmplare de muzică și poezie. Cu o jumătate de oră înainte de începerea spectacolului, s-a întrerupt curentul electric.

La orele 18 punct, membrii Cenaclului Flacăra, strînși în jurul unei lanterne și al unei lumini, pătrundeau în arena Sălii sporturilor. S-a cîntat împreună cu Duce Bertzi „Cînd s-o-mpărțit norocul...”. Atunci cînd nimeni nu se aștepta, din întineric, o voce spartă a cerut cenacluștilor (confundîndu-i pare-se, cu electricienii brăileni) lumină, umbrînd o atmosferă ce devenise deja propice desfășurării actului artistic. De abia pe la orele 19 a fost repusă în funcțiune rețeaua electrică. De acum încolo, membrii Cenaclului Flacăra aveau să îndestuleze publicul cu ceea ce pot da ei. Sclipirea lor de spirit și har artistic, nu numai că a luminat, ci, mai mult, în cîteva momente a incendiat, pur și simplu sala. Nicu Alifantis, Mircea Vintilă, Maria Nagy, Vasile Șeicaru, grupul Continental, George Nicolescu, Constantin Dragomir, Mihaela Popescu, Gil Ioniță, Arpad Domokos, Ștefan Hrușcă și actorul Mihail Stan, s-au perindat prin fața tinerilor din Brăila, realizînd momente pe care cei prezenți, cu siguranță, nu le vor uita. Pentru că în ansamblu, spectacolul Cenaclului Flacăra este de fiecare dată un altul, de fiecare dată un unicat. De aceea, pe cei care au fost măcar o singură dată la o manifestare a cenaclului, nu-i mai miră faptul că ele se numesc întâmplări de muzică și poezie. Spectacolul la spectacolele, Cenaclul Flacăra își încheie încă o săptămînă de muncă și pasiune, marți la ora 0 și 30 de minute, în aplauzele înflăcărâte ale prietenilor brăileni. Un spectacol care s-a întimplat să crească de la lumina unei lanterne.

VICTOR SOCACIU

Mulțumim Comitetelor județene de partid Brăila și Teleorman, Comitetelor județene ale U.T.C. pentru dragostea dovedită față de artă, pentru sprijinul concret acordat în desfășurarea manifestărilor artistice.

Ați citit cronicile nr. 468, 471.

Flacăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefon: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Adrian Dohotaru) - 26 00, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, George Arion, Cornelia Barbu, Dorin Gherghinescu, Mihai Pelin) - 18 48 75, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Buneo, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu) - 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanitoaia, Dan Bîlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuzu, George Cusnarencu, Elena Ghara, Aurel Mihailopol, Vasile Măneacă, Olimpia Olaru, Mihaela Pînzaru, Sorin Pastolache, Cornel Speriatu) - 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 48 75, 17 60 10 interioare: 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIU - 18 48 05, 17 60 10 interioare: 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interioare: 20 32. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU